Општина Струга

УНДП Локално управување за одржлив човечки и економски развој

СТРАТЕГИЈА ЗА ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ 2006–2011

ОПШТИНА СТРУГА

Струга, мај 2007

Изработката и печатењето на Стратегијата за одржлив развој се поддржани од Програмата за развој на Обединетите Нации – УНДП, финансирано од Владата на Финска

Подготвиле

Локален тим за оддржлив развој на општина Струга

Лектор

Виолета Танчева Златева

Дизајн, прелом и печатење

Apolo Images

ISBN.....

Проект

Локално управување за оддржлив човечки и економски развој
MCD/13527

Ул. Никола Вапцаров 2/4-4, 1000 Скопје
Тел: (389 2) 32 44 108

Тим за поддршка на УНДП

Софија Граматова Ристовска
Ирена Мицајкова
Димче Дамјановски
Јасминка Поповска
Катерина Василеска
Генци Мухареми
Ѓоко Милески

Иземање

Ставовите изразени во овој документ се ставови на автори што нужно не претставуваат и ставови на Програмата за развој на Обединетите Нации или Секретаријатот на Обединетите Нации во врска со правниот статус или име на која и да е земја, територија, град или област или за авторите на овој текстот.

Содржина

А. Преглед на стратегијата 5
А.1. Главни предизвици 5
А.2. Главни теми и цели 6
А.3 Акционен План 7
А.4 . Визија 7

Вовед 9
Процес на формулирање на Стратегијата 10

I ДЕЛ - ЛОКАЛНА ПРОЦЕНА

1. ПРОФИЛ НА ОПШТИНА СТРУГА 11
1.1. Општи податоци 12
1.1.1. Географска положба и релјеф на Струшкиот регион 12
1.1.2. Клима 12
1.1.3. Природни ресурси 13
1.1.4. Население и миграции 14
1.1.5. Екологија 15
1.2. Стопанство 16
1.2.1. Број и структура на деловни субјекти 17
1.2.2. Работна сила, вработеност и невработеност 17
1.2.3. Опис на поважните економски сектори 19
1.2.4. Инфраструктура 24
1.3. Социјален профил 26
1.3.1. Образование 26
1.3.2. Здравство и социјална грижа 26
1.3.3. Култура (јазик и антропогени вредности) 28
1.3.4. Спорт 28
1.3.5. НВО Сектор 28
1.3.6. Медиуми 29
1.4. Рурален Развој 29
1.5. Регионална Соработка 29
1.6. Ингеренции на општината 29

2. SWOT анализа 33

Содржина

II ДЕЛ - СТРАТЕШКИ ДЕЛ

Визија	41
Инфраструктура	45
Одржлив економски развој	42
Квалитет на животот	45
Образование	47

III ДЕЛ - АКЦИОНЕН ПЛАН

Резиме	52
Приоритетни проекти: Инфраструктура	54
Приоритетни проекти: Квалитет на животот	68
Приоритетни проекти: Социо-економски развој	76
Приоритетни проекти: Образование и обука	81
Матрица на имплементација: Инфраструктура	87
Матрица на имплементација: Квалитет на животот	105
Матрица на имплементација: Социо-економски разво	117
Структура за имплементација и мониторинг на АП	125

Преглед на стратегијата

Од јули 2005 до јули 2006 во општина Струга беше спроведен процес на стратешко планирање за да се постави основа за нејзин иден развој. Овој процес, беше реализиран во рамките на проектот на УНДП Локално управување за одржлив Човечки и економски развој, а континуирано поддржан од проектната Локална агенција за развој (ЛАР) во Струга.

ЛАР организираше обемни презентации и консултации со локални групи од сите општествени сфери, кои ги истакнаа темите и предизвиците во општина Струга на кои треба да им се обрне внимание и врз чија основа треба да се темели Стратегијата за одржлив развој.

Стратегијата обработува и опфаќа:

- Проценка на тековната економска, општествена и културна состојба во општината (дел 1),
- СВОТ анализа (Дел 2)
- Стратешки план за развој (Дел 3) и
- Акционен план (Дел 4).

А.1 Главни предизвици

Главните развојни предизвици со кои ќе треба да се соочи локалната власт и останатите актери во локалната заедница - општината се следниве:

- Одржлив економски развој е потребен за да се обезбеди вработување и покачат приходите и можностите во Струга. Во моментот економијата е фокусирана врз традиционалните сектори на туризам, текстилна индустрија, градежништво, шумарство и земјоделство. Додека истите обезбедуваат добра основа за развој, потребен е значителен напредок за да се подобри конкурентноста во секој од секторите и да се прошири економската основа.
- Образованието и обучувањето се значајни придвижувачи на напредокот во општината. Иако во моментот е достапен ограничен број на податоци, постои потреба за подобро усогласување на потребата за квалификации на бизнисите, услугите и администрацијата со подобрен квалитет и изведбата на образованието.
- Туризмот има значаен потенцијал за да биде поттикнувач на развојот. Струга се наоѓа на брегот на убавото Охридско езеро кое е во близина на две соседни земји (Албанија и Грција) и има историја како регион богат со културно-историски настани и туристички активности. Со добро планирање и инвестирање Струга може да стане конкурентен туристички центар на голем број пазари.
- Доброто управување со природните ресурси кои може да се најдат во изобилие во Струга е од суштинско значење за одржлив развој во општината. Охридското езеро, реките, шумите, планините, земјоделска и неземјоделска земја и богата флора и фауна се извори кои ќе го поткрепат целосниот квалитет на животот и одржливиот економски развој.
- Репрезентативните секторски групи, НВО секторот и општинските групи кои функционираат во општината имаат потреба од поддршка и помош за развој со цел повеќе да допринесат како суштински партнери во одржливиот развој на општината. Успешното имплементирање на оваа стратегија бара цврсто јавно, приватно и општинско партнерство.
- Етничката и културната разновидност на Струга и сто така дава богата основа за иден развој, особено кога Македонија и соседната Албанија се движат кон интеграцијата во ЕУ и поблиски односи со сите соседни земји и земјите во регионот. Постојат бројни области за соработка вклучувајќи трговија и транспорт, туризам, културна размена, развој на инфраструктурата и заштита на животната средина.
- Постојат сериозни недостатоци во инфраструктурата на кои треба да им се посвети внимание. Високо на листата се управувањето со цврстиот отпад (вклучувајќи рециклирање), подобрување на водоводните и канализационите системи, санација и доизградба на патната инфраструктура.
- Со новите стратешки планови кои се појавуваат на национално ниво се опфаќаат голем број

тематски области. Струга треба да се вклучи во конструктивни консултациски процеси при формулирањето на овие планови, со цел да допринесе во понатамошсен хармонизиран и одржлив развојот на општината.

А.2 Главни теми и цели

Стратегијата презентирана во овој документ ја опишува рамката во која се разгледуваат темите истакнати погоре. Стратегијата е групирана во четири главни тематски области:

1. Инфраструктура
2. Одржлив економски развој
3. Квалитет на животот
4. Образование

Инфраструктура	Образование
• Транспорт	• Образование и предшколско воспитување
• Патишта	• Образовни програми за ранливите групи (невработени, занаетчии, жени, лица со посебни потреби, стечајци)
• Езерски сообраќај	• Граѓански сектор и вмрежување
• Телекомуникации	• Бизнис секторот и образованието
• Енергија	• Советувалишта
• Водовод и канализација	• Доживотно учење
• Управување со отпад	

Квалитет на живот	Одржлив економски развој
• Здравствена заштита	• Систем за поддршка на мали и средни претпријатија
• Социјална заштита	• Сектор за развој на Туризмот
• Заштита на граѓани	• Земјоделие и рурален развој
• Заштита на околината	• Меѓугранична соработка
• Култура	• Привлекување на директни странски инвестиции
• Спорт	
• Уметност	
• Природно наследство	

Главните цели кои треба да се постигнат преку имплементација со стратегијата се :

Модернизирано урбанистичко планирање организирано со цел да ги задоволи потребите на пософистицирана и прогресивна струшка заедница.

Подобрени јавни и приватни инфраструктурни системи и услуги кои ќе го зајакнат деловниот развој и развојот на заедницата во општината.

Развиена мрежа на институционална поддршка која ќе биде функционална обезбедувајќи ефективни, достапни и професионални деловни и развојни услужни дејности за заедницата.

Струга ќе го развива својот потенцијал за да може да учествува во меѓународни инвестициони програми и да привлече директни странски инвестиции .

Граѓаните ќе се поактивни и поспособни да учествуваат во подобрување на квалитетот на живот во општината.

Општинските уметнички, спортски и информативни објекти ќе бидат реконструирани/подобрени.

Здравствената услуга поефикасно и поефективно ќе ја обезбедува потребната здравствена заштита на граѓаните на Струга.

Социјална заштита и системи за заштита на заедницата поефикасно и поефективно ќе ја обезбедуваат потребна поддршка на граѓаните на Струга.

Ќе бидат подобрени капацитетот и разбирањето на потребата за заштита и зајакнување на природна и урбаната средина.

Поразновидното, флексибилното и достапното образование ќе покажува посилна и позначајна поврзаност со деловните субјекти и можности за вработување во општината и поширокиот регион.

Маргинализираните и ранливите групи ќе имаат пристап кон подобрени услуги и системи кои ќе овозможуваат нивна подобра вклученост во донесувањето одлуки и развојот на заедницата.

А.3 Акционен План

Стратегијата ја дава целосната рамка за одржлив развој во Струга во периодот 2006-2011.

Акциониот план вклучува детални описи на работењето, финансирањето, имплементациските партнери и извршители, резултати и индикатори на влијанието, временски рамки, претпоставки и ризици, итн.

А.4 Визија

Стратегијата ќе биде успешна доколку се исполни Визијата за секоја од четирите теми:

Преку подобрено урбано планирање и управувачки процеси Струга ќе има инфраструктура која е соодветна за разновидна, амбициозна и напредна општина и ќе биде во можност да подржи одржлив развој на широка основа.

До 2011 Струга ќе покаже силен економски напредок и живост, и ќе се смета за општина со засилен и одржлив бизнис поддржан со ефективни државни и јавни служби за развој.

Квалитетот на животот ќе биде подобрен преку подобар пристап кон квалитетни услуги и информации за сите граѓани.

До 2011, образованието во Струга ќе биде прилагодено на разновидните потреби на заедницата во процесот на модернизација и развој.

Вовед

Струга е една од трите општини, вклуЧени во пилот проектот на УНДП 'Локално управување за одржлив човечки и економски развој'. Проектот, финансиски подржан од владата на Финска, вклучува и изработка на "Стратегија за локален одржлив развор" (СЛОР).

Фокусот на УНДП Проектот "Локално управување за одржлив човечки и економски развој" е ставен врз зајакнување на капацитетите на локалната самоуправа за ефикасно обезбедување на услуги и развојно планирање, создавајќи поволна средина за економско обновување и овозможување комуникација помеѓу општинската администрација, други јавни агенции и пошироката јавност. Исто така, стратегијата промовира учество на граѓанското општество во процесот на донесување одлуки во општината како гаранција за транспарентност и одговорност на локалната власт.

Важноста на локалниот одржлив развој за меѓународната заедница се рефлектира во различни меѓународни документи за развој. Агендата 21-водич за одржлив развој усвоен на Конференцијата за животна средина и развој на ОН во Рио Де Жанеиро во 1992, ја нагласува улогата на локалните власти и иницијативи во подржување на одржливиот развој. Улогата на приватниот сектор во изградба на капацитети, трансфер на технологија и обезбедување на финансии за локален развој беа истакнати на Светскиот самит за одржлив развој во Јоханесбург во 2002. Денес се смета дека партнерствата помеѓу владите, граѓанското општество и приватниот сектор се од суштинско значење за одржливиот локален развој.

Исто така, Милениумските развојни цели претставуваат глобално партнерство кое се развило од обврските и целите поставени на светските самити од 1990те. Како одговор на главните развојни предизвици и потребите на граѓанското општество, МРЦ промовираат намалување на сиромаштијата, образование, мајчинско здравје, полов квалитет и се стремат кон намалување на смртноста на децата, ХИВ и други болести. МРЦ се збир на цели поставени за 2015 кои може да бидат постигнати доколку сите учесници работат заедно и го извршуваат својот дел од задачата. Владата на Република Македонија ја потпишала Милениумската декларација во 2000 година, со што на Македонија í се дава можност да најде пат до долгорочен развој. Оваа Стратегија за Локален Одржлив Развој е пример на работењето на УНДП која ќе придонесе за зајакнување на партнерството помеѓу општините и промовирање на партиципативните процеси за остварување на МРЦ.

Овој документ вклучува четири стратешки компоненти (тука наречени Стратегија) кои се поврзани и хармонизирани едни со други:

а. Проценка на локална состојба

б. СВОТ анализа – на четири теми: Инфраструктура, Одржлив економски развој, Квалитет на животот и Образование

в. Стратешки дел - Визија, Стратешки цели, Развојни цели и преглед на Програми и Проекти

г. Акционен план

Развојниот процес на Стратегијата идентификуваше приоритетни области и стратешки избори и постави широка основа за економски, општествен и културен развој на Општина Струга за периодот од 2006 до 2011.

Како што Македонија се движи кон интеграцијата со ЕУ, подобрениот капацитет на локалните власти треба да се искористи за интегрирање и хармонизирање на оваа стратегија со тековните европски, националните и регионални развојни политики.

Подготвувањето на стратегијата започна во јули 2005 и заврши во мај 2007. Во процес беа вклучени работни групи составени од претставници на локалната власт, приватниот и граѓанскиот сектор. Групите беа координирани од старна УНДП Локалната Агенција за развој и координаторот на Секторот за Локален Економски Развој - општина Струга. Процесот го водеа еден меѓународен и двајца национални консултанти.

Процес на формулирање на стратегијата

Подготовката на Стратегијата се одвиваше во пет фази:

Прва фаза: Формирање на групи според тематските области и првични состаноци со членовите на групите;

Втора фаза: Собирање и анализа на податоци за природните ресурси, инфраструктурата, економијата, системи на социјалан подршка и културни аспекти.

Трета фаза: СВОТ анализа (анализирање на Предности, Недостатоци, Можости, Закани) за секоја група одделно;

Четврта фаза: Дефинирање на стратегија за секоја тематска област (визија, стратешки цели, развојни цели, програми и проекти);

Петта фаза: Интегрирање на одделни СВОТ анализи и стратегии во четири приоритетни области или теми: Инфраструктура, Одржлив економски развој, Квалитет на животот, Образование

Изработката на старатегијата беше постигната преку обемен и долг процесс на јавни дебати, консултации и презентации. Претставници на бизнис секторот, невладиниот и јавниот сектор, како и општинската администрација, учествуваа и постигнаа консензус и политичко одобрување на целокупниот процес, од страна на политичките тела на општината.

Беа формирани седум работни групи кои работеа на следните тематски области:

- i Микро, мали и средни претпријатија (МмСП)
- ii Туризам и угостителство
- iii Рурален развој и земјоделство
- iv Урбано планирање, комунални проблеми и екологија
- v Образование
- vi Култура, спорт и младина
- vii Здравство, социјална заштита, цивилна одбрана и противпожарна заштита

Работните групи организираа сопствен работен распоред, подржан од ЛАР. Консултантскиот тим овозможи програма за обука, подржана од ЛАР и општинскиот координатор. На match конеЧната финалана верзија, претходеше Нацрт верзија, презентација и јавна дебата, по што следуваше усвојување од страна Советот на општината.

1. Профил на општина Струга

1.1. Општи Податоци

1.1.1. Географска положба и релјеф на Струшкиот регион

На крајниот југозапад од Република Македонија се протега Охридско-Струшката котлина, сместена помеѓу планините Јабланица, Беличка Планина и Мокра на запад; Галичица, Петрина, Плаќенска и Илиенска Планина на исток; Стогово и нејзиниот огранок Караорман на север и ридчестиот предел Гора на југ.

Котлината зафаќа површина од 103.407ha.

Струга се наоѓа на 698 m надморска височина.

Сместена е во подножјето на планината Јабланица, во Охридско-Струшката котлина, на северниот брег од Охридското Езеро, непосредно на местото каде се излива реката Црн Дрим од Охридското езеро. Се смета дека уште од старо време постоела мала населба под името Енхалон, од старо грчкиот збор што во превод значи јагула. Подоцна населбата го добива името Струга, што значи речен ракав, притока и тоа на место за риболов.

Струшката Општина зафаќа површина од 5073 ha или 1/3 од вкупната брегова линија на езерото т.е. половина од вкупната површина на Котлината. На оваа површина се наоѓа градот Струга и 50 населени места (Мислешево, Драслајца, Мороишта, Ложани, Биџево, Враништа, Долна Белица, Заграчани, Калишта, Мали Влај, Радолишта, Радожда, Франгово, Шум, Октиси, Вишни, Горна Белица, Дренок, Модрич, Глобочица, Луково, Нерези, Безево, Јабланица, Лакаица, Прискупштина, Буринец, Збжди, Локов, Присовјани, Р'жаново, Селци, Брчево, Богојци, Тоска, Делогожди, Корошишта, Ливада, Мислодежда, НовоСело, Поум, Џепин, Боровец, Лабуништа, Подгорци, Ташмаруништа, Велешта, Горно Татеши, Долно Татеши, Добовјани).

Селата се протегаат :

- Лево од Дрим на источниот подгор на Јабланица селата од Струшки Дримкол и две села на брегот на езерото.
    - Во планинскиот подгор на Јабланица селата од Дебарски Дримкол
- Од десната страна на Дрим се наоѓа пределот Малесија, а посеверно од неа пределот Дебарска Жупа
- На јужниот подгор од Караорман и наработ од полето
- На дното од Струшко Поле

Селата во Општина Струга претежно се од збиен тип.

1.1.2. Клима

Според географската положба на Струга, климата односно температурите, можеме слободно да кажеме дека Струга има суптропска клима, но влијаније има со своите воздушни струи и континеталната клима.

Заокружена со планински предели на запад се наоѓа Јабланица, на северо-исток Караорман и на југоисток Галичица, како и отвореноста на Струшкото Поле по долината на реката Црни Дрим и Сатеска кон север, условиле пониски годишни температури.

Максималните воздушни температури во месеците јули и август можат да варираат од 28 C - 33 C. Во летната сезона односно месеците јули и август, температурата на водата може да достигне дури 26, 4 C.

Просечниот број на денови со летна температура на воздухот повисока од 25 степени и на површинскиот дел на водата од езерото од 20 степени, изнесува од 73-78 денови, со најголем интензитет во јули и август.

Во зимскиот период од годината средно месечните температури се над нулата.

Во планиските делови над 1600м.н.в. температурите пониски од 0 степени започнуваат од декември до крајот на март.

Инсолација

Инсолацијата во Струга и струшкиот регион е мошне висока. Со 2208, 3 часови годишно, Струга го зазема првото место во Република Македонија. Во различните годишни периоди Струга има различен сончев сјај. Така на пример, од месец декември до месец август сончевиот сјај е подолг, а обратно е од месец август до месец декември. Во месеците јули и август просечната

инсолација стигнува од 10 до 12 часа, со што позитивно влијае во општата клима на градот Струга.

Облачност

Статистичките податоци покажуват дека во Струга и струшката котлина облачноста е најголема во декември и изнесува до 7, 2 часа, а најмала во август кога се спушта 1, 4 часа.

Врнежи

Врнежите од дожд во Струшката котлина се сиромашни. Просечната количина на дожд изнесува 600-700 mm. А на околните планини достигнува од 2000-2500 mm дожд, тој пример е планината Јабланица.

Во струшката котлина годишно има 96 врнежливи денови во годината, со минимум на летните месеци.

Ветрови

Географската положба на Струга, отвореноста на струшката котлина, планините околу градот како и близината на езерото, овозможуваат во Струга да дува ветар од сите страни.

Ветровите се делат на постојани и локални.

Во постојаните ветрови спаѓаат ветровите што доаѓаат од југ и од север.

Ветровите од север обично доаѓаат по долината од реката Црн Дрим и носат свежина, ги има низ целиот период на годината, но најчесто во зима.

Јужниот ветер дува обично во март и април, а поретко во мај. Јужниот ветер е погоден за лов на јагула, плашици, грунец.

Локалните ветрови се производ на нееднаквото загревање на копното и езерската водена маса.

Карактеристичен ветер за Охридското Езеро е ветерот Стрмец. Доаѓа од околните планини и затоа е студен, дува преку цела ноќ до изгрејсонце со тивок ветер и полн бран.

1.1.3.Природни ресурси

Хидрографија

На територијата на Охридско-Струшката котлина се среќаваат повеќе видови води. Едни се подземни води, извори и врутоци, други протечни води, а трети природни (тектонски и леднички) и вештачки езера.

Охридското Езеро е сместено во Охридската котлина меѓу варовитата Галичица на исток и Јабланичка и Мокра Планина на запад. Денешнато ниво на езерото се наоѓа на 695 надморска височина, односно пониско од првобитното за 265 метри. Езерото има издолжена форма. Најдолго е во правец север –југ, од Струга до Св. Наум. Околу 40% од површината на дното на езерото се наоѓа под 200 м длабочина.

Езерото се снабдува со вода преку подземните канали низ Галичица од водите на Преспанско Езеро. Најбројните и најбогатите извори (околу 80 извори) се наоѓат меѓу Св. Наум Р. Македонија и Тушемишта Р.Албанија, на должина од 5 км.

Во басенот на Охридското Езеро има околу 50 милјарди m3 вода, а езерото има површина од 348 км^2. Реката Црн Дрим е единствениот истек на Езерото.Црн Дрим е регулатор на нивото на водата во езерото. Во долината на Охридско Езеро има две вештачки езера : Глобочица и Дебарско езеро .

Од другите хидрографски ресурси поголемо значење имаат: Црн Дрим, Сатеска, Глобочичкото Езеро, Глацијалните езера на планината Јабланица, Горно-Беличките и Вевчанските извори и врелото Шум.

Минерали и руди

Во Струшкиот басен постојат фосилни наоѓалишта на камен јаглен и тоа во пределот на селото Пискупштина кој што се експлоатира површински.

Од другите видови минерали познати се карактеристичните видови камен кои се користат во гра-

дежништвото за поплочување, а се експлоатираат во околината на Вевчани.

Растителен свет

Течението на реката Црн Дрим со нејзината длабока клисура, геолошката подлога, конфигурацијата на теренот, местоположбата и посебните климатски карактеристики овозможуваат опстанок на поголем број растителни видови кои живеат само во овој регион.

Во Струшкото Поле развиена е мочуришна вегетација, а во крајбрежјето на езерото е присутна трската.

Во подпланинскиот раб на Јабланица е распространета виновата лоза, потоа започнува шумата на питомиот костен, над костенот е дабова шума, а над неа букова шума.

На планинските предели се сретнуваат голем број планински лековити, украсни растенија и бројни видови печурки.

Животински свет

Некои животински видови потекнуваат од далечното геолошко минато и претставуваат вистинско богатство за македонската биолошка наука.

Повеќето видови цицачи со исклучок на малите можат слободно да се третираат како загрозени со опасност од исчезнување на поедини видови.

По околните планини живеат неколку вида крупен дивеч и тоа: мечка, волк, рис, срна, дива мачка, дива коза, дива свиња.

Карактеристични претставници на Струшкиот блатски обалски регион се и блатските птици: чапја лопатар, жерав, црн штрк, дропка и мала дропка.

Животински и растителен свет во водите на Охридското Езеро

Растителниот и животинскиот свет во Охридското езеро речиси не се изменил од неговото создавање до денес. Станува збор за феноменот – ендемизам што означува видови кои егзистираат само на еден одреден локалитет и никаде на друго место.

Во езерото се застапени околу 146 видови организми. Во водите егзистира еден од најкарактеристичните ендемо-реликтни видови – сунѓерот.

Има вкупно 17 видови риби кои припаѓаат на три групи: пастрмки, бели риби и јагули.

Групата на водоземци ги претставуваат жабите, а групата на влекачите неколку видови водни змии.

Според досегашните податоци флората во Охридско Езеро е застапена со повеќе од 750 растителни видови (алги, лишаи, габи, локвањ).

1.1.4. Население и миграции

Според податоците од пописот на население спроведен 2002, во Општина Струга имало 63376 жители. Оваа бројка не е значајно променета во однос на бројот на жители со попис од 1994 (според тогашната административно-територијална организација), кога во тогашната општина живееле 62679 жители.

Во градот Струга живеат 16559 жители

Стапката на наталитетот во 2004 е 10, 2 % (на 1000 жители), а стапката на општиот морталитет изнесува 7, 5 % (на 1000 жители). Стапката на смртност кај доенчињата изнесува 10, 6 ‰. Природниот прираст во бројка е 101, во промили е 2, 7. Со овие податоци општината е под просекот на Републиката.

Миграционото салдо во 2004 година е 6. Притоа како доселени се регистрирани вкупно 223 лица, од кои 152 се доселени граѓани во рамките на РМ. Бројот на вкупно отселените изнесува 217, од кои 150 се отселени граќани во рамки на Р. М. Карактеристично е дека од вкупно отселените граѓани најголем број (113) се од женски пол, а најчести причини за преселување се склучувањето брак и семејните причини (78 и 52 респективно).

Просечната густина на населението изнесува 130, 6 лица на km^2.

Бројот на склучени бракови во 2004 година е 288 или 7, 8 брака на 1000 жители и бројка на разводи 12 или 0, 3 разводи на 1000 жители. Во однос на склучените бракови Општината е над, додека во однос на разведените бракови Општината е под републичкиот просек, односно спаѓа во групата општини со најниска стапка на разведени бракови.

Структурата по пол за општина Струга е 31743 (50%) жени и 31633 (50%) мажи.

Просечната старост на населението, според пописот од 2002, изнесува 33, 1 години.

Учеството на младо население до 20 годишна возраст изнесува 36, 2 %, најголемо учество во вкупното население има населението со старост под 40 години 67, 2 % додека процентот на население на д 60 години е 11, 7.

Структура на население врз основа на национална припадност во Општина Струга

Националност	**Број на население**	**%**
Македонци	20336	32
Албанци	36029	56.5
Турци	3628	6
Роми	116	0.18
Власи	656	1
Срби	106	0.16
Бошњаци	103	0.16
Останати	2402	4
Вкупно	**63376**	**100**

1.1.5. Екологија

Општината Струга се наоѓа на едно од најчистите езера пребогато со ендемски форми на живот, прекрасни реки, шумовити планини со специфична флора и фауна.

Во 2002 година донесен е и усвоен ЛЕАП документот за општина Струга.

Од еколошки аспект за општината и неговата поблиска околина важат истите забелешки и согледувања кои важат за глобалното еколошко загадување.

Карактеристика за Струшкиот регион е непланска експлоатација на шумите, користење на дрвото и јагленот за добивање топлинска енергија, непостоење на прописна општинска депонија за цврст отпад, недовршен колекторски систем, проблем со регулирање на текот на реката Сатеска, немање соодветна заштита на крајбрежниот појас со трски, слаба контрола и непревзенање санкции против рибокрадците и ловокрадците и др.

Моментално, во сферата за заштита на околината активно функционираат околу 12 невладини организации во урбаниот и руралниот дел од општината. Истите работат во неколку области и тоа:

- во областа на ***биолошката разновидност***, активностите се однесуваат на промоција и заштита и одрживо користење на водните и крајбрежните екосистеми, шумските екосистеми и планинските

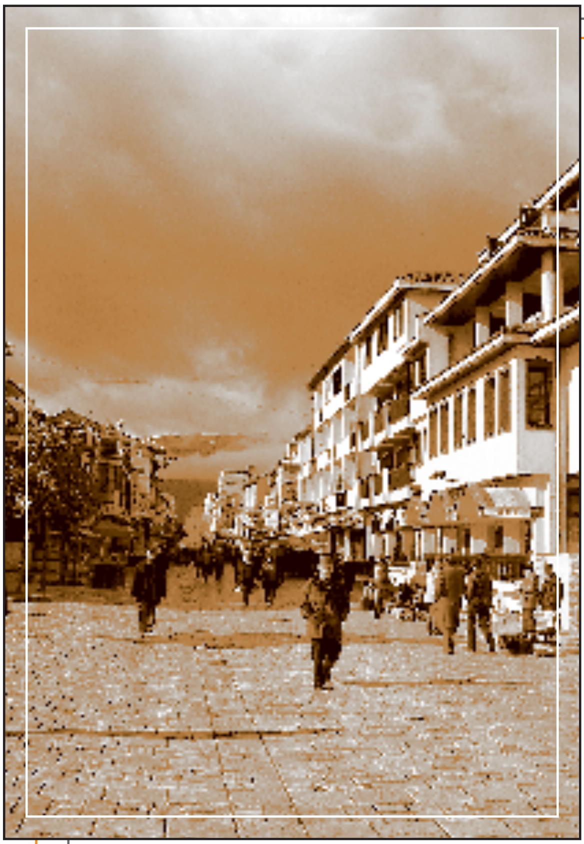

екосистеми

- во областа на ***климатските промени*** активностите се однесуваат на енергетска ефикасност и промовирање на користењето на обновливи извори на енергија
- во областа на ***интернационалните води*** активностите се однесуваат на еколошкиот акцент на меѓуграничните водни површини, заканите од површинското и подземното загадување што го одредуваат квалитетот на водите
- во областа на ***деградација на земјиштето*** активностите се однесуваат на :интегрирано управување со водените површини, заштита на земјиштето, пошумување, заштита од шумски пожари и сл.

Управување со отпад

Отпадот од општина Струга организирано се подига од службите на ЈП " Комунално". Во склоп на претпријатието функционира и цвеќара која се наоѓа во западниот дел на градот и има површина 60 м^2. Во селските населби отпадот самоиницијативно се одлага при што се создаваат диви депонии.

Општина Струга нема постојана депонија каде би се депонирал отпадот. Постои само привремена депонија која се наоѓа во непосредна близина на градот.

Привремената депонија не ги задоволува елементарните санитарни стандардни прописи. Депонијата ја нема потребната инфраструктура (вода, електрична енергија) и нема средства за дезинфекција и јама за угинати животни .

Индустрискиот и медицинскиот отпад исто така се депонира во привремената депонија. Отпадот нема никаков технички третман туку само се нивелизира и затрупува со земја и песок.

1.2. Стопанство

Според последните локални статистики[1] општина Струга во 1995 година учествувала во општествениот производ на Републиката со 1, 4%, додека по жител остварувала 43, 5 % од просекот на Републиката. Значи, во почетокот на деведесетите години од минатиот век (почетниот период на транзицијата) структурата на економијата била следна: индустријата и рударството 46%, земјоделството и рибарството со 18%, градежништвото со 2, 7%, трговијата со 14, 8%, угостителството и туризмот со 7, 1%, занаетчиството и личните услуги со 2, 2%, станбено-комуналната дејност со 4, 4%, здравството и социјалната заштита со 1, 5 и сите останати области со 3, 3% .

Денес, во недостиг на локални економски статистики, груби оценки можат да се прават само врз основа на компарации на основните економски показатели во однос на националната економија и регионот на кој припаѓа општината. Така, просечната стапка на раст на

1 Општествен производ и национален доход во РМ, 1995 година, по општини, Статистички преглед бр. 283, Скопје, мај 1997 год., Завод за статистика на РМ;

БДП за периодот 1998-2002 за Републиката изнесува само 5, 2%, а за регионот во кој припаѓа општината (Југозападен регион) растот изнесува само 2, 8%. Исто така за регионот, БДП по жител изнесува 4192 САД $ и како таков е понизок од просекот на земјата за 39%. и што е особено значајно просечната годишна стапка на додадена вредност од не-финансискиот сектор во периодот 1998-2002 е негативна и изнесува -1, 1% во споредба со републичкиот просек од 3 %.

Поегзактни анализи за локалната економија можат да се вршат само врз база на податоците за бројот на деловните субјекти според видот и секторите на дејност и според податоците за вработеноста во општината.

1.2.1. Број и структура на деловните субјекти

Економската структура на општина Струга, според секторите на дејности е претставена во следнава табела:

ДЕЛОВНИ СУБЈЕКТИ ПО СЕКТОРИ НА ДЕЈНОСТ		Во %
ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ЛОВ и ШУМАРСТВО	86	2.60
ВАДЕЊЕ НА РУДИ и КАМЕН	6	0.18
ПРЕРАБОТУВАЧКА ИНДУСТРИЈА	347	10.50
СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА, ГАС и ВОДА	3	0.09
ГРАДЕЖНИШТВО	376	11
ТРГОВИЈА НА ГОЛЕМО и МАЛО, ПОПРАВКА НА ВОЗИЛА и ПРЕДМЕТИ ЗА ЛИЧНА УПОТРЕБА и ЗА ДОМАЌИНСТВА	1563	48
РИБАРСТВО	10	0.30
ХОТЕЛИ и РЕСТОРАНИ	251	7.60
СООБРАЌАЈ, СКЛАДИРАЊЕ и ВРСКИ	202	6.11
ФИНАНСИСКО ПОСРЕДУВАЊЕ	5	0.15
АКТИВНОСТИ ВО ВРСКА СО НЕДВИЖЕН ИМОТ, ИЗНАЈМНУВАЊЕ и ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	115	3.48
ЈАВНА УПРАВА и ОДБРАНА, ЗАДОЛЖИТЕЛНА	29	0.87
ОБРАЗОВАНИЕ	15	0.45
ЗДРАВСТВО и СОЦИЈАЛНА РАБОТА	54	1.63
ДРУГИ КОМУНАЛНИ, КУЛТУРНИ, ОПШТИ и ЛИЧНИ УСЛУЖНИ АКТИВНОСТИ	241	7.40
ВКУПНО	3303	100

Од табелата може да се заклучи дека според бројот на компаниите доминантна дејност е трговијата (со учество од приближно 48 %), потоа следат градежништвото со 11%, преработувачката индустрија со приближно 11 %, туризмот и угостителство со приближно 8%, другите комунални, културни, општи и лични услужни активности со околу 7 % и се останато со околу 15%.

1.2.2. Работна сила, вработеност и невработеност

Работната сила (економски активното население кое го сочинуваат вработените и невработените) во општината изнесува околу 30%. Стапката на невработеност изнесува 30, 4%, а на вработеност 41, 5%.

Стапката на невработеност според регистрираниот број на невработени изнесува 41, 1%, додека фактичката е 30, 4% а стапката на вработеност изнесува 23, 9%.

Преглед на невработени лица во општина Струга

Вкупно		од 15-19 год		од 20-24 год		од 25-29		од 30-34 год		од 35-39 год		од 40-44 год		од 45-49 год		од 50-54 год		од 55-59 год		над 60 год	
Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени
9283	3592	353	177	1334	567	1295	556	1317	505	1187	462	1164	470	1013	374	805	286	568	168	247	27

Преглед на Невработени лица според степен на образование

Општина	Вкупно		НКВ		ПКВ и НСО		КВ		ВКВ		ССО		Више СО		Високо СО		Магистри		Доктори	
Струга	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени
	9283	3592	4802	2062	1051	242	1221	300	0	0	1742	768	148	59	315	161	3	0	1	0

Преглед на Невработени лица според национална припадност

Општина	Вкупно		Македонци		Албанци		Турци		Роми		Срби		Власи		Други	
Струга	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени
	9283	3592	4301	1810	3747	1413	148	65	101	39	10	3	16	6	960	256

Преглед на невработени лица според времето на чекање на вработување

Општина	Вкупно		Под 1 м.		од 1 до 5		од 6 до 11		од 12 од 17		од 18 до 23		2 години		3 години		4 години		5 до 7 год		8 год и повеќе	
Струга	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени	Се	Жени
	9396	3613	228	78	820	302	861	334	807	320	591	225	1069	447	973	436	896	415	1256	460	1895	596

Број на невработени лица во Општина Струга

Општина	Број на невработени	Место на живеење	
		Град	Село
Струга	9283	3170	6113

Од погоре наведените прегледи за структурата на невработеноста може да се изведат следниве констатации;

- Според полот, од вкупниот број невработени лица во општина Струга (9283), жени се 3592 (52%) а мажи се 5691 (61%).
- Според возрасната граница, најмногу невработени се на возраст од 20-24 години - 1334 (14, 37%), па следуваат оние од 30-34 години - 1317 (14, 19%) и оние меѓу 25-29 години - 1295 (13, 95%).
- Според квалификуваноста, најголем број невработени се ниско квалификувана работна сила 4802 (52%), следуваат оние со средно образование 1742 лица (19%), и квалификувана работна сила со 1221 лица (13%), .
- Според националната припадност, најголем број се Македонци - 4301 лица (47%), па следуваат Албанците со 3747 лица (40%) и останати 13%
- Според времето на чекање, најголем дел од невработените чекаат на вработување повеќе години. Така што 20% лица (1895) чекаат на вработување подолго од 8 години, 14% (1256) лица чекаат од 5-7 години, 12% (1069) лица чекаат 2 години.
- Според местото на живеење, 34% или 3170 невработени лица живеат во градот, а 66% или 6113 лица се од селата;
- Невработеноста на младото население (како % од работната сила на возраст од 15 до 24 години) изнесува 69, 1% и со тоа општината е под републичкиот просек, како и под просекот на целиот регион (72, 5% и 75, 4% респективно).
- Најголем број вработени лица има во услужниот сектор, следи индустријата, земјоделието и останати (други)сектори.
- Во општина Струга има 6066 пензионери.

1.2.3. Опис на поважните економски сектори

Текстилна Индустрија

Традиционално Струга е позната како производител на завеси и трикотажа. Оваа стопанска гранка во минатото вработувала најмногу луѓе во општината (околу 3000 лица). Во периодот на транзиција повеќето од поголемите капацитети не успеале адекватно да се прилагодат на новите услови и дел од нив се приватизирале, а дел уште се во фаза на приватизација и рестартирање.

Во меѓувреме се појавија многу мали текстилни фирми кои претежно работеа конфекционирање за познат купувач. Дел од нив прераснаа во лидери на новата текстилна индустрија во Струга .

Краткорочно, оваа индустрија влијае позитивно на намалување на социјалните тензии бидејќи вработува голем број луѓе (околу 1000). Долгорочно, текстилната индустрија има тенденција на опаѓање и не е перспективна.

Дрвна Индустрија

За стопанисување со шумите во општина Струга одговорно е Ј.П. Македонски Шуми подружница Јабланица. Околу 90% од шумите се во државна сопственост.

До крајот на 90-те години, најголемиот капацитет во општината беше дрвниот комбинат, кој покрај основната дејност имаше и секундарни дејности (паркетара, производство на резана граѓа и преработка на дрвото).

Развојот на дрвната индустрија оди во нагорна линија од 90-те години наваму. Неколку локални фирми имаат поголеми погони за производство на мебел се извозно ориентирани.

Во општината постојат голем број мини-пилани кои произведуваат резана граѓа за градежништвото.

Градежна Индустрија

Традиционално, Струшкиот крај е познат по своите неимари-градежници кои работеле на целиот Балкански Полуостров и низ светот. Таа традиција во периодот меѓу 1945-1990 била организирана преку неколку големи фирми кои работеле на изградба на инфраструктурата и на големите индустриски капацитети.

Во периодот на транзицијата, големите фирми се приватизираа и се појавија многу нови мини-градежни фирми со потесна специјализација и модерен градежен парк. Поголем дел од сопствениците на тие фирми, искуството го стекнале работејќи во странски градежни фирми. Истовремено се појавија и фирми кои почнаа со производство на современи градежни материјали, како и готови елементи за градежната индустрија.

Услуги

Трговија

Во градот и селата функционираат голем број маркети чија снабденоста ги задоволува потребите на потрошувачите. Во централното градско подрачје има еден добро снабден зелен пазар кој просторно и функционално не може да ги опслужи граѓаните и туристите.

Транспортните услуги

Во општина Струга копнениот транспорт е организиран од страна на повеќе приватни превозници. Сообраќајот со селата се одвива преку линиски превоз на патници од страна на приватни лиценцирани автопревозници.

Воздушните транспортни услуги се одвиват од аеродромот “Свети Павле“ кој се наоѓа на 7 км оддалечен од градот. Постојат редовни летови како и чартер летови за сите поважни светски и европски дестинации.

На 12 км на југо-запад се наоѓа граничниот премин Ќафасан кон Р. Албанија.

Во градот постои Царински терминал каде што може да се врши извозно и увозно царинење на сите видови стоки .

Постојат 3 шпедитерски служби .

Финансиски и други услуги

Во Струга свои филијали имат најголемите банки во Р. Македонија. Банките кои ги вршат своите финансиски услуги во најголем дел се со странски капитал.

Во делот на финансиските услуги, свои финансиски услуги и своите осигурителни услуги овозможуваат осигурителните друштва кој имат свои филијали во Струга. Осигурителните друштва претежно се со странски капитал.

Во општината свои услуги нудат голем број сметководствени фирми.

На општинско ниво работи Информатички Центар кој овозможува обуки за информатичка технологија за општинската администрација.

Во општината има повеќе приватни фирми кои даваат услуги од ИТ технологијата, интернет и телекомуникации.

За граѓаните достапни се и приватни адвокатски и нотарски канцеларии, како и една регионална канцеларија на судски извршител.

Поштенските услуги се вршат преку Централната Пошта во Струга и 5 истурени пошти во поголемите села.

Земјоделство

Во општина Струга моментално се обработуваат околу 7000ха обработлива површина и тоа:

- Житни култури на околу 4000 хектари; 1, 5т/ha слама речиси целосно се искористува

- Пченка na околу 1500 ha од што најголем дел отпаѓа на хибридни сорти.
- 1500 ha отпаѓа на другите култури.

Во општина Струга има регистрирано шест земјоделски претпријатија .

Официјално 414 лица се занимаваат со земјоделие, сточарство, живинарство и пчеларство, но вистинската бројка е многу поголема.

Полјоделство и овоштарство

Главни полјоделски култури се пченицата и јачменот. Според податоците добиени од подрачното министерство за земјоделие, во 2005 производството на овие култури изнесуваше:

Главни полјоделски култури	Земјоделски претпријатија	Индивидуални земјоделци
Пченица	735 тони	10860 тони
Јачмен	22 тони	1500 тони

Потенцијалите на овоштарството се недоволно искористена во струшкиот регион. Најзастапени овошни култури се јаболката и сливите. Во 2005 беа произведени 195 тони јаболка од земјоделските претпријатија и 300 тони јаболка од индивидуални земјоделци.

Вкупните овошни насади изнесуваат 13 ha во државниот и 20 ha во приватниот сектор .

Вкупните лозови насади изнесуваат 64 ha во државниот и 30 ha во приватниот сектор.

Сточарство

Во 2005 во Општина Струга се регистрирани 5336 грла говеда и 21136 грла овци. Најголем проблем на сточарите е откупот на млекото.

Постојат три приватни ветеринарни друштва.

Во општина Струга има вкупно 7933 ha пасишта.

Во приватен сектор се 1383 ha, а во оптшествен 6550 ha.Од нив високопланински пасишта се 3950 ha и 3983 ha нископланински пасишта .

Шумарство

На подрачјето на општина Струга, шумскиот фонд е застапен на релативно големи површини. Вкупната дрвна маса на шумите во општина Струга се проценува на 1.962160 m^3, со вкупен годишен прираст од 38947 m^3. Ј.П. „Македонски Шуми“ ПШС „Јабланица“ стопанисува со вкупно површина од 23787ha, од кои 21511ha или околу 90, 5% се наоѓаат во државна сопственост, додека 2276ha или 9, 5% се во приватна сопственост.Во однос на квалитетот, околу 30, 4 % од шумите со кои стопанисува ПШС „Јабланица“ – Струга се високостеблести, а 69, 9% се нискостеблести. Спред намената 100% од шумите се од стопански карактер. Годишната сеча во ПШС „Јабланица од Струга во последниве години изнесува околу 33000-34000 m^3 годишно. Од што:

- околу 27000 m^3/год. се огревно дрво (20000 m^3/год. бука и 7000 m^3/год. се даб);
- 2600-3000 m^3/год. е техничко дрво (трупци од I, II и III категорија)

Детален преглед на шумските површини и шуми со кои стопанисува ПШС „Јабланица" –подружница на Ј.П. „Македонски Шуми" е даден во следнава табела:

Детален преглед на шумските површини и шуми со кои стопанисува ПШС „Јабланица"-Струга

Опис	ШСЕ „Караорман"	ШСЕ „Јабланица - Ќафасан"	ШСЕ „Јабланица"	ШСЕ „Глобочица"	Вкупно
Вкупна површина [ha]	**5159, 40**	**7656, 90**	**5292, 90**	**5677, 80**	**23787**
- државна сопственост	4665, 40	6923, 90	4786, 90	5134, 80	21511
- приватни шуми	494, 00	733, 00	506, 00	543, 00	2276
Вкупна површина [ha]	**3541, 00**	**7069, 60**	**4737, 20**	**4156, 00**	**19503, 80**
- високостеблести шуми	1054, 00	2943, 00	1931, 90	/	5928, 90
- нискостеблести шуми	2487, 00	4126, 60	2805, 30	4156, 00	13574, 90
Дрвна маса [m^3]	**492765**	**749202**	**495873**	**224320**	**1962160**
- од високостеблести шуми	258705	443355	328277	/	1030337
- од нискостеблести шуми	234060	305847	167596	224320	931823
Годишен прираст	**10818**	**15187**	**8841**	**4101**	**38947**
- од високостеблести шуми	5653	8423	3481	/	17557
- од нискостеблести шуми	5165	6764	5360	4101	21390

Риболов и лов

Охридското езеро претставува голем потенцијал за развој на риболовот во Општината, но неконтролираниот лов во минатото доведе до драстично намалувања на рибниот фонд од бели риби (пастрмка, белвица) и јагула кои претставуваат главен улов од езерото. Во сила е забрана за лов на овие риби, но и покрај забраната овие риби се ловат од езерото. Бројот на регистрирани риболовци изнесува околу 30, но бројот на лица кои ловат риба без дозвола е многу поголем.

Реката Сатеска постојано донесува мил и наслаги кои се таложат и ги загрозуваат мрестилиштата од пастрмката на Струшкиот дел на езерото со што придонесува за нејзино повлекување и исчезнување од овој дел на Езерото. Покрај пастрмката во езерото егзистираат и крапот, плашицата, мренката, кленот, грунецот, скобусот и др.

Во Општина Струга функционира и вештачко мрестилиште за пастрмка кое се наѓа во селото Шум.

За риболовот карактеристични се и регионите по текот на реката Црни Дрим и Глобочичкото Езеро.

На територија од Општина Струга има со 4 ловишта кои се протегаат на површина од околу 35000 ha. Дивеч кој најчесто се среќава е дивата свиња и прелетниот дивеч, а исто така има и мечка, срна и рис кои се заштитени со закон и се забранети за лов. Во рамките на ловиштата функционира и репроцентар кој е солидна база за обнова на ловниот фонд. Стопанисувањето на ловиштата е дадено под концесија.

Туризам

Општина Струга како туристичка дестинација располага со афирмирани туристички вредности кои претставуваат значаен туристички потенцијал и чие активирање треба да претставува еден од императивите за севкупниот развој во наредниот период.

Најголеми адути на Општина Струга што се однесува на туристичкиот развој и силниот пробив на меѓународниот туристички пазар се:

- одличната гео-стратегиска положба и релативно добро развиената сообраќајна инфраструктура,
- умерено-континенталната и средоземноморската клима со висок степен на инсолација преку целата година,
- исклучителен фонд на флора и фауна со голем број ендемски форми,
- простори со одлично сочувана природна средина и здрава храна,
- богатото историско минато со огромен број археолошки наоѓалишта и културно-историски

споменици,

- планински масиви со извонредни услови за развој на зимските спортови,
- силно изразената традиција во доменот на гостопримството и фолклорот и тн.

Главната туристичка сезона започнува од средината на месец Јуни и трае до крајот на месец Август и почетокот на Септември. *Езерско-рекреативниот туризам* е најразвиен вид на туризам во Општината и има најповолни услови за понатамошен развој и афирмација.

Можностите за развој на *зимско-спортскиот туризам* се однесуваат на туристичките потенцијали на планината Јабланица врз основа на погодностите на теренот за трасирање на скијачки патеки, врнежите од снег и дебелината на снежната покривка.

Руралниот туризам во Општината има тенденција на развој, што значи дека треба да се создадат услови за негов развој, дефинирање на населбите кои според своите природни, естетски и амбиентални вредности, и со соодветна комунална опременост можат да сметаат за потенцијал во наредниот период.

На Струшката ривиера сместени се значајни хотелски капацитети и тоа: Хотел „Дрим" – 560 легла; Хотел „Бисер" – 216 легла; Хотел „Еуротел" – 1135 легла; Хотел „Скопје" – 130 легла; Хотел „Макпетрол" – 140 легла; Хотел „ Београд" – 135 легла; Хотел „Галеб" – 230 легла; Хотел „Ројал" – 70 легла; Хотел „Принц" – 70 легла; Хотел „Клинтон Палас" 70 легла, Хотел „Дипломат" – 110 легла; Хотел " Плажа" - 64 легла, Хотел "Изгрев" - 578 легла, Хотел "Горна Белица" - 50 легла, Одморалиште за деца "Мајски цвет" - 600 легла, Хотел Солферино (Црвен Крст на град Скопје) 91 легло, Автокамп "АС" - 1.600 легла, Автокамп "Ливадиште" - 1.200 легла, Автокамп "Треска" - 350 легла.

Меѓутоа, како резултат на трансформација на општествениот капитал, дел од хотелските капацитети во последниве неколку години (периодично или контиуирано) биле надвор од употреба. Такви се: Хотел Изгрев – 578 легла; хотел Скопје – 130 легла; хотел Плажа – 64 легла; Еврохотел – 1135 лега. Нивното неработење претставува огромна загуба за стопанството на општината.

Сместувачки капацитети изразени во број на легла во општина Струга

год.	**вкупно**	**основни**	**комплементарни**	**индивидуални**
1970	828	70	728	50
1980	8460	148	2414	3000
1991	12231	3619	6187	2425
1995	16298			

Поголем дел од посетителите на Струга се домашни туристи, додека најголем дел од странските туристи кои ја посетуваат Струга доаѓаат од соседните земји: Бугарија, Грција, Албанија, Косово. Вон туристичката сезона најзастапен е конгресниот туризам.

Развојот на туризмот во Струга до осамостојувањето се движел со една динамика, а после осамостојувањето, со трансформација на општествениот капитал, намалувањето на животниот стандард на населението, воениот конфликт во 2001 год. а посебно конфликтите кои се случија на просторите од поранешна Југославија мошне негативно се одразија на развојот на туризмот во нашава земја, а посебно во општината Струга. Ваквата констатација се потврдува и со движењето на туристичкиот промет во општината до 2001.

Но, во последните 5 години, се забележува позитивен (зголемувачки) тренд во однос на посетеноста и бројот на ноќевања во општината што се должи на политичкото стабилизирање на Регионот, збогатување и промоција на туристичката понуда.

Движење на туристичкиот промет во општината Струга

	туристи		ноќевања	
год.	**Вкупно**	**Странски**	**Вкупно**	**Странски**
1968	9 122	809	85 915	2 838
1978	61 313	8 426	236 605	19 080
1988	103 160	12 287	567 683	63 609
1995	61 042	/	324 858	/

Туристичка понуда во Општина Струга мора да инкорпорира потполно нов квалитет кој ќе биде резултат на следењето на движењата на меѓународниот туристички пазар, прифаќањето на позитивните искуства од развиените туристички дестинации и рамнотежен развој на економските, еколошките и инфраструктурните елементи. Пред сè, неопходно е збогатување на постоечката понуда со нови производи и услуги, зголемување на удобноста и целосна модернизација на постоечките сместувачки капацитети, темелна трансформација на системите на управување, техничко-технолошко допремување, функционално, содржајно и урбанистичко обликување на атрактивните елементи во просторот.

Сепак, имајќи ги предвид компаративните предности и привлечната моќ на нашите природни убавини и антропогени атрактивности, можеме да очекуваме струшкиот туристички производ, прилагоден кон специфичната туристичка побарувачка и целно насочен кон однапред определени сегменти на туристичкиот пазар, конечно да почне да добива своја сопствена физиономија и имиџ.

Во Општина Струга функционира Туристички Информативен Центар кој е организиран во партнерство на УНДП ЛДА-Струга и Општина Струга. ТИЦ работи на промоција на туризмот во Општината, има подготвена база на податоци на сместувачките капацитети во Општината како и на приватните сместувачки капацитети. Издадени се промотивни материјали за градот (туристички водич, каталог на туристичка понуда, мапи на градот и постери), а во рамките на неговото работење организирани се повеќе манифестации како Првиот Саем на Туристичка Понуда, изложби на локалните уметници, занаетчии и традиционална кујна, презентација на туристичката понуда за 2006 година и др.

1.2.4. Инфраструктура

Патишта

Иако опколена со високи планини, Струга односно Охридско-Струшката котлина е добро поврзана со соседните области и воедно добро пристапна. Од Скопје до Струга може да се пристигне преку Кичево и преку Битола -Ресен - Охрид на северозапад.

По долината на реката Црн Дрим, општината е сообраќајно поврзана со Дебарската Котлина.

На запад преку превалецот Ќафасан и долината на Шкумба е поврзана со Албанија.

Во близина на Општина Струга се наоѓа и Интернационален аеродром.

Струга се наоѓа во југо-западниот дел на Република Македонија и е поврзана со сообраќајниот систем на државата преку развиен систем на патни мрежи.

Општината е поврзана со патните правци према внатрешноста со Охрид, Дебар и кон Р. Албанија - граничниот премин Ќафасан.

Сите селски населби се поврзани со градот, поголемиот дел се со асфалтирани локални патишта, а останатите се неасфалтирани земјени патишта (Малесија и Дримкол). Градежните зафати се изведени пред подолг временски период и истите се со недоволна ширина на коловозот и во голема мера оштетени.

Енергетика

Дистрибутивната електрична мрежа во Општина Струга опслужува над 22.000 потрошувачи од различни категории преку својата дистрибутивна електрична мрежа која се простира на површина од околу 520 км^2. Структурата на потрошувачите на електрична енергија е таква што индустријата учествува грубо со 30%, а останатите потрошувачи како што се домаќинствата и широката потрошувачка со 70%.

Во изминативе години инвестиционите вложувања се одвиваа првенствено во правец на обезбедување високонапонски електрообјекти од примарно значење за изворно напојување на конзумот. Се изгради трафостаница 110/35(20)/10кV, и две трафостаници 35/10 кV. Денес, со полна техничка сигурност може да се каже дека, првостепените по приоритет електроенергетски објекти во процесот на дистрибуција на електричната енергија, т.е. објекти од највисок напонски ред се во добра физичка и погонска состојба и без застои функционираат во континуиран погонски режим. Исто така, во квалитетен погонски режим се наоѓаат и среднонапонските електрични мрежи и далекуводи. Сега вниманието е свртено кон нисконапонската електрична мрежа, онаа електрична мрежа од која најнепосредно се напојуваат со електрична енергија домаќинствата. Овде проблемот на снабдување со електрична енергија треба да се решава со изградба на голем број дистрибутивни трафостаници, а во исто

време треба да се прошируваат и реконструираат постојните, сообразно на зголемените потреби.

Централен и главен високонапонски објект за дистрибутивното подрачје на конзум „Струга" е трафостаницата 110/35 (20)/10 kV, која е со капацитет од 2x40 MVA, а се наоѓа на левата страна од реката Црни Дрим, северно од регионалниот пат Струга-Ќафасан. Оваа трафостаница е приклучена на 110 кV-тниот далекувод Глобочица-Охрид, со двоен 110 кV-тен ДВ со Ал-Че јаже 150 mm^2 во должина од 7, 2 км.

Останатите електродистрибутивни трафостаници преку кои се напојуваат потрошувачите со електрична енергија е на број 282, со вкупна инсталирана електрична моќност од 158, 44 MVA. Електричната мрежа која се надоврзува на дистрибутивните трафостаници изнесува 492 км. Од ова само за улично осветлување отпаѓа околу 97 км.

Хидроелектрани

На територијата на општина Струга има една Хидро Електрична Централа „Глобочица" која е составен дел на Акционерско Друштво за производство на електрична енергија во државна сопственост „Електрани на Македонија" Скопје.

Основна дејност на подружницата е производство на електрична енергија.

ХЕЦ „Глобочица" е изградена во периодот 1961-1965 година и ги користи водите од сливот на реката Црн Дрим преку акумулацијата „Глобочица".

Машинската зграда во која се сместени агрегатите, командната просторија, помошните погони и разводните постројки се наоѓа на околу 30 км од Струга.

Водоснабдување

Водоснабдувањето на граѓаните на општина Струга, одведувањето на урбаните и индустриските води и пречистување на тие води во пречистителна станица за отпадни води ги врши Меѓуопштинското Јавно Претпријатие „Проаква".

Вкупната должина на водоводната мрежа изнесува 120.000 м. и осум резервоари со вкупна запремнина од 2.210 m^3.

МЈП „Проаква" им испорачала на граѓаните на општина Струга 1 569 212 m^3 вода и тоа на претпријатија 413 296 m^3, а на домаќинствата 1 155 916 m^3.

Снабдувањето со вода се врши со зафаќање на повеќе извори сместени во пазувите на планината Јабланица. Овие извори располагаат со здрава и квалитетна вода за пиење.

За санитарната исправност на водата се грижи екипа на „Проаква" која врши перманентна дезинфекција на водата со гасовит и течен хлор.

Контрола на испавноста на водата за пиење врши Републичкиот завод за здравствена заштита од Охрид.

Канализација и колекторски систем

Отпадните води кои се стވараат во домаќинствата и индустријата со секундарни канализациони мрежи се испуштаат во примарниот колектор и доаѓаат во пречистителна станица за отпадни води каде се прочистуваат до одреден степен и се испуштаат во реката Црн Дрим.

На подрачјето на општина Струга има една збирна пречистителна станица и шест пумпни станици во вкупна мрежа од 14 км.

Со колекторскиот систем не е покриен само потегот од населбата Елен Камен до село Радожда.

Збирната пречистителна станицата може да прифати и опслужи 40 000 m^3 вода на ден.

Со примарниот колектор во пречистителната станица за отпадни води се транспортираат 941 566 m^3 отпадни води годишно.

Квалитетот на испуштените води се следи во лабараторија сместена на пречистителната станица и одговара на стандардите пропишани од Европската Унија за квалитет на пречистени отпадни води кои се испуштааат во природни водотеци.

Вкупната должина на канализационата мрежа изнесува 1.268.553 m^3.

Со канализација се одведуваат 872 950 m^3 годишно или 55, 6% од пласираната вода и тоа на претпријатија 297 562 $m^{3,}$ а на домаќинствата 575 389 m^3 .

Телекомуникаци

Фиксната телефонија ја обезбедуваат Македонски Телекомуникации преку својата работна единица во Струга .

Територијата ја покриваат два мобилни оператори и национални Интернет провајдери. Останатите се локални компании кои нудат безжичен и кабелски Интернет.

Домување и урбано планирање

Општина Струга има 14.485 домаќинства со просечно 3, 5 членови на домаќинство. Од нив 96.5% се опремени со инсталации за водовод, канализација и струја.

За урбаниот дел на општина Струга се донесени генерален урбанистички план и поединечни урбанистички планови за урбанистички единици.Повеќето од нив се ажурирани во периодот 2000-2005. Во финална фаза на изработка се урбанистичките планови за крајбрежниот појас. Руралните населби се уредени врз основа на урбанистичка документација за населени места и други акти кои ги заменуваат урбанистичките планови. Истите се од периодот 1991-2000.

Според податоците од локалната самоуправа, Општина Струга има мал процент на диви градби.

1.3. Социјален профил

1.3.1. Образование

Образованието во Општина Струга се изведува на три наставни јазици (македонски, албански, турски).

Во образовниот процес вклучена е популација од сите националности, со мал број на лица од ромска популација.

Во образовниот сектор во општината работат вкупно 811 лица.Соодветноста на наставниот кадар задоволува.

Во Општина Струга образованието се одвива на следните нивоа:

- 1 (една) предучилишна установа
- 11 (единаесет) основни училишта и 24 подрачни единици
- 1 (едно) средно државно училиште со следниве струки : градежна, геодетска, хемискотехнолошка, здраствена, економскаправна, текстилно-кожарска струка и гимназија.Во склоп на средношколскиот центар постои интернат за сместување ученици со повеќе од 100 кревети и можност за пансионска исхрана
- 2 приватни средни училишта
- 1 висока образовна институција
- Во општината работат две паралелки за лица со лесна, умерена и комбинирана попреченост и еден Дневен Центар за деца со посебни потреби кој го посетуваат деца со умерена и комбинирана попреченост.

Околу 20 % од учениците кои завршуват основно училиште се запишуват во средните училишта надвор од општината.

Во учебната 2005/2006 се запишани 8076 ученици во основните училишта, 2700 се запишани во Државното средно училиште "Нико Нестор" и 120 ученици во приватното средно училиште.

Во споредба со 1998 овој број е намален, така да во 1998 бројот на запишани ученици во основните училишта бил 10 000 основци. Намалувањето е резултат на фамилијарното заминување во странство .

Во средното училиште учат и ученици од околните градови: Охрид, Дебар, Ресен, Вевчани.

1.3.2. Здравство и социјална грижа

Здравство

Здравствената заштита на подрачјето на општина Струга се реализира преку работата на 4 јавни здравствени организации (Здравствен дом, Општа болница, Завод за Нефрологија и Здравствен Дом – Вевчани). На територијата на општината има и 12 приватни ординации од примарната здравствена заштита; 2 приватни ординации за специјалистичка здравствена заштита; 15 приватни стоматолошки ординации; 16приватни аптеки.

Во општина Струга има 67.700 здравствени осигуреници, лични 31.044 лица

Изборот на матичен лекар е сопствен избор на граѓаните, додека за децата на возраст до 14 години избор може да врши и родителот.

Со новиот Закон за децентрализација дел од здравството од 2007 треба да премине во надлежност на локалната самоуправа т.н. Примарно здравство, со кое граѓаните најпрво се срекаваат при барањето здравствени услуги. Во состав на локалната самоуправа - Општина Струга би спаѓала новата здравствена организација ЈЗУ (Јавна здравствена установа) Здравствен дом - Струга, согласно законските одредби, како носител на примарната здравствена заштита на граѓаните кои живеат на територијата на општина Струга. ЈЗУ Струга има амбуланти во 8 села.

ЈЗУ Здравствен Дом Струга здравствената дејност ја врши во организациони делови: Општа медицина со итна медицинска помош; Гинекологија и акушерство; Поливалентна патронажа; Детски Болести, вакцинации, советувалиште; Школска Медицина; Медицина на трудот; Анти Туберкулозен Диспанзер; Стоматолошка заштита; Депо на лекови.

Вкупно вработени во ЈЗУ Здравствен Дом Струга се 142.

Фондот за Здравствено Осигурување на Македонија има склучено договор со 12 Приватни Здравствени Организации на ниво на општина Струга.

Социјална заштита

Јавната Установа Меѓуопштински центар за социјална работа Струга е единствена институција во општина Струга која спроведува социјална политика и заштита на населението. Во склоп на Центарот работат повеќе служби за спроведување на социјалната заштита и тоа:

- Служба за материјални давања (постојана, социјална и еднократна парична помош, сместување во друго семејство, туѓа нега, посебен додаток);
- Служба за нарушени брачни-семејни односи (бракоразводи и средби родител-дете) посредување за помирување, семејно насилство.
- Служба за малолетничка деликвенција (сторители на кривични дела од14 – 18 год.)
- Служба за посвојување на малолетно дете и старателство над малолетни лица кои останале без двајцата родители и старателство над полнолетни лица.
- Служба за општи и заеднички работи
- Служба за доделување детски додаток

Приматели на парична и друг вид помош по разни основи во 2005 година

Приматели на социјална парична помош	1449
Примачи на постојана на парична помош	59
Додаток за туѓа нега	336
Еднократна парична помош	859
Лица сместени во дом-семејства	6
Случаи на семејно насилство	3
Корисници на детски додаток	525 лица/1186 деца
Помош за опрема за новороденче	252

** Извор: Центар за социјална Работа, Струга*

Во социјалната грижа за специфични категории лица влегуваат стари лица материјално необезбедени или неспособни за работа и лица без семејна грижа. Во 2005 бројот на овие лица изнесувал 60. Посебна категорија претставуваат децата со посебни потреби – 130 деца. Оваа категорија деца се корисници на посебен додаток кој го добиваат преку нивните родители.

Во Струга има Центар за деца со посебни потреби кој е финансиран од Финската Влада до крајот на 2006година.

За категоријата лица со асоцијално однесување (зависници од дрога, алкохол) сеуште не е изнајдено соодветно решение. Не постои Центар за згрижување на овие лица.

Бројот на питачите особено во летната сезона е во постојан пораст и треба да се превземат мерки за негово решавање.

Заштита и спасување на граѓаните, животните, растенијата и материјалните добра

За безбедноста и јавниот ред и мир во општина Струга се грижи одделението за внатрешни работи – ОВР Струга. ОВР Струга има и четири подрачни станици по селата: Франгово, Велешта, Делогожда и Луково. Состојбата со јавниот ред и мир во градот е задоволителна. Најчести причини за нарушување на истиот се нерешените имотно-правни прашања, а во туристичката сезона се: точењето на алкохол на малолетници, прекршување на работното време и сл.

Постојат неколку приватни агенции за обезбедување на имоти и лица.

Против Пожарната единица-Струга ја покрива територијата на Општина Струга и Вевчани. Лоцирана е на магистралниот пат Струга-Ќафасан и располага со четири противпожарни возила .

Центарот за известување и тревожење е одговорен за откривање и превенција на последиците од природните катастрофи, епидемии и други облици на катастрофи што им се закануваат на луѓето, природните богатства и културно-историските вредности во мирнодобски и воени услови.

1.3.3. Култура

Антропогени вредности

Како најзначајни во групата на атропогените туристички мотиви се културно-историските туристички мотиви . За културната историја на Струга и Струшко се сретнуваат траги уште од неолитот. Откриените артеофакти во крајбежието на реката Дрим и на самото крајбрежието на езерото, покажуват дека од неолит наваму Струга била населба.

Од подоцнежниот период, за грчко –римската епоха податоците покажуват дека во Струга и Струшко се развивало интензивен културен живот одбележан со остатоци на делови од познатата Римска трговска комуникација „Виа Игнација"

Од ранохристијанскиот период од посебно значање се базиликите во с.Радолишта и с.Октиси, а од предримскиот период некрополата во с.Делогожда.

Интересни и доста ретки се и пештерските цркви кои ги има во Струшкиот регион .

Културниот живот кои се одвивал во турскиот период исто така оставил свои траги во Струга и Струшко . Во Струга има исламски световни и религиозни архитектонски градби, изградени за време на Отоманската Империја во Македонија.

Во групата на културно –историски мотиви покрај споменативе, треба да се споменат и спомениците на културата и спомен обележјата, институциите од областа на културата, музеите, галериите, културните манифестации,литературните,музичкитеиуметничките творби .

При Центарот за култура „Браќа Миладиновци" во Струга работи и Народната Библиотека „Браќа Миладиновци".

Значајни културни институции се Спомен куќата на Браќата Миладиновци, Уметничката галерија на Вангел Коџоман, Природно Научниот Музеј " Д-р Никола Незлобински".

Најпозната манифестација е Светскиот фестивал "Струшки Вечери на поезијата" кој традиционално се одржува секоја година од 25-29 август.Неговите почетоци се од 1961 година по повод 100 годишнината од смртта на Браќата Миладиновци кога е издаден и нивниот Зборник.

Од останатите културни манифестации позначајни се: Струшка Музичка есен, Ревија на народни носии, Kenge jeho, Гоцеви денови, Македонски Духовни Конаци кои традиционално се одржуваат секоја година.

Јазик

Мултиетничкиот карактер на општи Струга е изразен и во јазикот.Општина Струга е мултијазична општина каде се зборуват следните јазици Македонски, Албански, Влашки, Турски, Српски, Ромски.

Службени јазици на кој се одвива институционалното локално комуницирање се Македонски и Албански јазик.

1.3.4. Спорт

Во општина Струга активни се спортски клубови во следниве дисциплини: ракомет, кошарка, фудбал, пинг-понг, бокс, карате, едриличарство, кајак-кану, веслање, ватерполо, јога, шах и параглајдинг.

Анализата на состојбата на објектите за спорт и физичка култура во Општината, јасно укажува дека од вкупно 121 објект, најголем дел се отворени игралишта. Повеќето од нив спаѓаат во објекти од трета категорија поради нивната нефункционалност. Само мал број спаѓаат во прва/втора класа и тоа претежно објектите со кои располагаат туристичките организации.

Објектите во најголем дел се во сопственост на Спортските Клубови, дел се на хотелско-угостителските организации, потоа училиштата и мал дел на други јавни претпријатија.

Вкупната корисна површина на истите изнесува приближно 200.000 $м^{2,}$ сметајќи ги просториите кои се пратечки објекти на основните, што значи просечно по жител на Струга му припаѓа 3 $м^2$. Овие вредности не се однесуваат на т.н. затворени објекти – спортски сали, базени и сл.

1.3.5. НВО Сектор

Струшкиот регион ја има следната структура на НВО категоризирани по општата цел: Заштита на животна средина - 12 ; Едукација на жени - 7; Човекови права, млади, демократија и култура -15; Уметност, култура- 6; Лица со посебни потреби - 6 ; Хуманитарни -4; Спорт -2; Социјални работи - 2; Други-15.

Од вкупно 69 невладини организации од Струга, само дел од нив поседуваат основни услови за работа: простор, опрема и човечки ресурси. Невладините организации од овој регион имаат потреба од доопремување и дообучување. Најголемиот проблем што се јавува кај НВО-ите е тоа што не се доволно профилизирани, немаат добра соработка, не се спремни за лобирање и застапување, финансиски се слаби и многу често се случува да работат активности што не се во доменот на нивните мисии и цели за кои и се формирани.

Ваквата ситуација дава лоша слика за невладиниот сектор во нашиот регион како неорганизиран сектор и автоматски невладиниот сектор ја нема соодветната важност како трет столб во општеството (бизнис секторот и политиката).

Центарот за поддршка на НВО Струга дејствува во рамките на граѓанското општество, давајќи придонес кон градењето на цивилниот сектор во регионот на Струга, Охрид и Вевчани.

Центарот им овозможува на НВОите надминување на техничките потешкотии, можности за подобро информирање и соработка со другите НВО од цела Македонија.

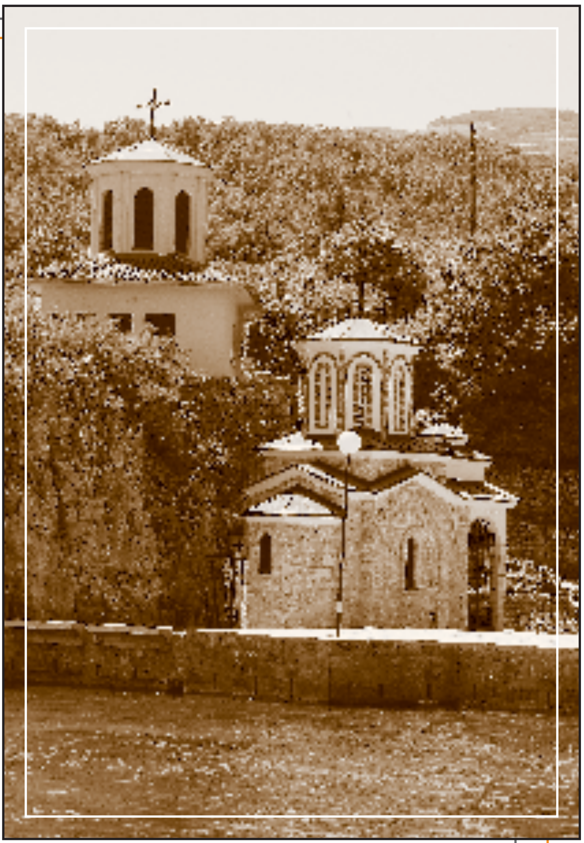

1.3.6. Медиуми

Во општина Струга постојат две телевизиски станици ТВ Калтрина и Арт Канал, 4 радио станици (Бисер Радио, Дицеј Радио, Радио Струга и Рапи Радио) и дописништва од сите поголеми ТВ и печатени медиуми.

1.4. Рурален развој

Руралниот развој е од исклучителна важност за целокупниот развој на општина Струга бидејќи поголемиот дел од Струга е рурален. Во Струга има поголеми рурални центри кои имаат атрибути на урбани населби, кои во иднина можат да бидат генератори на развојот на микро регионите околу нив.

Но, руралните средини се соочуваат со големи проблеми веќе подолго време и тоа: нефункционални месни заедници, миграцијата на населението во градовите и во странство, немање стимулација од страна на државата, немање организиран откуп на земјоделските производи, немање организации на земјоделци, проблеми со инфраструктурата во селата, негрижа за шумскиот фонд, неинформираност за новите технологии во оваа сфера. Видлив е диспаритетот во развојот помеѓу руралните центри и руралните населби Малесија и Дримкол. Карактеристично е што тие се слабо населени, инфраструктурно се неуредени и немаат деловни активности.

Потенцијалите за развој се препознаваат во еколошко земјоделско производство и селски туризам. Но, во наредниот период треба да се обрне поголемо внимание на стимулирање, организирање и едукација на микро бизнисите кои егзистираат во руралните средини.

1.5. Регионална соработка

Општина Струга има долгогодишна успешна соработка со соседните општини – Охрид и Подградец (Р. Албанија). Главни полиња на соработка се заштитата на Охридското Езеро и унапредување на еко-системот.

21 јуни е воспоставен како ден на езерото кој заеднички го празнуваат сите три града.

Општина Струга исто така е член на евро-регионот Охрид-Преспа во рамките на кои остварува соработка со општините на тромеѓието на Р.Македонија, Р.Албанија и Р.Грција.

Во изработка е стратегија за регионален развој на југозападната статистичка единица во чиј состав е и општина Струга.

1.6. Ингеренции на општината

Според законот за локална самоуправа, „Општина" е единица на локална самоуправа, како заедница на жителите на одредено подрачје, утврдено со закон, која преку своите органи и преку администрацијата и организираните јавни служби, овозможува вршење на надлежностите пропишани со закон. Општините се правни лица и своите надлежности ги извршуваат

преку органи избрани непосредно од граѓаните.

Прописи на општината:

- Општината го уредува вршењето на своите надлежности со статутот и други прописи.
- Со статутот на општината се уредуваат:
  - организацијата и работењето на органите на општината, организацијата и работењето на комисиите на советот;
  - вршењето на работите од членот 20 на закон за локална самоуправа; начинот на информирање на граѓаните;
  - случаите на исклучување на јавноста од седниците на советот;
  - начинот и постапката за доставување претставки и предлози за работата на органите на општината и постапување по нив;
  - начинот на организирање јавни трибини, спроведување анкети и прибирање предлози од граѓаните;
  - начинот на извршување на обврските од областа на одбраната во воена состојба, како и други прашања од значење за локалната самоуправа.
  - Прописите на општината се објавуваат пред да влезат во сила.
- Начинот на објавувањето на прописите се уредува со статутот.
- Општината има свои грб и знаме.

Општината е надлежна за вршење на следните работи:

- Урбанистичко (урбано и рурално) планирање
- Заштита на животната средина и природата

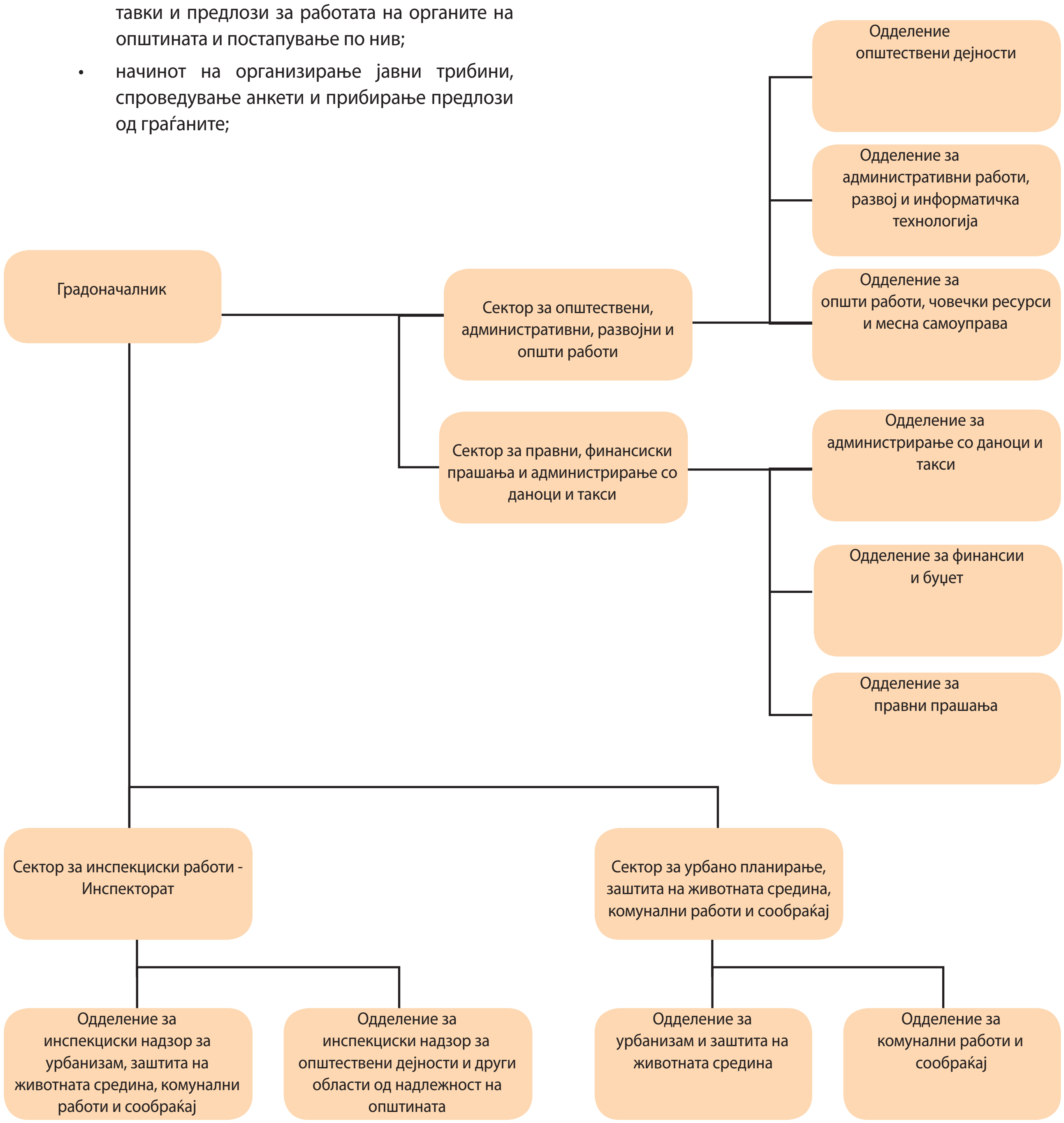

- Локален економски развој
- Комунални дејности
- Култура
- Спорт и рекреација
- Социјална заштита и заштита на деца
- Образование
- Здравствена заштита
- Спроведување на подготовки и преземање мерки за заштита и спасување на граѓаните и материјални добра
- Противпожарна заштита вршена од територијалната противпожарна единица
- Надзор над вршењето на работи од надлежност на општината
- Други работи определени со закон

Буџет на општина Струга

Приходите и расходите на општината се утврдуваат со буџетот на општината.

Буџетот на општината содржи биланс за приходите и расходите, а се однесува за фискална година од 12 месеци која почнува на 1 јануари, а завршува на 31 декември од секоја календарска година.

Буџетот на општината пред донесувањето се усогласува со Министерството за финансии, во делот за потребите и можностите за земање на заем од буџетот на Републиката за финансирање на буџетскиот дефицит.

Предлогот на Буџетот на општината го утврдува градоначалникот и го доставува до Советот на општината за донесување во ноември во тековната година.

Буџет на Општина Струга за 2006 година:

БУЏЕТСКИ ПРИХОДИ	**411.034.841**	**%**
ДАНОЧНИ ПРИХОДИ	173.784.000	42.27
НЕДАНОЧНИ ПРИХОДИ	7.695.000	1.87
КАПИТАЛНИ ПРИХОДИ	150.700.000	36.66
ТРАНСФЕРИ И ДОНАЦИИ	78.855.841	19.18
РАСХОДИ	**411.034.841**	
ПЛАТИ, НАЕМНИНИ И НАДОМЕСТОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ	40.038.190	9.74
РЕЗЕРВИ И НЕДЕФИНИРАНИ РАСХОДИ	556.000	0.13
СТОКИ И УСЛУГИ	194.535.651	47.32
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ ДО ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА	1.300.000	0.52
СУБВЕНЦИИ И ТРАНСФЕРИ	23.600.000	5.74
СОЦИЈАЛНИ БЕНЕФИЦИИ	200.000	0.04
КАПИТАЛНИ РАСХОДИ	150.805.000	36.51

2. SWOT АНАЛИЗА

ИНФРАСТРУКТУРА - SWOT АНАЛИЗА

ЈАКИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Добра национална и интернационална патна мрежа	Немање патна мрежа во некои рурални места
Развиена патна мрежа во/помеѓу селата и градовите	Недостиг на паркинг места
7 км од Охридскиот аеродром, 200км од скопскиот аеродром	Недостиг на сообраќајна сигнализација (хоризонтална и вертикална)
3 часа до Јадранското Море (Драч - Албанија)	Слабо улично осветлување
Добар царински терминал во градот и 12 км оддалеченост од граничниот премин со Албанија	Дрвото како главен извор за греење
Развиена мрежа на автобуски линии во земјата и странство	Некои рурални места не се редовно покриени со превоз
Добри такси превоз	Нема детален урбанистички план за некои рурални места
40 км оддалеченост од железницата во Подградец Албанија, и 60км од Кичево	Нема катастар за подземната електрична и водоводна мрежа
Комплетна електрична мрежа во руралните и урбаните области	Нема детален план за развој и заштита на крајбрежието
Канализациона мрежа во крајбрежните населбите	Нема централен систем за греење
Водоводна мрежа до сите населени места	Нема јавни тоалети во градот
Телефонска мрежа до сите наслени места	80% од цевките во водоводната мрежа се од азбест
Урбанистички планови	Несоодветен систем за управување со цврстиот отпад - има само привремена депонија, нема рециклирање, стара механизација, проблеми со управувањето
Функционален Катастар	Несоодветна канализација во руралните места
	Недостаток на добро структуиран Зелен Пазар и Пазар на големо
	Запоставен систем за наводнување

МОЖНОСТИ	ЗАКАНИ
Подготовка на регионални и национални стратегии за развој	Зголемување на цената на електричната енергија
Пристап до донатори и техничка помош (вклучувајќи ги европските предпристапни фондови)	Опасност од земјотреси
Поврзување со регионалниот гасоводен систем од Црно Море до Јадранско Море	Загадување на водата
Конструкција на мини хидроелектрани	Непланирано и неконтролирано градење
Безжичен интернет	

ОДРЖЛИВ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ - SWOT АНАЛИЗА

ЈАКИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Успешни и развиени мали и средни бизниси во сферата на - градежништво, текстил, дрвна индустрија, туризам и земјоделство	Недостаток на претприемачки вештини - бизнис планирање, долгорочни стратегии, модерен менаџмент
Многу традиционални занаети и вештини	Нема инфо центри и центри за поддршка на потенцијалните инвеститори
Обучена работна сила во туризам, индустрија, земјоделство	Нема мрежа помеѓу локалните бизнисмени (стопанска комора или бизнис асоцијација)
Три индустриски зони за МСП - 2 во Струга и 1 во Велешта	Сива економија
Развиен пазар за градежништво	Намалување на популацијата во руралните делови
Функционални туристички капацитети- хотели, ресторани, приватно сместување	Слаба размена на информации помеѓу фармерите и ниско ниво на едуцираност за новите технологии
Близина на плажите	Низок интерес за произведување на различни земјоделски култури
Гранична зона и премини со Р. Албанија	Слаб трансфер на технологии, иновации и искуства од развиените земји
Традиционални фестивали и богато културно наследство	Слаба искористенот на туристичките капацитети надвор од главната туристичка сезона
Природни богатства - езеро, реки, шуми, пасишта	Нема организирани активности кои би можеле да им се понудат на туристите
Оптимална големина на градот Струга за одржлив развој	Слаба промоција на Струга, неразвиена туристичка понуда, необележани значајните културни и историски места
	Нема категоризација на туристичките капацитети
	Недостаток од професионалнии туристички работници
	Непостоење на долгорочна стратегија за развој на туризмот
	Монопол на телекомуникациската мрежа (високи цени за телефон и интернет)
	Слабо користење на интернет
	Високи цени на летовите од/до Охрид/Струга
	Високи наемнини за деловни простории

МОЖНОСТИ	ЗАКАНИ
Процесна децентрализацијата	Несоодветна кредитна политика од страна на државата
Доволно локации за изградба на нови индустриски центри	Тешка клима за инвестирање
Потенцијал во ловот, риболотвот, водните спортови и земјоделството	Бавни и долги административни процедури и судство
Реструктуирање на месните заедници	Високи такси и даноци
Производство на здрава еко храна	Слаба соработка меѓу економските субјекти, локалната и централната власт
Развој на микро бизниси	Зголемување на цената на енергијата
Странски инвестиции	Непостоење на организиран пазар за земјоделските производи
Интензивирана меѓугранична соработка	Дисбаланс меѓу руралниот и урбаниот дел од општината
Зголемена безбедноста, политичката и економската стабилност	Непостоење на стратегија за рурален развој и земјоделие
Завршување на процесто на приватизација и рестартирање на нови големи индустриски капацитети	
Развој на рурален, конференциски, спортски и еко туризам	
Развој на зимски туризам	
Промоција на поширокиот Охридско-Струшки регион	
Урбанистички планови за развој на туристичките капацитети	
Скратена процедура за основање бизниси	
Развој на шумска и дрвна индустрија	
Прекугранична трговија	

КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ - SWOT АНАЛИЗА

ЈАКИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Развиена мрежа на невладини организации во сферата на екологијата	Недостиг на капацитет на Општината за справување со еколошките проблеми
Одобрен детален еколошки акционен план ЛЕАП	Ниска свест кај граѓаните за екологијата
Богата и разноврсна природа	Непостоење на дневни центри за зависници од дрога и алкохол
Фамилијарна поддрша при одгледувањето на децата	Непостоење на дневни центри за социјално загрозените групи (стари, сиромашни, жени-жртви на насилство и трафикинг, хендикепирани)
Најголем дел од популацијата поседува сопствени куќи	Стари и нефункционални простории, опрема и возила во медицинските установи
Развиена мрежа на младиснки невладини организации	Законот за примарна здравствена заштита
Долга традиција за спортски активности	Немање градинки за деца
Мултиетничко општество и богато културно наследствоl	Стара и несоодветна опрема за противпожарна заштита
Добри меѓу-гранични односи и размена	Нефункционална инспекција и мониторинг во сите сфери во општината
Квалитетни приватни медицински установи	Недоволна координација помеѓу полицијата, здравствените и социјалните центри
	Слаба координација и кооперација помеѓу невладиниот сектор и јавните институции
	Зголемен број на питачи и скитници во текот на летниот период
	Недостаток на поголеми културни настани и објекти
	Недостаток на спортски и рекреативни настани и објекти
	Ниска свест за важноста на културното наследство
	Недостаток на културни и спортски активности во селата и немање интерес за истите

МОЖНОСТИ	ЗАКАНИ
Пристап до донатори и до европските предпристапни ИПА фондови	Слаба координираност помеѓу централната и локалната власт во социјалната, здравствената, културната и спортската сфера.
Отварање на приватни факултети	Непочитување на законите
Програма за млади на ЕУ	Нерешени прашањата за сопственост на објектите за култура, спорт, здравство, социјала
Нов закон за спонзорство кој ги фаворизира културните и спортските активности	Незавршен процес на пренос на овластувањата од централно на локално ниво
Развој на повеќе градинки за деца	Бавно и слабо судство
Обновливи извори на енергија (вода, сонце, биомаса)	Зголемување на бројот на зависници од дрога и алкохол
	Приватизација на примарната здравствена заштита
	Зголемување на малигните заболувања (особено на ракот на матка и гради кај женската популација)
	Одлив на млади едуцирани луѓе во странство и во главниот град
	Намалување на слободното време на децата и младите
	Приватните бизнисмени избегнуваат да плаќаат здравствено и социјално осигурување на вработените

ОБРАЗОВАНИЕ - SWOT АНАЛИЗА

ЈАКИ СТРАНИ	**СЛАБИ СТРАНИ**
Основни и средни училишта во селата и во градот	Школските згради во некои рурални места имаат лоша инфраструктура, застарена опрема и несредени дворови
Високо образовни институции - факултет за екологија и технологија (Државен универзитет во Тетово) и приватни институти за Право, Економија и Јазици	Ниско ниво на хигиена во училиштата (тоалетите и дворовите)- мал буџет за овие потреби
Дневен центар и одделенија за деца со посебни потреби во формалното образование	Недостаток на модерна школска опрема во градските и селските училишта
Поголем дел од населението има завршено средно образование	Недостаток на објекти за пошироко одаразование- спортски сали
Компетентни наставници во селата и во градот	Слабо познавање на јазикот на останатите етнички заедници
Силна мрежа на невладини организации	Формалното образование има традиционален пристап и е повеќе дескриптивно отколку практично
Полова еднаквост во образованието и при вработувањето	Недостаток на современи начини на предавање во основните и средните училишта
Многу пилот проекти се имплементирале во локалните училишта - за обука на наставниците и за подобрување на опремата	Недостаток на соработка помеѓу училиштата
	Психолозите и педагозите не се доволно експонирани во училиштата и недоволно се цени нивната стручност
	Нема функционални центри за советување за учениците
	Има слаба соработка помеѓу училиштата, полицијата, социјалните служби, бирото за вработување и останатите јавни институции.
	Голема стапка на невработеност меѓу младите
	Недостаток на програми за вработување
	Слабо користење на интернет во училиштата

МОЖНОСТИ	**ЗАКАНИ**
Тенденција да се отвараат приватни училишта -во музиката, спортот, уметноста	Одлив на добро обучени млади луѓе во другите земји
Можност за отворање на дневни центри за деца со посебни потреби во руралните места	Политизација на образованието
Децентрализација на училиштата - ќе бидат управувани од локалната власт	Економска нестабилност
Програма за млади на ЕУ	Мал буџет за образованието
Користење на традиционалните вештини и знаења (самовработување, семејни занаети и сл)	

ВИЗИЈА

ИНФРАСТРУКТУРА				
Визија	**Стратешки цели**	**Развојни цели**	**Програми**	**Проекти**
Преку подобрен урбанистичко планирање и процеси на управување, Општина Струга ќе има инфраструктура соодветна за разновидна, амбициозна и прогресивна општина и ќе биде во можност да подржи оддржлив развој со широка основа.	1. Модернизирано урбанистичко планирање способно да ги задоволи зголемените потреби на софистициранaта и напредна Струшка заедница.	1.1. Системот на урбанистичко планирање е унапреден и е заснован врз најдобра национална и меѓународна пракса .Човечкиот капацитетот за подобрување на инфраструктурата и обезбедување услуги е зголемен.	1.1.1 Програма за модернизација на урбанистичко планирање	Проект за модернизација на урбанистичко планирање и развој на човечки ресурси.
				Проект за финализирање на урбанистичкото планирање со вклучување на следниве проекти: ревизија на постоечки рурални планови ревизија на постоечки општи урбанистички планови и детални урбанистички планови урбанистичко планирање на обалата
				Проект за дигитализација на урбанистичките планови
				Проект за мапирање на системите за електрификација, канализација и друга инфраструктура
				Проект за подобрување на системи за набљудување и проценка на урбанистичко планирање.\
	2. Подобрени приватни и јавни инфраструктурни системи кои го засилуваат бизнисот и развојот на заедницата во општината.	2.1. Подобрена патна мрежа и транспортни услуги во општината.	2.1.1. Развојна програма за патишта.	План за подобрување на патишта и последователна имплементација во градовите и селата вклучувајќи: - план за управување со сообраќајот во Општина Струга -подобрување на патната сигнализацијата - улично осветлување
			2.1.2. Програма за подобрување на транспортот.	Преглед на транспортни услуги.
				Проект за изработка на планови за подобрување на јавни и приватни транспортни услуги и доделување ресурси.
		2.2. Поразновидни и одржливи енергетски системи се развиваат.	2.2.1. Програма за развој на обновливи извори на енргија.	Проект за користење на енергија од биомаса
				Проект за користење на сончева енергија
				Физибилити студија за изградба на мали хидро централи за производство на струја.
				Физибилити студија за воспоставување на систем на централно греење во Општина Струга.

ИНФРАСТРУКТУРА

Визија	Стратешки цели	Развојни цели	Програми	Проекти
		2.3. Подобрено снабдување, функционалност и квалитет на водоснабдуњањето, фекалната и атмосферската канализација во градот и селата.	2.3.1. Програма за Развој на води.	Проект за подобрување / обновување на системот за водоснабдување во урбани и рурални области вклучувајќи: -замена и подобрување на мрежата за водоснабдување во Струга -замена и подобрување на мрежата за водоснабдување во селата -инсталирање на нови водоводни системи во Општина Струга Модернизација на резервоари за вода изградба на мали брани
				Проект за зголемување на свеста за одговорна употреба на водата и штедење насочен кон училишта, домаќинства и бизниси.
			2.3.2. Програма за развој на системите за фекална канлизација и подобрување на јавната хигиена.	Проект за подобрување / обновување на канализационата мрежа во урбана и рурални средини
				Проект за поставување на јавни тоалети во градот и на крајбрежниот појас
			2.3.3. Програма за развој на систем за атмосферски води.	Проект за подобрување/обновување на системот за атмосферски води во урбани и рурални средини.
		2.4. Систем за управување со цврст отпад кој нагласува рециклирање, намалена потрошувачка и безбедно, еколошко отстранување на неупотербливиот отпад.	2.4.1. Програма за управување со цврст отпад.	Преглед и ревизија на постоечките системи за управување со цврст отпад.
				Проект за развој на бизниси за повторна употреба и рециклирање на отпадот.
				Информативна кампања за подигање на свеста на граѓаните за намалување на количината на отпадот и рециклирање.
				Развоен проект за управување со цврст отпад.
		2.5. Подобрени телекомуникациски и јавни информативни услуги и пристап во рурални и урбани области.	2.5.1. Развојна програма за комуникации и јавни информативни услуги	Проект за обезбедување на подобар информативен систем и Интернет пристап во јавни претпијатија, локална самоуправа, бизниси, училишта и домаќинства.
		2.6. Модернизирани комуникациски системи на цивилна одбрана и соодветни ресурси.	2.6.1. Развојна програма за цивилна одбрана.	Анализа на тековниот систем и проценка на потребите за модеренизација.
				Учество во национални комуникациски ситеми за цивилна одбрана.
				Планирање и имплементација на секундарна (на општинско ниво) инфраструктура и други ресурси.
				Развоен проект за човечки ресурси, опрема и организација.
		2.7. Подобрени јавни сервиси	2.7.1. Програма за подобрување на јавни сервиси	Пазар за земјоделски производи на големо
				Изградба на Зелен Пазар во источниот дел на градот
				Функционална Градска капела

ИНФРАСТРУКТУРА				
Визија	**Стратешки цели**	**Развојни цели**	**Програми**	**Проекти**
		2.8. Подобрување на инфраструктура на атрактивни локации	2.8.1. Програма за подобрување на инфраструктура на атрактивни локации	Дизајнирање и уредување пешачка велосипедска патека покрај р.Црн Дрим на потег Струга -с.Ташмаруништа од двете страни
				Дизајнирање и уредување пешачка велосипедска патека Струга-Заграчани Вишни - Франгово - Радожда-Струга
				Уредување на градскиот плоштад
				Уредување и промоција на излетнички места во регион на с.Делогожда
				Уредување на крајбрежјето на езерото во с.Шум
				Уредување на локацијата Бачила над с.Лабуништа
				Иницирање за уредување на Ловен Дом село Вишни

ОДРЖЛИВ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ				
Визија	**Стратешки цели**	**Развојни цели**	**Програми**	**Проекти**
До 2011 ОпштинаСтруга покажува силно економско оправување и активност и се смета за општина со засилено и одржливо претприемаштво поддржано со ефективно работење на јавни и приватни развојни услуги.	3. Развиената мрежа за институционална поддршка е функционална обезбедувајќи ефективни, одговорни и професионални бизниси и развојни услуги во заедницата.	3.1. Општинската администрација може да обезбеди квалитетни услуги за поддршка на бизнисите за овозможување на економски развој и вработување.	3.1.1. Програма за воспоставување на служби за поддршка на бизниси	Воспоставување на Единица за поддршка на бизнисите во склоп на општринската администрација
				Обучување на персоналот за поддршка на бизнисите за планирање и давање бизнис услуги.
				Создавање База на податоци за деловни активности
				Развој на Бизнис Парк / Бизнис Инкубатор-капацитети и услуга.
			3.1.2. Програма за нефинансиска подршка за развој на мали и средни претпријатија.	Создавање на советнички пакети и алатки за нефинансиска поддршка на развојот на претприемаштво.
				Програма за развој на претприемачки вештини во партнерство со Агенцијата за вработување, приватниот и граѓанскиот сектор
		3.2. Трансформација на Локалната агенција за развој во Агенција за регионален развој	3.2.1. Програма за воспоставување Агенција за регионален развој	Проект пакет за соодветно опремување со човечки ресурси, опрема, обука за управување и развој вклучувајќи локална, регионална и меѓугранична соработка.
			3.2.2. Програма за развој на туризам.	Проект за основање на Туристичка асоцијација. Развој на капацитети за координирање и обезбедување услуги во туристичкиот сектор
				Детална анализа на туристичкиот потенцијал во Општина Струга.
				План за развој на туризмот во Општина Струга вклучувајќи и имплементација на: развојна стратегија со вклучена Цост-бенефит анализа национална и меѓународна промоција образование и обука инфраструктурен развој на крајбрежието и другите потенцијали
			3.2.3. Развојна програма - Мрежа за подршка на бизнисите во Општина Струга	Проект за основање на Мрежа за поддршка на бизнисите во Општина Струга (јавно и приватно членство) вклучувајќи обучување за планирање и промовирање на деловни можности во рамките на општината и регионот .
			3.2.4. Развојна програма за органска храна.	Проект за основање Асоцијација на производители на органска храна . Обука на членството, подобрување на капацитетот за обезбедување развојни услужни дејности и координација за секторот.
				Детална анализа на карактеристиките на секторот за органска храна во Општина Струга.
				"Развоен план за производство на органска храна во Општина Струга"
				Проект за подобрено управување со фарми и советодавни служби за фармерски бизниси.

ОДРЖЛИВ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Визија	Стратешки цели	Развојни цели	Програми	Проекти
			3.2.5 Развојна програма за шумарство.	Проценка на шумски ресурси и нивното искористување во општината.
				Проект за развој на шумски ресурси вклучувајќи: база на податоци за шумски ресурси основање и обучување на Асоцијација на одгледувачи на шуми план за инвестирање и одржливо искористување на шумите подобрена законска регулатива и спроведување на истата
			3.2.6. Развојна програма за алтернативни претпријатија.	Проект за поддршка и развој на нови бизнис идеи во нетрадиционални сектори: План за развој и имплементација "Развој на нов бизнис"
	4. Општина Струга го развива својот потенцијал за да биде во можност да учествува во меѓународни инвестициони програми со цел да привлече директни странски инвестиции.	4.1. Меѓугранично инвестирање и директни странски инвестиции се развиени со цел да се постигне развој на бизнисот и нови можности за вработување.	4.1.1. Програма за развој на меѓугранична соработка.	Проект за развој на меѓугранична соработка со Албанија и Грција.
			4.1.2. Програма за привлекување на директни странски инвестиции	Проект за изработка на програма за привлекување странски инвестиции

КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТОТ				
Визија	**Стратешки цели**	**Развојни цели**	**Програми**	**Проекти**
Квалитетот на животот во Општина Струга е подобрен преку подобар пристап до услугите, информациите и институциите за сите граѓани.	5. Граѓаните се поактивни и поспособни да учествуваат во развојот на аспектите на квалитетот на животот во општината и нејзината околина.	5.1. Формирани општински и граѓански групи, зајакнати и поврзани во форум кои ќе служат како канал преку кој граѓаните ќе можат да допринесат кон дефинирање и постигнување на развојните цели.	5.1.1. Програма за основање и развивање на заедниците во рурална и урбана средина	Изградба на капацитетите на советодавни групи претставувајќи ги следниве интереси: животна средина, семејна и социјална заштита, спорт и рекреација, културно наследство.
				Реконструкција на салите на месните заедници во поголемите населби
				Програма за развивање-организирање на месните заедници
	6. Општинските уметнички, културни, спортски и информативни објекти се подобрени / реновирани и нивната употреба е проширена.	6.1. Подобрување на објектите и создавање програми кои ќе го зајакнат развојот на уметноста, културата и спортот во Општина Струга.	6.1.1. Програма за развој на културата.	Проценка на развојот на културата во општината и формулирање на Стратегија за развој на културата со можност за вклучување на следниве под-проекти: - Промоција на културно наследство -Реконструкција на музеи -Модернизација на Градската библиотека - Изградба на Младински центар -Формирање Градски театар - Иницирање и унапредување на традиционални културни настани -Заштита, обележување и промовирање на археолошки наоѓалишта.
			6.1.2. Програма за развој на уметност.	- План за развој и унапредување на уметноста - Основање Центар за обука, изработка, промоција и продажба на уметнички дела и ракотворби.
			6.1.3. Програма за развој на спорт.	Проценка на улогата и потенцијалот на спортот во Општина Струга
				План за развој на спортски објекти и услуги
				Реконструкција и модернизација на затворени спортски сали.
				Реконструкција на отворени спортски терени и објекти.
				Реконструкција на базени.
	7. Здравствена услуга која обезбедува и спроведува потребна поефикасна и поефективна здравствена заштита за граѓаните на Општина Струга	7.1. Подобрена ефикасност при употреба на здравствени ресурси и обезбедена подобра услуга.	7.1.1. Програма за евалуација на примарна и секундарна здравствена заштита.	Ревизија и проценка на здравствена заштита.
				Проценка на ефикасноста и ефективноста на здравствена заштита.
				Развој на човечки ресурси и реорганизација на секторот за здравствена заштита.
				Модернизација на клучни здравствени објекти и услуги: прва помош медицински возила и опрема објекти за примарна здравствена заштита.

КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТОТ

Визија	Стратешки цели	Развојни цели	Програми	Проекти
	8. Системи на социјална и цивилна заштита кои обезбедуваат потребна поефикасна и поефективна подршка на граѓаните на Општина Струга	8.1. Подобрени услуги и ефективност на ресурсите на социјална и цивилна заштита.	8.1.1. Програма за евалуација и подобрување на социјалната заштита.	Ревизија и проценка на социјална и цивилна заштита.
				Проценка на ефикасноста и ефективноста на социјална и цивилна заштита.
				Развој на човечки и други ресурси и реорганизација на работењето на социјална и цивилна заштита.
				Основање Дневен центар за наркозависници и алкохоличари.
				Основање Центар за постари лица.
				Основање Центар за поддршка на инвалидизирани лица
			8.1.2.. Развојна програма за млади.	Развој на Животни вештини на млади како и културен и општествен развој.
			8.1.3 Развојна програма за консултантски услуги	Проценка на сегашната состојба на консултантските услуги и планови за унапредување
		8.2. Подобрен капацитет за заштита на граѓаните од природни и човечки закани и катастрофи.	8.2.1. Програма за развој на служби за заштита и спасување.	Модернизација на објекти, опрема, возила и унапредување на човечки ресурси на противпожарна бригада.
				Основање Професионална езерска служба за спасување.
				Формирање Волонтерски групи за заштита и спасување.
				Информативна кампања за самозаштита.
		8.3. Воспоставена е подобра соработка и комуникација помеѓу секторите за здравствена, социјална и цивилна заштита во полза на граѓаните.	8.3.1. Програма за поврзување и соработка помеѓу обезбедувачи на социјална, здравствена и цивилна заштита.	План за подобрено поврзување и соработка помеѓу обезбедувачите на социјална, здравствена и цивилна заштита.
				Обуки за давање услуги
				Имплементација на Планот за поврзување и соработка
	9. Препознаена е потребата за заштита на природната и урбаната средина	9.1. Подобрена природна средина	9.1.1. Програма за добро управување со животна средина.	Евалуација на состојбата на животната и подобрување на: езерата, реките, речните токови, шумите и областите населени со животински и растителен свет.
				Обуки за заштита на животната средина .
		9.2. Градот и селата во општината ги подобруваат своите улици, плоштади, кејови, паркови и други карактеристики.	9.2.1. Програма за подобрување на природното наследство во Општина Струга	Изработка на планови за подобрување и разубавување на градски и рурални средини
				Подобрување и разубавување на централното градско подрачје и руралните средини
			9.2.2. Програма за заштита на животна средина во руралните средини.	Проект за подигање на свеста во руралните заедници за грижата и управување со животната средина.
				Чистење на диви депонии и ревитализирање на локалитетите

ОБРАЗОВАНИЕ				
Визија	**Стратешки цели**	**Развојни цели**	**Програми**	**Проекти**
До 2011 образовната дејност во Општина Струга ќе биде прилагодена на различните потреби на модернизирана заедница .	10. Едукативни дејности кои се поразновидни, флексибилни и пристапни и кои покажуваат посилна и порелевантна поврзаност со бизниси и можности за вработување во општината и поширокиот регион.	10.1. Поголем број на оние кои го завршиле училиштето наоѓаат работа и развиваат бизниси .	10.1.1. Програма за подобрување на образованието.	Евалуација на образовни ресурси, услуги, партнерства со деловни и општински субјекти.
				Формирање на Советничка група за образование
				Проект за "Подобра вклученост на родителите во училиштата".
				Проект за практична обука и професионална ориентација на матуранти .
				Образование на возрасни
				Курсеви/напредни обука на наставен кадар
				Проект за подобрување на училишни згради и инфраструктура.
				Проект за опремување на училишта
	11. Маргинализирани и ранливи групи имаат пристап кон подобрени услужни дејности и системи кои овозможуваат подобра инволвираност во донесувањето одлуки и развојот на заедницата.	11.1. Зголемено учество на маргинализирани и ранливи групи во општествените процеси.	11.1.1. Програм за развој на вклученоста на маргинализирани и ранливи групи.	Проценка на состојбата на маргинализирани групи во Општина Струга.
				План за подобрено претставување и вклученост на маргинализираните и ранливи групи во развојот на општината

АКЦИОНЕН ПЛАН НА

СТРАТЕГИЈАТА ЗА ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ 2006–2011

НА ОПШТИНА СТРУГА

Струга, мај 2007

Резиме

Акционият план произлезе од Стратегијата за одржлив развој на Општина Струга. Тој има цел да ја стави во функција Стратегијата и да и даде оперативност, со дефинирање на конкретни параметри и со детална анализа за секој од предложените проекти. Со Акционият план подетално се дефинирани методологијата, буџетот, одговорните субјекти, предусловите и временската рамка за реализација на одредени проекти. Исто така, АП создава можности за вклучување на различните субјекти од Општина Струга во процесите што треба да започнат и да ја следат имплементацијата на овој план.

Процесот на акционо планирање започна во почетокот на 2007 година и имаше цел функционално поврзување на локалните сектори во партнерства и координирана акција, дефинирајќи ги главните насоки и приоритетните активности.

Во подготовката на Акциониот план активно беа вклучени луѓе од релевантните сектори во општината: јавен, приватен и граѓански, кои работеа на следниве теми:

- Инфраструктура;
- Социо-економски развој;
- Квалитет на живот;
- Образование и обука.

Секоја од овие теми е поделена на следниве програми:

- ИНФРАСТРУКТУРА:
  - Програма за модернизација на урбанистичкото планирање;
  - Развојна програма за патишта;
  - Програма за подобрување на транспортот;
  - Програма за развој на обновливи видови енергија;
  - Програма за развој на води;
  - Програма за развој на системите на фекална канализација и подобрување на јавната хигиена;
  - Програма за развој на систем на атмосферските води;
  - Програма за управување на цврстиот отпад;
  - Развојна програма за комуникации и јавни информативни услуги;
  - Развојна програма за цивилна одбрана;
  - Програма за подобрување на јавните сервиси;
  - Програма за подобрување на инфраструктурата на атрактивни локации.

- СОЦИО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ:
  - Програма за воспоставување на служби за поддршка на бизниси;
  - Програма за нефинансиска поддршка за развој на мали и средни претпријатија;
  - Програма за воспоставување Агенција за регионален развој;
  - Програма за развој на туризмот;
  - Развојна програма за органска храна;
  - Развојна програма за шумарство;
  - Развојна програма за алтернативни претпријатија;
  - Програма за развој на меѓуграничната соработка;
  - Програма за привлекување директни странски инвестиции.

КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ:

- Програма за основање и развивање на заедниците во руралната и во урбаната средина;
- Програма за развој на културата;
- Програма за развој на уметноста;
- Програма за развој на спортот;
- Програма за евалуација на примарната и на секундарната здравствена заштита;
- Програма за евалуација и подобрување на социјалната заштита;
- Развојна програма за млади;
- Програма за развој на советодавни служби;
- Програма за развој на служби за заштита и спасување;
- Програма за поврзување и соработка помеѓу обезбедувачите на социјална, здравствена и цивилна заштита;
- Програма за добро управување со животната средина;
- Програма за подобрување на природното наследство во општина Струга;
- Програма за заштита на животната средина во руралните средини.

ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА:

- Програма за подобрување на образованието;
- Програма за развој на маргинализираните/ранливи групи.

Основните теми на Акциониот план се засноваа врз сознанијата до кои се дојде при изработката на Стратешкиот план за развој на Општина Струга, како и врз основа на дополнителни истражувања и на препораки врз основа на коментарите на јавноста, на интересентите и на познавачите на сегментите кои беа *предмет* на обработка на Стратешкиот план 2007–2011. Групите одржаа повеќе состаноци за детална анализа и разработка на предложените проекти. Во групите беа вклучени претставници од сите сектори, а дополнително беа консултирани и релевантни поединци и организации.

Разработени се вкупно 222 проекти, со време на имплементација од 2007 до 2011 година.

Истовремено, Акциониот план претставува и потсетник за сите оние кои работат на развојот на Општина Струга. Тука се мисли на локалните и централните власти, на домашните и странски развојни агенции, на граѓанските организации, на инвеститорите и други.

Локален експертски тим:

Владислав Жупан – координатор

Џеми Хајредини

Ирфан Мемишоски

Приоритетни проекти: ИНФРАСТРУКТУРА

Проект 1:	Вид на програма
Изработка на Урбанистички план за крајбрежниот појас	**Програма за за модернизација на урбанистичкото планирање**

Краток опис на проектот:
Изработка на Урбанистички план за крајбрежниот појас и дефинирање на објекти и активности

Очекувани резултати:
- дефинирање на локации за плажи
- дефинирање на локации за привремени објекти и инфраструктура за нив
- одредување на локации за паркинг-простори и за пешачки патеки
- дефинирање на заштитен крајбрежен појас

Целни групи:
- потенцијални инвеститори
- туристички бизниси од Општината

Можни учесници:
- Општината - Сектор за урбанизам, приватни претприемачи, инвеститори, Министерство за транспорт и врски, просторно планирање и животна средина, Народен музеј Струга

Придонес од реализацијата на проектот:
- Проектот ќе биде финансиран од Буџетот на Општина Струга

Предуслови за реализација на проектот:
- Тим за имплементација, финансиски извори

Фактори на ризик:
- Потребни дозволи од Министерствата за животна средина и транспорт и врски

Предвидени трошоци:	8.000 €
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација:	**Краткорочно**

Проект 2:	Вид на програма
Осветлување и уредување на влезовите во Струга	**Програма за за модернизација на урбанистичкото планирање**

Краток опис на проектот:
Осветлување и уредување на влезовите во Струга со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните приклучоци, сигнализација, патоказни табли.

Очекувани резултати: • уредување (хортикултурно, осветлување, патокази) на влезовите Магистрален пат Ќафасан/Скопје, влезот кај с. Мислешево и Евро Хотел • подобрување на имиџот на Струга како урбан и туристички центар • подобрување на безбедноста во сообраќајот	**Целни групи:** • граѓаните • туристите и транзитерите во/низ Струга
Можни учесници: • Општина Струга - ЈП Комунално, Фонд за патишта на РМ, ЈП Македонија пат	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Изработка на градежно-техничка документација и обезбедување на потребните дозволи
Предуслови за реализација на проектот: • Локации, градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	**Фактори на ризик:** • Потребни дозволи за работа од републичките институции и расположливи финансиски средства во Буџетот на РМ
Предвидени трошоци:	По изготвена градежно-техничка документација
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		
Време на имплементација:		**Краткорочно**	

Проект 3:	Вид на програма
Изработка на комплетна сообраќајна студија за градот	**Развојна програма за патишта и развој**

Краток опис на проектот:
Изработка на студија за сообраќај во урбаниот дел, утврдување на улици со еднонасочен сообраќај, утврдување на локации за паркинг-простори, поставување на адекватна хоризонтална и вертикална сигнализација, утврдување на сообраќаен режим за време на туристичката сезона, определување на локации за такси-станици.

Очекувани резултати: • подобрување на безбедноста и пристапноста во сообраќајот во централното градско подрачје • релаксирање на сообраќајот во урбаниот дел	**Целни групи:** • граѓаните • посетителите-туристи • деловните субјекти и туристичките субјекти • такси-компаниите • корисниците на автобуски и такси-превоз.
Можни учесници: • Општината - Сектор за урбанизам	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Организација на процесот, учество и финансирање на изработката
Предуслови за реализација на проектот: • тим за имплементација, финансиски извори	**Фактори на ризик:** • Реакциите на локалните заедници, проблеми врзани со експропријација за реализација на
Предвидени трошоци:	Работа на комисија и на соодветните служби од јавната администрација
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација:	**Краткорочно**

Проект 4:	Вид на програма
Изработка на комплетна студија за паркинг-простори во градот Струга, за паркови и зеленила, детски игралишта и друга урбана инфраструктура	**Развојна програма за патишта и развој**

Краток опис на проектот:
Утврдување на постојните простори за паркинзи, паркови и зеленила, детски игралишта и друга урбана инфраструктура во урбаниот дел на Општина Струга, дефинирање на механизми за управување, потреби и можности за проширување и др.

Очекувани резултати:

- определување на зелени зони во градот
- определување локации за детски игралишта
- определување механизми за мониторинг и одржување на игралиштата и на зелените површини
- дефинирање на простори за паркинзи за автомобили, паркинзи за автобуси, паркинзи за товарни возила

Целни групи:

- граѓаните
- туристите
- децата
- корисниците на моторни возила
- корисниците на услугите на градскиот превоз

Можни учесници:

- Општината Сектор за урбанизам, преставници на локалните заедници, такси и автобуски фирми

Придонес од реализацијата на проектот:

- Учество на соодветни претставници од јавната администрација во реализацијата, финансирањето и изработката на студијата

Предуслови за реализација на проектот:

- тим за имплементација
- финансиски извори

Фактори на ризик:

- финансиските можности за реализација на студијата

Предвидени трошоци: Работа на комисија и на соодветните служби од јавната администрација

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Краткорочно

Проект 5:	Вид на програма
Поставување на туристичка сигнализација	**Програма за развој на системот за водоснабдување**

Краток опис на проектот:
Поставување на туристичка сигнализација - патокази, мапи, информациони табли на фреквентни локации во градот, на влезовите и туристичките локалитети на територијата на целата општина. Изработка на база на локалитети, музеи, галерии, туристички објекти и локации, изработка и поставување на сигнализација на повеќе јазици.

Очекувани резултати: • поголема информираност на посетителитетуристите • промоција и поголема посетеност на туристичките локалитети, музеите, галериите и сакралните објекти	**Целни групи:** • туристите • туристичките субјекти од градот и од околината • граѓаните на општината • музеите и галериите
Можни учесници: • Општината - Сектор за урбанизам и Одделот за ЛЕР и туризам, НВО, туристички работници, претставници на музеите и на сакралните објекти .	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Обезбедување на податоци за база, ликовно-графичко обликување, Обезбедување на дозволи и финансиска партиципација во реализацијата
Предуслови за реализација на проектот: • Градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	**Фактори на ризик:** • Долг рок за добивање дозволи за поставување на табли и билборди на регионалните и магистралните патишта
Предвидени трошоци:	По изготвена градежно-техничка документација
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Краткорочно

Проект 6:	Вид на програма
Пробивање на колекторските улици во источниот дел на градот	**Развојна програма за патишта и развој**

Краток опис на проектот:
Пробивање на улиците Маркс-Енгелс, ЈНА и Мислешевски Пат, за реализација на целосно сообраќајно решение. Тоа е регион кој е урбанизиран и каде има голема заинтересираност за изградба на идивидуални објекти и мали туристички капацитети, а особено е атрактивен бидејќи се наоѓа на мала оддалеченост од крајбрежниот појас.

Очекувани резултати: • подобрување на фреквентноста во сообраќајот во овој дел на градот • зголемување на инвестициските активности и соодветна рефлексија на другите бизниси	**Целни групи:** • граѓаните и сопствениците на локации во овој дел на градот • заинтересирани инвеститори
Можни учесници: • Општината - Сектор за урбанизам	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Финансиска реализација на проектот
Предуслови за реализација на проектот: • Сообраќајна и градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	**Фактори на ризик:** Можност за соодветно поставување и на останатата инфраструктура (струја, вода, канализација).
Предвидени трошоци:	По изготвена градежно-техничка документација
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		
Време на имплементација:	**Долгорочно**		

Проект 7:	Вид на програма
Изградба на мост Корошишта-Мешеишта	**Развојна програма за патишта и развој**

Краток опис на проектот:
Изградба на мост Корошишта-Мешеишта (можност за спојување на автопатот Охрид–Скопје). Со овој проект, граѓаните од руралните делови на општината, посебно од регионот на Делогожда, ќе можат пократко (за околу 20 км) да се приклучат на патниот правец кон Скопје. Со изградбата на овој мост, регионот ќе биде на оддалеченост од само 3 км од главната магистрала.

Очекувани резултати:
- зголемени деловни активности
- намалување на миграцијата

Целни групи:
- граѓаните од регионот на Делогожда (околу 11.000 жители)
- деловните субјекти од регионот

Можни учесници:
- Општината Сектор за урбанизам, финансии, МЗ Корошишта

Придонес од реализацијата на проектот:
- изработка на градежно-техничко решение, обезбедување дозволи, финансиска партиципација

Предуслови за реализација на проектот:
- Обезбедени финансиски средства, градежна документација, дефинирана сопственоста на земјиштето

Фактори на ризик:
- Обезбедување дозволи, експропријација, финансиски средства

Предвидени трошоци: По изготвена градежно-техничка документација

План за имплементација — **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Долгорочно

Проект 8:	**Вид на програма**
Изработка на техничка документација за реализација на проектот за регулација на р. Сатеска	**Програма за развој на води**

Краток опис на проектот:
Изработка на техничка документација за реализација на проектот за регулација на р. Сатеска, со враќање на дел од реката во старото корито и со изработка на каскади за намалување на дотокот на мил и на загадувањето на Охридското Езеро.

Очекувани резултати:
- намалување на загаденоста на Охридското Езеро
- подобрување на квалитетот на водите и на плажите на потегот Струга-слив Сатеска
- можност за наводнување на поголеми земјоделски површини во регионот на поранешниот тек на реката

Целни групи:
- граѓаните на Струга
- туристичките субјекти

Можни учесници:
- Општината Струга, Фондот за води на РМ, странски развојни еколошки организации, Министерството за животна средина

Придонес од реализацијата на проектот:
- Учество во плански, информативни активности и во процесот на реализација од соодветните служби на Општината

Предуслови за реализација на проектот:
- Обезбедување финансиски средства и јавна набавка за проектантска фирма-изработувач

Фактори на ризик:
- Висината на потребните финансиски средства, зинтересираноста на домашните и на странските агенции

Предвидени трошоци: По изготвена градежно-техничка документација

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: **Долгорочно**

Проект 9:	Вид на програма
Изградба на колекторски крак Ложани-Велешта (приклучување во пречистителна станица)	**Програма за развој на системите на фекална канализација и подобрување на јавната хигиена**

Краток опис на проектот:
Изградба на колекторски крак Ложани-Велешта (приклучување во пречистителна станица), дефинирање на локација, регулирање на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи. Се работи за изградба на секундарен колектор за собирање на фекалните води од интерните канализациони системи кои се изградени и кои дополнително може да се изградат. Се однесува на можноста за собирање на канализационите води од населените места Велешта, Ложани, Долна Белица, Октиси, Вевчани, Враништа, Ложан. Со дополнителни активности, кон оваа колекторска мрежа можат да се приклучат и населените места во регионот на Лабуништа.

Очекувани резултати:
- подобрување на квалитетот на водите во р. Црн Дрим и во Глобочичко Езеро
- зголемување на квалитетот на животот во наведените населени места
- намалување на стапката на миграција и имиграција
- намалување на болестите кои се последица од контакт со фекалии

Целни групи:
- населението во регионот на с. Велешта
- населението по должина на реката Црн Дрим, Глобочичкото и Дебарското Езеро

Можни учесници:
- Општината и МЈП Проаква / европски агенции, интернационални еколошки организации, Владата на РМ и соодветните министерства

Придонес од реализацијата на проектот:
- Изработка на градежно решение, обезбедување на потребните дозволи и согласности

Предуслови за реализација на проектот:
- градежно-техничка документација, дозвола за градба, тим, финансии

Фактори на ризик:
- Потребите од експропријација и трошоците за прекоп во приватното земјиште, капацитетот на пречистителната станица, трошоци за ел. енергија за пумпни станици

Предвидени трошоци: 700.000 €

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: **Долгорочно**

Проект 10: | Вид на програма

Изградба на фекална канализација во: УЕ 1, УЕ 2, УЕ 4, УЕ 5, УЕ 6, УЕ 7, УЕ 8, УЕ 9

Програма за развој на системите на фекална канализација и подобрување на јавната хигиена

Краток опис на проектот:
Изработка на техничка документација, добивање на потребните дозволи, изградба на фекална канализација во: УЕ 1, УЕ 2, УЕ 4, УЕ 5, УЕ 6, УЕ 7, УЕ 8, УЕ 9. Тоа се урбани единици во градот во кои имаме одредени потези кои се уште не се реализирани, а дел од нив се наоѓаат во централното градско подрачје (каде има лоцирано поголем број туристички и деловни објекти). За нив постојат градежно-техничка документација и одобренија. Тие се важни од здравствен аспект и поради можноста за поплавување со фекалии во период на високи подземни води.

Очекувани резултати:
- подобрување на квалитетот за деловни активности и за живеење
- намалување на болестите како последица од контакт со фекални води
- подобрување на квалитетот на подземните води и на водата во езерото и во реката

Целни групи:
- граѓаните во урбаниот дел
- деловни и туристички субјекти
- децата

Можни учесници:
- Општината, МЈП, ЈКП, Министерството за транспорт и врски, Фондот за води, странски развојни организации

Придонес од реализацијата на проектот:
- Изработка на градежен проект, обезбедување на дозволи и согласности, финансиска партиципација

Предуслови за реализација на проектот:
- Локации, градежно-техничка документација, тим, финансии

Фактори на ризик:
- Дозволи за прекоп, неидентификувана подземна инфраструктура, финансиски трошоци

Предвидени трошоци: 145.000 €

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: **Долгорочно**

Проект 11:	Вид на програма
Уредување на локација за Привремена депонија за цврст отпад	**Програма за управување со цврст отпад**

Краток опис на проектот:
Уредување на локација за Привремена депонија за цврст отпад - предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи

Очекувани резултати:
- уредена локација за соодветно депонирање на цврст отпад
- намалување на количините на отпад во дивите депонии
- подобра фреквенција на чистење на сметот
- подобрување на туристичкиот имиџ на Струга

Целни групи:
- граѓани од урбаниот и од приградскиот регион
- туристи и туристичко-деловни субјекти
- градежни фирми
- ЈП Комунално
- Општина Струга (администрација)

Можни учесници:
- Општината - Сектор за урбанизам, Одделот за ЛЕР и ЈП Комунално, приватни инвеститори, странски развојни организации

Придонес од реализацијата на проектот:
- Изнаоѓање локација, финансирање на студија, проектна документација, обезбедување дозволи и согласности

Предуслови за реализација на проектот:
- тим за имплементација, финансиски извори

Фактори на ризик:
- Обезбедување на потребните дозволи, изнаоѓање локација

Предвидени трошоци: 40.000 €

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: **Долгорочно**

Проект 12:	Вид на програма
Изградба на Пазар за земјоделски производи на големо	**Програма за подобрување на јавните сервиси**

Краток опис на проектот:
Изградба на Пазар за земјоделски производи на големо, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи. Со неговата изградба се предвидува да се дислоцираат на локацијата кај поранешниот Сточен пазар сите товарни возила кои продаваат земјоделски производи на наведениот пазар, посебно во летниот период. На Пазарот што се предвидува да се изгради ќе бидат обезбедени соодветни хигиенско-технички услови за работа, а ЈП Комунално ќе може да ангажира дел од вработените. Освен тоа, ќе се намали сообраќајниот метеж во централниот дел на градот, а и ќе се ослободиме од грдата слика на лица кои продаваат и живеат во камиони без најосновни хигиенски услови.

Очекувани резултати: • подобрување на туристичкиот имиџ • намалување на сообраќајните метежи во централниот дел • ослободување на паркинг-простори • намалување на органскиот отпад во централниот дел на градот	**Целни групи:** • продавачите на агропроизводи на големо • туристичките субјекти • туристите • ЈП Комунално
Можни учесници: • Општината Сектор за урбанизам и Одделот за ЛЕР, ЈП Комунално	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Изработка на градежно-техничка документација, обезбедување на локација и дозволи
Предуслови за реализација на проектот: • градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	**Фактори на ризик:** • Почитување на решението сите товарни возила да се лоцираат на соодветниот пазар (соработка меѓу Општината и полицијата), финансиските капацитети на ЈП Комунално за управување, сообраќајно решение за пазарот
Предвидени трошоци:	120.000 €
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		
Време на имплементација:		**Среднорочно**	

Проект 13: | Вид на програма

Изработка на проект и изградба на Зелен пазар во источниот дел на градот | **Програма за подобрување на јавните сервиси**

Краток опис на проектот:
Изработка на проект за нов Зелен пазар во источниот дел на Струга, дефинирање на локацијата, на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи. Со овој проект се предвидува на локацијата десно од ул. Глобочичка да се изгради пазар за земјоделски проеизводи, каде дел е сопственост на ЈП Комунално, а дел на приватни сопственици. Со тоа би се иницирале засилена деловна активност во овој дел на градот и отворање на нови работни места. Постојниот пазар се наоѓа на спротивниот крај на градот, а со овој дел е мошне населен и има потенцијал за изградба во наредниот период. Урбанистички е предвидена изградба на ваков пазар, а блиску се и улиците за дотур на стока (магистралниот пат Скопје-границата со Р. Албанија и ул. Туристичка). Исто така, со реализацијата на овој проект ќе се намали сообраќајниот метеж околу постојниот пазар и ќе се подобрат условите за работа и опслужување на клиентите на постојниот пазар.

Очекувани резултати:
- отворање на нови бизниси
- нови вработувања
- подобрување на деловната клима

Целни групи:
- граѓаните од овој регион
- потенцијалните деловни субјекти
- невработените

Можни учесници:
- Општината Сектор за урбанизам и Одделот за ЛЕР, ЈП Комунално

Придонес од реализацијата на проектот:
- Градежно-техничка документација, дозволи, посредување при финалниот договор со постојните сопственици и ЈП Комунално

Предуслови за реализација на проектот:
- градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи

Фактори на ризик:
- Договарањето за начин на управување помеѓу ЈП Комунално и приватните сопственици

Предвидени трошоци: 100.000 €

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: **Краткорочно**

Проект 14:	Вид на програма
Изработка на техничка документација и уредување пешачка велосипедска патека покрај р. Црн Дрим, на потегот Струга-с. Ташмаруништа од двете страни, Струга-Заграчани Вишни-Франгово- Радожда-Струга	**Програма за подобрување на инфраструктура на атрактивни локации**

Краток опис на проектот:
Пешачка велосипедска патека покрај р. Црн Дрим, на потегот Струга-с. Ташмаруништа од двете страни, Струга-Заграчани Вишни-Франгово-Радожда-Струга, дефинирање на локацијата, регулирање на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи. Би се дефинирале траси кои, со расчистување на теренот, би биле атрактивни за посетителите и за туристите на Струга, за да се анимираат во делот покрај течението на реката и во поблискиот дел на планината Јабланица. Со тоа, се создаваат можности за дополнителни деловни активности, како и за развој на алтернативниот туризам, на водените спортови и на планинскиот туризам.

Очекувани резултати:
- нови деловни активности
- подобрен квалитет на животната средина
- нови вработувања
- анимирање на руралните средини и проширување на туристичките активности

Целни групи:
- граѓаните и деловните субјекти од руралните делови на општината
- туристите и туристичките субјекти од градот

Можни учесници:
- Општината Сектор за урбанизам и Одделот за ЛЕР, претставници на локалните заедници, развојни агенции, соодветните министерства

Придонес од реализацијата на проектот:
- Обезбедување на потребните документи за изработка на проектна документација, изработка на градежно-техничко решение, реализација на имотно-правните односи, финансиска контрибуција

Предуслови за реализација на проектот:
- градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи

Фактори на ризик:
- Имотно-правни односи, количини на смет покрај реката, висина на финансиски средства (во зависност од градежното решение)

Предвидени трошоци:		120.000 €	
План за имплементација		**Лице за контакт:**	
Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		
Време на имплементација:		**Долгорочно**	

Приоритетни проекти: КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ

Проект 1:	Вид на програма
Формирање советодавни групи во повеќе сфери на општественото живеење	**Програма за основање и развивање на заедниците во руралната и во урбаната средина**

Краток опис на проектот:
Формирање советодавни групи во сите сфери: животна средина, семејна и социјална заштита, спорт и рекреација, култура и културно наследство, безбедност и заштита на потрошувачите. Целта на оваа активност е создавање на локални тимови од сите фактори што се важни за градење на капацитети и за јакнење на свеста во врска со проблемите во повеќе сфери во општина Струга, а со цел рано укажување за постоењето на опасности и изнаоѓање решенија и механизми за нивно санирање. Тука се мисли, пред се, на проблемите што се најкруцијални за развој на заедницата, од безбедносен, деловен, социјален и културен аспект.

Очекувани резултати:
- идентификација на најбитните проблеми
- идентификација на можни решенија
- дефинирање на механизми за работа
- рано откривање и укажување на потенцијалните опасности

Целни групи:
- ранливите групи
- граѓаните
- институциите фактори за третман на В горенаведените сфери од живот во општината

Можни учесници:
- Општината, НВО, развојни агенции, јавни институции, подрачни министерства

Придонес од реализацијата на проектот:
- Иницирање за формирање на комисии, обезбедување простор за состаноци и учество на репрезенти, изработка и реализација на дел од програмите на комисиите

Предуслови за реализација на проектот:
- Иницијативен одбор

Фактори на ризик:
- Комуникацијата помеѓу можните учесници

Предвидени трошоци: Работа на комисијата

План за имплементација

Лице за контакт:

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Краткорочно

Проект 2:	Вид на програма
Програма за развивање/организирање на месните заедници	**Програма за основање и развивање на заедниците во руралната и во урбаната средина**

Краток опис на проектот:
Обновување на активностите на месните заедници преку преструктуирање на постојните партнерства и преку формирање на партнерства меѓу деловни субјекти и НВО; донесување програма за работа, обезбедување простории и реновирање на постојните.

Очекувани резултати:
- интензивирање на активностите во локалните заедници
- градење на локални тимови и нивна обука за проектни активности
- подигнување на свеста за решавање на локалните проблеми

Целни групи:
- населението групирано во локалните заедници
- населението во руралните делови
- НВО

Можни учесници:
- Општината, МЗ, НВО, деловни субјекти

Придонес од реализацијата на проектот:
- Донесување на правилници за работа, распишување на избори за месните заедници, база на месни заедници со тимови, одбори, простории, состојба на просториите исл.

Предуслови за реализација на проектот:
- Активности на Советот на Општината, зајакнување на човечките капацитети, изборни активности во МЗ

Фактори на ризик:
- Политизирање на работата на месните заедници

Предвидени трошоци: Работа на комисијата

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Краткорочно

Проект 3:	Вид на програма
Изградба на Спортска сала во градската зона	**Програма за развој на спортот**

Краток опис на проектот:
За изградба на Спортската сала е потребно дефинирање на локацијата, регулирање на сопственоста на земјиштето, изработка на градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи. Бидејќи во Струга нема спортска сала, значењето на ваквиот објект за развој на спортот и за здравјето на граѓаните е многустрано. На соодветна локација би се изградила сала со адекватен капацитет за покривање на тренинзите и на спортските натпревари на екипите од Струга, но и со можност за работа на надворешни екипи, кои би доаѓале во Струга на подготовки. На тој начин би се зголемило и искористувањето на туристичките капацитети, посебно во зимскиот период.

Очекувани резултати:
- спортски објект за натпревар и тренинзи
- зголемено ниво на спортски клубови и зголем број на активности и спортски настани
- поголем број спортски клубови на подготовки во Струга

Целни групи:
- граѓаните на Струга и на поблиските населени места
- спортисти, спортски клубови и младите
- туристи и туристички субјекти

Можни учесници:
- Општина Струга, Агенција за млади и спорт, европски и меѓународни фондови и организации, приватни инвеститори

Придонес од реализацијата на проектот:
- Определување на локација, градежно-технички проекти, потребни дозволи, финансиска контрибуција

Предуслови за реализација на проектот:
- градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи

Фактори на ризик:
- Обезбедување на адекватна локација и усогласеност со урбанистичките планови

Предвидени трошоци: По изготвена градежно-техничка документација

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Среднорочно

Проект 4:	**Вид на програма**
Програма за воведување на редовни прегледи за рано откривање на болести	**Програма за евалуација на примарната и секундарната здравствена заштита**

Краток опис на проектот:
Иницирање на активност за воведување на редовни прегледи за рано откривање на болести кои се евидентни во заедницата (систематски прегледи, едукација за младите, задолжителни прегледи за вработените во самите фирми и др.). Во последните декади евидентна е високата смртност поради доцно откривање на одредени видови болести.
За таа цел, потребно е да се изврши соодветно истражување на теренот и да се спроведат кампањи, како и да се дефинираат механизми и методологии за рано откривање, со посебен осврт на децата и на младата популација. Затоа, на општинско ниво, треба да се формираат работни тимови, со вклучување на претставници од сите засегнати сегменти, кои своите работни обврски би ги вклопиле и би ги извршувале во рамките на програмата на редовното работење на соодветните служби партиципиенти.

Очекувани резултати: • намалување на степенот на смртност • намалување на социјалните проблеми • висок степен на рано откривање и лекување • подобрување на здравствената состојба на населението • јакнење на свеста за опасностите и информирање на населението	**Целни групи:** • граѓаните • младата популација • ризичните групи • социјалните и здравствените работници
Можни учесници: • Здравствен дом, Општината, НВО, деловни субјекти, Центар за социјални работи, Министерство за здравство и Министерство за труд и социјала, Црвен Крст	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Иницирање на активностите, финансиска поддршка, аплицирање кај фондови и донатори за реализација/иницијација на проектните активности
Предуслови за реализација на проектот: • тим за имплементација, финансиски извори	**Фактори на ризик:** • Комуникацијата меѓу различните заинтересирани страни, доследноста и одржливоста на активностите
Предвидени трошоци:	20.000 €
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		
Време на имплементација:	**Среднорочно**		

Проект 5:	Вид на програма
Формирање Центар за прифаќање и лекување на зависници	**Програма за евалуација и подобрување на социјалната заштита**

Краток опис на проектот:
Опфаќање на зависниците од општина Струга во локален/регионален Центар за лекување, секојдневен третман, ресоцијализација на зависници. Со растењето на бројот на зависниците, адекватно е рефлектирањето на останатите форми на криминалитет и социјална девастација во општината. Затоа е потребно навремено и адекватно третирање на оваа болест. Во почетната фаза можен е и регионален пристап за решавање на ова прашање.

Очекувани резултати:
- намалување на бројот на нови зависници
- намалување на стапката на криминалитет
- зголемување на број на третирани, лекувани зависници
- намалување на социјалните проблеми во семејствата на зависниците

Целни групи:
- зависници
- ризични групи
- социјални и здравствени работници
- полицијата
- семејствата на зависниците и поширокото опкружување

Можни учесници:
- Здравствен дом, Општината, Центар за социјални работи

Придонес од реализацијата на проектот:
- Иницирање на активностите, договарање со други општини за регионално решение, аплицирање кај надворешни и внатрешни организации и донатори за реализација

Предуслови за реализација на проектот:
- формирање на комисија, одредување локација (просторија), план за уредување, лица и опрема, обука, обезбедување финансии

Фактори на ризик:
- Одрживост на локално ниво, финансиски капацитети за управување на локално ниво

Предвидени трошоци:	50.000 €
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација:	**Долгорочно**

Проект 6: Формирање на Комисија за координација и соработка помеѓу службите за социјална, здравствена и цивилна заштита

Вид на програма: Програма за поврзување и соработка помеѓу обезбедувачите на социјална, здравствена и цивилна заштита

Краток опис на проектот:
Изработка на план за координација, редовни месечни средби, утврдување на заеднички активности

Очекувани резултати:

Целни групи:

Можни учесници:
- Центар за социјални грижи, Полиција, Здравствен дом

Придонес од реализацијата на проектот:

Предуслови за реализација на проектот:
- Формирање Комисија за координација

Фактори на ризик:

Предвидени трошоци: 50.000 €

План за имплементација

Лице за контакт:

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Среднорочно

Проект 7:	Вид на програма
Изработка на студија за заштита на р. Црн Дрим и на Глобочичко Езеро	**Програма за добро управување со животната средина**

Краток опис на проектот:
Изработка на студија за заштита на р. Црн Дрим - мултидисциплинарен аспект – треман на отпад, фекалии и цврст отпад, грижа за растителниот и животинскиот свет, управување со сливното подрачје и др.

Очекувани резултати: • покренување на проблемот со загадувањето на реката Дрим и на Глобочичкото Езеро на државно и на меѓународно ниво • дефинирање на приоритетни активности и алокација на финансиски средства за нивна реализација	**Целни групи:** • населението по должината на водениот тек и во околината • НВО • руралните населби • деловните субјекти во регионот
Можни учесници: • Општината и Министерството за екологија, меѓународни развојни агенции	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Иницирање за решавање, потенцирање во јавноста, кај домашните министерства и кај меѓународната заедница, аплицирање во ЕУ фондови
Предуслови за реализација на проектот: • тим за имплементација, финансиски извори	**Фактори на ризик:** • Незаинтересираност на републичко и на меѓународно ниво
Предвидени трошоци:	30.000 €
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		
Време на имплементација:		**Среднорочно**	

Проект 8: Вид на програма

Проект 8:	Вид на програма
Кампања за чистење на диви депонии (со локалното население)	**Програма за заштита на животната средина во руралните средини**

Краток опис на проектот:
Кампања за чистење на диви депонии (со локалното население). Прво би се дефинирале локациите за депонирање на градежен шут и цврст отпад, а потоа би се спровела активност за идентификација на локациите на диви депонии. За реализација на овој проект, потребни се состаноци со претставниците на месните заедници, на кои, меѓу другото, ќе се дефинираат и термините за чистење на отпадот од дивите депонии, со учество на локалното население.

Очекувани резултати:
- намалување на бројот на дивите депонии
- подобрување на имиџот на Струга
- јакнење на свеста за животната средина
- поголема грижа на локалното население за потенцијалните локации за диви депонии
- дефинирање на локации за градежен шут

Целни групи:
- локални заедници
- населението од градот и од поблиските населби (посебно покрај водените текови)

Можни учесници:
- Општината и ЈП Комунално, НВО, Министерството за животна средина, Министерството за транспорт и врски

Придонес од реализацијата на проектот:
- Определување на локации, идентификација на депонии, реализација на активностите, финансиска партиципација, состаноци со МЗ

Предуслови за реализација на проектот:
- локации, градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи

Фактори на ризик:
- Заинтересираноста на локалното население, локација за депонирање на градежен шут

Предвидени трошоци: 20.000 €

План за имплементација — **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Среднорочно

Приоритетни проекти: СОЦИО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Проект 1:	Вид на програма
Формирање на Стопанска комора на Струга (заштита на интересите на бизнисите, заеднички настап, дејствување против нелојалната конкуренција и третман од инспекциските служби)	**Програма за воспоставување на служби за поддршка на бизниси**

Краток опис на проектот:
Формирање на Стопанска комора на Општината и Комисии за определени сектори, врз волонтерска основа (членарина), со цел застапување на интересите, заеднички настап на странските пазари, посети на саеми, заеднички штандови и справување со нелојалната конкуренција.

Очекувани резултати:
- зголемена деловна активност
- зголемена профитабилност и успешност на работењето на фирмите
- нови вработувања

Целни групи:
- деловните субјекти од општината

Можни учесници:
- Општината - Одделот за локален економски развој и туризам

Придонес од реализацијата на проектот:
- Иницирање на процесот, обезбедување логистичка поддршка (простор за состаноци, во првичен период покани, информации за саеми)

Предуслови за реализација на проектот:
- формирање на Комисија, одредување просторија, нејзино уредување, лица и опрема, обука, обезбедување финансии

Фактори на ризик:
- Свесноста на деловните субјекти за значењето на Комората (етнички, политички делби)

Предвидени трошоци: 15.000 €

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: **Среднорочно**

Проект 2:	Вид на програма
Изготвување на програма за Уредување на постојните индустриски зони (дефинирање на потребите)	**Програма за воспоставување на служби за поддршка на бизниси**

Краток опис на проектот:
Дефинирање на потребите за заокружување на инфраструктурата за работа на постојните ИЗ, како и формирање на бордови за менаџирање и дефинирање на нови активности, со заедничко управување (собирање на отпад, осветлување, безбедност и др.). Потребно е да се постигне увид во состојбата во постојните зони (локации, изграденост, состојба на инфраструктура, потреби), како и да се изработат проектна документација за подобрување на состојбата и план за реализација.

Очекувани резултати:
- подобрување на работата на постојните фирми
- привлекување на нови фирми
- нови вработувања
- зголемена деловна активност

Целни групи:
- деловни субјекти лоцирани во зоните
- нови заинтересирани инвеститори
- невработени

Можни учесници:
- Општината Сектор за урбанизам и Одделот за локален економски развој, Министерство за финансии и економија, развојни фондови и донации, приватни инвеститори

Придонес од реализацијата на проектот:
- Изработка на истражувањето за состојбата, изработка на проект за подобрување и финансиска контрибуција

Предуслови за реализација на проектот:
- тим за имплементација, финансиски извори

Фактори на ризик:
- Расположливи финансиски средства

Предвидени трошоци: Работа на комисија

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: **Среднорочно**

Проект 3: | Вид на програма

Формирање на Сектор за туризам	**Програма за развој на туризмот**

Краток опис на проектот:
Формирање на Сектор за туризам во рамките на општината, со пополнување на редовните и на сезонските ангажмани. Претстои работа на евиденција (изработка на база) на туристички капацитети, категоризација на туристичките капацитети, изработка на пропагандни материјали, како и други активности за поддршка на туризмот.

Очекувани резултати:
- подобрување на туристичката посетеност на општината
- зголемено искористување на капацитетите
- подобрување на условите во туристичките објекти
- повисоко ниво на наплата на туристички такси и нивно реинвестирање за промоција и пропаганда

Целни групи:
- туристичките работници
- капацитетите за приватно сместување
- туристите

Можни учесници:
- Општина Струга, факултетите во регионот, регионалните туристички организации, туристичките бизниси

Придонес од реализацијата на проектот:
- Иницирање на процесот, ангажман на соодветни лица, простор и опрема за нивна работа, почетен буџет

Предуслови за реализација на проектот:
- простор, обездебени обуки, тим за имплементација, финансиски извори

Фактори на ризик:
- Обученост на кадарот, свесноста на значењето на секторот за унапредување на туризмот (туристичките бизниси и локалните власти), адекватен простор, комуникација и кооперативност на сегментите

Предвидени трошоци: 10.000 €

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Краткорочно

Проект 4: | Вид на програма

Стратегија за развој на туризмот и Маркетиншки план за Општина Струга | **Програма за развој на туризмот**

Краток опис на проектот:
Стратешки план и Маркетиншки план за туризмот во Општина Струга - профил, ресурси, погодности, проблеми, приоритети, активности; формирање на тим, изработка и промовирање на планот во пошироката заедница; дефинирање на одговорни субјекти за имплементација.

Очекувани резултати:
- дефинирање на проблемите
- дефинирање на приоритети и цели
- изработка на акционен план за работа и тимови за реализација на приоритетите

Целни групи:
- туристички бизниси
- локални власти
- приватни инвеститори

Можни учесници:
- Општината, туристичките бизниси и НВО, Министерството за економија, меѓународни развојни агенции

Придонес од реализацијата на проектот:
- Иницирање, аплицирање кај соодветни развојни агенции, координација

Предуслови за реализација на проектот:
- тим за имплементација, финансиски извори

Фактори на ризик:
- Степенот на координација, комуникација и доверба меѓу заинтересираните страни

Предвидени трошоци: 10.000 €

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: **Среднорочно**

Проект 5:	Вид на програма
Програма за привлекување на инвеститори	**Програма за развој на меѓуграничната соработка**

Краток опис на проектот:
Изработка на програма за привлекување на инвеститори (список на слободни локации, олеснувања за инвеститорите во фискалната политика на општината, процедури за отворање на деловен објект, процедурални олеснувања и сл.), база на постојни фирми и капацитети.

Очекувани резултати: • поголема деловна активност • отворање на нови бизниси • склучување на нови деловни партнерства • нови вработувања	**Целни групи:** • постојните деловни субјекти • потенцијалните инвеститори • невработените
Можни учесници: • Општината Сектор за урбанизам, Одделот за ЛЕР, деловни субјекти, НВО, Министерството за економија, Агенцијата за странски инвестиции	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Формирање на работно тело, изработка на база на постојните фирми и на слободните локации (според урбанистичкиот план)
Предуслови за реализација на проектот: • тим за имплементација, дефинирање на олеснувања и локација, финансиски средства	**Фактори на ризик:** • Земјиштето се уште е под владение на централната власт
Предвидени трошоци:	работа на комисија
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Среднорочно

Приоритетни проекти: ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА

Проект 1:	Вид на програма
Програма за санација на санитариите во основните училишта	**Програма за подобрување на образованието**

Краток опис на проектот:
Програма за санација на санитариите во основните училишта, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи. Изработка на извештај за состојбата на инфраструктурата во сите училишта во општина Струга (санитарии, затоплување, згради, електрика, водовод, компјутери, спортски сали, расположлив простор и опрема) и, врз основа на тоа, изработка на акционен план за работа, со спецификација на приоритетни подобрувања, посебно на санитариите.

Очекувани резултати: • подобрување на санитарната хигиена во школите • намалување на заразните болести како последица на санитарната нехигиена • подобрување на имиџот на образованието и на условите за работа	**Целни групи:** • учениците • родителите и наставниците • локалните и централните власти (репрезенти во Општина Струга)
Можни учесници: • Општината, училиштата, Министерството за образование, потенцијални донатори	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Изработка на база на податоци, изработка на список на приоритетни активности со предмер-пресметка на секоја, финансиска контрибуција за реализација
Предуслови за реализација на проектот: По изготвена градежно-техничка документација	**Фактори на ризик:** • Потребните финансиски средства

Предвидени трошоци:

План за имплементација		Лице за контакт:	
Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		
Време на имплементација:		**Среднорочно**	

Проект 2:	Вид на програма
Програма за изградба на мини фискултурни сали и нивно опремување со адекватни реквизити	**Програма за подобрување на образованието**

Краток опис на проектот:
Програма за изградба на мини фискултурни сали (балон или сл.) и нивно опремување со адекватни реквизити, во Струга и во поголемите рурални центри - дефинирање на локацијата, регулирање на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи.

Очекувани резултати: • определување на локации • изградба на неколку мини сали • опремување на салите • зголемено ниво на спортски активности, посебно во руралните средини • намалување на стапката на миграција	**Целни групи:** • младите (посебно во руралните средини) • учениците • граѓаните спортските работници и спортиститеа.
Можни учесници: • Општината, училиштата, Министерството за образование, донатори, приватни инвеститори	**Придонес од реализацијата на проектот:** • Определување на локации, изработка на градежно-технички проекти, финансиска контрибуција, учество и раководење со тим за имплементација
Предуслови за реализација на проектот: • градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	**Фактори на ризик:** • Соодветни локации, одобренија, достапност на потребната инфраструктура (вода, струја, пат, канализација)
Предвидени трошоци:	По изготвена градежно-техничка документација
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		
Време на имплементација:		**Среднорочно**	

Проект 3: | Вид на програма

Организирање обуки за наставниците | **Програма за подобрување на образованието**

Краток опис на проектот:
Програма за обуки на наставниците - доедукација и усовршување со современи методологии и знаења: информатика, јазици, комуникација, менаџирање, утврдување кодекс за деполитизација на наставниот и на раководниот кадар.

Очекувани резултати:
- подобро управување со образовниот процес
- повисок квалитет на наставата
- повисоко ниво на едуцираност и свесност кај младите генерации
- пониско ниво на ментално загадување, на предрасудите кај младите генерации

Целни групи:
- наставниците
- учениците
- раководителите на училиштата
- родителите

Можни учесници:
- Општината, училиштата, Министерството за образование, меѓународни развојни организации, НВО

Придонес од реализацијата на проектот:
- Аплицирање за ваков вид на обуки, логистичка поддршка, финансиска контрибуција

Предуслови за реализација на проектот:
- тим за имплементација, финансиски извори

Фактори на ризик:
- Расположливост на обуки и програми

Предвидени трошоци: 15.000 €

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: **Среднорочно**

Проект 4: Вид на програма

Воведување на пилот целодневна настава	Програма за подобрување на образованието

Краток опис на проектот:
Воведување на пилот целодневна настава - дополнителни часови за доедукација, целодневно згрижување на учениците врз деловна основа. Се мисли на децата во основното образование, кои би останувале во текот на денот во школите, за изработување на домашните задачи и за повторување на тековното градиво. За таа цел, потребно е обезбедување на дополнителни оброци и обуки и помош при работата. Тие би се организирале во постојните простории на образовните институции.

Очекувани резултати:
- повисок степен на едукација
- нов сервис
- нови вработувања

Целни групи:
- учениците
- родителите
- невработените (учители, воспитувачи)

Можни учесници:
- Општината, училиштата, Министерството за образование, донатори, приватни инвеститори

Придонес од реализацијата на проектот:
- Утврдување на механизми на работа, формирање на тим за следење на активностите, обезбедување на простории и форми на агажман за лицата кои ќе ја водат наставата

Предуслови за реализација на проектот:
- тим за имплементација, финансиски извори

Фактори на ризик:
- Простор, можност за исхрана, заинтересираност, цена на услугата

Предвидени трошоци: 30.000 €

План за имплементација | **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Среднорочно

Проект 5: Вид на програма

Програма за деловно оформување на лица од ранливите групи — **Програма за развој на маргинализираните/ранливи групи**

Краток опис на проектот:
Деловно оформување и насочување на лица за работа во фирмите, пред се, ресоцијализација на социјалните случаи и на болните од зависности и хендикеп за изработка на производи во заштитни работилници и сл. Проектот вклучува и советодавни активности.

Очекувани резултати:
- вработување на лица од ранливите групи
- намалување на број на социјални случаи
- намалена стапка на криминалитет

Целни групи:
- припадници на ранливите групи
- социјалци
- зависници
- лица со посебни потреби
- невработени
- семејствата на наведените групи лица

Можни учесници:
- Општината, Центарот за социјални работи, НВО, меѓународни организации

Придонес од реализацијата на проектот:
- Иницирање на процесот, поднесување на проектни предлози до донатори, учество во тим за имплементација, обезбедување на простор за активности, финансиска партиципација

Предуслови за реализација на проектот:
- Формирање на комисија, одредување локација (просторија), план за уредување, финансии

Фактори на ризик:
- Заинтересираност на лицата, механизам за учество, обучен кадар за имплементирање на програмите, простор

Предвидени трошоци: 15.000 €

План за имплементација — **Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	Финансиски ресурси	Проектирана сума	Обезбедена сума
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација: Среднорочно

Проект 6:	Вид на програма
Преквалификација на корисниците на социјална помош	**Програма за развој на маргинализираните/ранливи групи**

Краток опис на проектот:
Иницирање програми за преквалификација на невработени лица за дефицитарни занимања и за новите предизвици на пазарот. Идентификација на новите барања на фирмите, обезбедување и спроведување на обуки и на соодветни сертификати, поддршка за волонтерски и пробни работи во фирми.

Очекувани резултати:
- нови вработувања
- повисок степен на обученост на работната сила
- нови бизниси
- нови самовработувања

Целни групи:
- невработени
- потенцијални инвеститори
- постојни деловни субјекти

Можни учесници:
- Општината, Агенцијата за вработување, Центарот за социјални работи, НВО, меѓународни развојни организации

Придонес од реализацијата на проектот:
- Аплицирање со проектни предлози, имплементација на проекти, обезбедување на простор за работа, фасцилитирање на односот работодавач-работник-агенција

Предуслови за реализација на проектот:
- Договори со Агенцијата за вработување, Министерство за труд и социјални работи, финансиски средства, обучени предавачи-тренери, заинтересирани фирми и лица

Фактори на ризик:
- Обучен кадар за реализација на обуките на локално ниво, расположливи средства на локално ниво или програма на развојна агенција

Предвидени трошоци:	5.000 €
План за имплементација	**Лице за контакт:**

Трошоци (фондови/ресурси)	**Финансиски ресурси**	**Проектирана сума**	**Обезбедена сума**
	Локална самоуправа		
	Централна власт		
	Донатори:		
	Други извори		
	ВКУПНО:		

Време на имплементација:	**Среднорочно**

Матрица за имплементација:

Инфраструктура

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за за модернизација на урбанистичкото планирање	1	Иницирање на постапка за премин на градежното земјиште на општинско ниво (иницијатива на ниво на ЗЕЛС)	И	1	/	Иницијатива за премин на градежното земјиште на општинско ниво за користење за нови инвестиции	Општината – Сектор за урбанизам, Оддел за ЛЕР	локален тим, претставник во ЗЕЛС	краткорочно
	2	Изработка на Урбанистички план за крајбрежниот појас	И	1	€ 8,000	Изработка на Урбанистички план за крајбрежниот појас и дефинирање на објекти и активности	Општината – Сектор за урбанизам	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно
	3	Изработка на регистар на недвижности	И	1	€ 25,000	Изработка на база на податоци за недвижностите во општина Струга	Општината – Сектор за урбанизам, Катастар	тим за имплементација, финансиски извори, пристап до податоци	краткорочно
	4	Изработка на подземен катастар	И	1	€ 20,000	Изработка на подземен катастар за водовод, канализација, електромрежа, телефонија и др.	Општината – Сектор за урбанизам, јавни претпријатија	тим за имплементација, финансиски извори, пристап до податоци	долгорочно
	5	Дигитализација на катастарски подлоги и урбанистички планови	И	1	€ 20,000	Изработка на УП во електронска форма и нивна векторизација	Општината – Сектор за урбанизам	тим за имплементација, финансиски извори, пристап до податоци	среднорочно
	6	Изработка на Географски информационен систем – географска база на податоци	И	1	€ 80,000	Вовед во Географски информационен систем (иницијативно тело, припремни активности, дефинирање на потребни предуслови – технички, човечки, и изработка на тело за имплементација), дефинирање на видови подлоги и податоци, елементи и консултирање со сектори и министерства на локално и централно ниво	Општината – Сектор за урбанизам, Катастар, јавни претпријатија	тим за имплементација, финансиски извори, пристап до податоци	долгорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за за модернизација на урбанистичкото планирање	7	Дефинирање на нови индустриски зони – урбанистичко (во околината на градот и во руралните средини)	И	1	€ 8,000	Изработка на студија – проект за потребата од нови индустриско-деловни зони со потребата од градежни работи со цел привлекување на инвеститори	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за локален економски развој	тим за имплементација	краткорочно
	8	Изработка и измена на урбанистичкиот план за руралните центри	И	1	€ 10,000	Изработка на база на постојни урбанистички планови, утврдување на потребите и приоритетите за ажурирање, изработка на нови урбанистички планови – дефинирање на линија на градба, дефинирање на локации за индустриски објекти	Општината – Сектор за урбанизам, Комисија за урбанизам на Советот на Општината, МЗ	Секторот за урбанизам да изготви список на урбанистички планови, да се одржат состаноци со претставници од поголемите месни заедници	долгорочно
	9	Осветлување и уредување на влезовите во Струга	И	1	По изготвена градежно-техничка документација	Осветлување и уредување на влезовите во Струга со предмер пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните приклучоци	Општина Струга	локации, градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно
	10	Осветлување на пешачката патека Струга–Еврохотел	И	1	Ж	Осветлување на пешачката патека Струга–Еврохотел – предмер пресметка, градежно-технички проект	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	локации, градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно
	11	Осветлување на пешачката патека Струга–Калишта	И	1	€ 15,000	Осветлување на пешачката патека Струга–Калишта – предмер пресметка, градежно-технички проект и обезбедување приклучок	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	локации, градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно
	12	Иницијатива за определување на постапка за рушење на објекти (обезбедување, заштитни мрежи и сл.)	И	1	Работа на комисија и на соодветни служби од јавната администрација	Советот на Општината да донесе одлука за легислатива за начинот на рушење и изградба на објекти во Општина Струга, заштита на објектот со мрежа и сл. Дефинирање на периодот за забрана за градежни активности (туристичката сезона)	Општината – администр-ацијата и Советот, ЈП Комунално	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за за модернизација на урбанистичкото планирање	13	Одредување локации за Нова полициска станица и за Служба за итна медицинска помош	И	1	Работа на комисија и на соодветни служби од јавната администрација	Одредување локации за Нова полициска станица и Служба за итна медицинска помош – изработка на градежно-техничка документација, дефинирање на локација и сопственост на земјиштето	Општината – Сектор за урбанизам, Здравствен дом Струга	тим за имплементација	краткорочно
	14	Дефинирање и урбанизирање на локации за планински туризам	И	1	€ 5,000	Дефинирање и урбанизирање на локации за планински туризам – изработка на предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
Развојна програма за патишта и развој	15	Програма за санација на патната инфраструктура во Општина Струга	И	2	Работа на комисија и на соодветни служби од јавната администрација	Програма за санација на патната инфраструктура во Општина Струга – предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно
	16	Студија за решавање на црните точки во сообраќајот во Општина Струга (Сатеска, Еврохотел, раскрсница Мислешевски пат, Враништа, Лабуништа)	И	2	Работа на комисија и на соодветни служби од јавната администрација	Студија за решавање на црните точки во сообраќајот во Општина Струга (Сатеска, Еврохотел, раскрсница Мислешевски пат, Враништа, Лабуништа), со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината, МВР – подрачна единица Струга	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
	17	Изработка на комплетна сообраќајна студија за градот	И	2	Работа на комисија и на соодветни служби од јавната администрација	Изработка на студија за сообраќај во урбаниот дел, со посебен дел за туристичката сезона	Општината – Сектор за урбанизам	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Развојна програма за патишта и развој	18	Изработка на Комплетна студија за паркинг-простори во градот Струга, паркови и зеленила, детски игралишта и друга урбана инфраструктура	И	2	Работа на комисија и на соодветни служби од јавната администрација	Утврдување на постојните простори за паркинзи, паркови и зеленила, детски игралишта и друга урбана инфраструктура во урбаниот дел на Општина Струга, дефинирање на механизми за управување, потреби и можности за проширување и др.	Општината – Сектор за урбанизам	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно
	19	Уредување на хоризонталната и вертикалната сигнализација за поголемите населени места во Општина Струга	И	2	Работа на комисија и на соодветни служби од јавната администрација	Проект-програма за уредување на хоризонталната и вертикалната сигнализација во поголемите рурални населби, со конкретни подпроекти и предмер-пресметки	Општината – Сектор за урбанизам	сообраќајна и градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	долгорочно
	20	Определување на простор за паркинзи во поголемите рурални населби	И	2	Работа на комисија и соодветни служби од јавна администрација	За поголемите населби како што се Лабуништа, Делогжда, Велешта	Општината ‡ Сектор за урбанизам	тим за планирање	среднорочно
	21	Уредување на хоризонталната и вертикална сигнализација во градот	И	2	По изготвена градежно-техничка документација	Проект-програма за уредување на хоризонталната и вертикалната сигнализација во градот, со конкретни подпроекти и предмер-пресметки	Општината – Сектор за урбанизам	локации, градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	22	Дефинирање на локации за хоризонтални препреки	И	2	Работа на комисија и на соодветни служби од јавната администрација	Дефинирање на локации за хоризонтални препреки – предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината и ЈП Комунално	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно
	23	Поставување на туристичка сигнализација	И	2	По изготвена градежно-техничка документација	Поставување на туристичка сигнализација – патокази, мапи, информациони табли и сл.	Општината – Сектор за урбанизам, Оддел за ЛЕР и туризам, НВО	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Развојна програма за патишта и развој	24	Пробивање на колекторските улици во источниот дел на градот	И	2	По изготвена градежно-техничка документација	Пробивање на улиците Маркс–Енгелс, ЈНА и Мислешевски пат, за реализација на целосно сообраќајно решение	Општината – Сектор за урбанизам	сообраќајна и градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
		Проширување и асфалтирање на патниот правец Струга–Вележта	И	2	По изготвена градежно-техничка документација		Општината – сектор урбанизам	сообраќајна и градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно ?
	25	Проширување и асфалтирање на патниот правец Струга–Калишта–Радожда	И	2	€ 40,000	Проширување и асфалтирање на патниот правец Струга–Калишта–Радожда – дефинирање на локација, регулирање на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам, Оддел за ЛЕР	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
		Реконструкција и асфалтирање на патниот правец Калишта–Франгово	И	2					
	26	Изградба на пат Вележта–Октиси	И	2	€ 20,000	Изработена градежно-техничка документација	Општината – Сектор за урбанизам, Оддел за ЛЕР	обезбедени финансиски с-ва, градежна документација, дефинирана сопственоста на земјиштето	среднорочно
	27	Санација на улицата Радолишта–Шум, со изградба на пешачки патеки и осветлување	И	2	По изготвена градежно-техничка документација	Изработка на градежно-техничка документација, одобрување на фин.с-ва во рамките на Буџетот на Општината, асфалтирање на улицата, изработка на пешачки патеки, осветлување.	Општината – Сектор за урбанизам, финансии, МЗ Радолишта и МЗ Заграчани	обезбедени финансиски с-ва, градежна документација, дефинирана сопственоста на земјиштето	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Развојна програма за патишта и развој	28	Изработка на проект за поставување на мост на потегот Стара Стружанка–Стар Катастар, поранешен Маларичен мост	И	2	По изготвена градежно-техничка документација	Изработка на проект за поставување мост на потегот Стара Стружанка–Стар Катастар, поранешен Маларичен мост, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам, Оддел за ЛЕР	формирање тим за имплементација, дефинирање на локација, финансиски средства	среднорочно
	29	Изработка на проект за ремоделирање и санирање на мостовите во централното градско подрачје	И	2	По изготвена градежно-техничка документација	Изработка на проект за ремоделирање и санирање на мостовите во централното градско подрачје -со предмер пресметка, градежно-технички проект	Општината – Сектор за урбанизам, Оддел за ЛЕР	тим за имплементација, финансиски средства	долгорочно
	30	Изработка на проект за поставување на мост на реката Црн Дрим, на потегот Драслајца–Враништа	И	2	По изготвена градежно-техничка документација	Изработка на проект за поставување мост на реката Црн Дрим, на потегот Драслајца–Враништа, дефинирање на локација, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам, Оддел за ЛЕР	формирање тим за имплементација, дефинирање на локација, финансиски средства	долгорочно
	31	Изградба на мост Корошишта–Мешеишта	И	2	По изготвена градежно-техничка документација	Изградба на мост Корошишта–Мешеишта (можност за спојување на автопатот Охрид–Скопје)	Општината – Сектор за урбанизам, финансии, МЗ Корошишта	обезбедени финансиски с-ва, градежна документација, дефинирана сопственоста на земјиштето	долгорочно
	32	Студија за изградба на Градско пристаниште	И	2	Зависно од варијантите	Изработка на студија на варијанти, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи, изработка на cost benefit анализа	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	локации, градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за подобрување на транспортот	33	Изработка на преглед на транспортни услуги	И	3	Работа на комисија и на соодветните служби од јавната администрација	Изработка на база на транспортни услуги (автобуски, такси, камионски, авио, шпедиција и др. фирми; распоред на возење, цени на услуги и др. валидни податоци)	Општина – Сектор за урбанизам, Комисија на Советот, Инспекторат за сообраќај на Општината и на РМ	тим за имплементација	среднорочно
	34	Проект за изработка на планови за подобрување на јавни и приватни транспортни услуги и доделување ресурси.	И	3		Иницијатива за утврдување на можностите за воспоставување на железничка линија со Р. Албанија (пристаништа на Јадранско Море). Формирање на тимови, дефинирање на трасата, изработка на проектна документација, лобирање за инвеститори и фин. с-ва	Градона-чалник, претседавач на Советот, раководители на сектори	усвоен стратешки план, дефинирани приоритети	долгорочно
Програма за развој на обновливи видови енергија	35	Промовирање на алтернативни извори на енергија (сончева, биомаса, ветер, вода)	И	4	€ 15,000	Промовирање на алтернативни извори на енергија (сончева, биомаса, ветер, вода)	Општината, НВО	Законски можности за изградба	долгорочно
	36	Студија за мини хидроцентрали	И	4	зависно од опфатот на планирање	Утврдување на потенцијалот за изградба, локации, студија на варијанти, cost benefit анализа	Сектор за урбанизам и ЛЕР	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на води	37	Изработка на техничка документација за реализација на проектот за регулација на р. Сатеска	И	5	€ 10,000	Изработка на техничка документација за реализација на проектот за регулација на р. Сатеска	Општина Струга	финансиски средства и јавна набавка за проектантска фирма – изработувач	среднорочно
	38	Процена на состојбата во пречистителната станица – можности за унапредување во третманот на отпадната вода	И	5	зависно од опфатот на планирање	Процена на состојбата во пречистителната станица, на квалитетот на преработената отпадна вода, на состојбата на инфраструктурата – можности за унапредување во третманот, квалитетот на отпадната вода	Општина Струга – МЈП Проаква	финансиски средства и тим за имплементација, дозвола за изградба	долгорочно
	39	Програма за замена на азбесните цевки на водоводната мрежа во Струга	И	5	Работа на комисија и на соодветните служби од јавната администрација	Замена на азбестните цевки на водоводната мрежа во Струга	Општина Струга – МЈП Проаква	финансиски средства и тим за имплементација, дозвола за реконструкција	долгорочно
	40	Изработка на проектна документација за снабдување на регионот на с. Делогожда со дополнителни извори на вода за пиење	И	5	€ 5,000	Изградба на Каптажа и довод на вода од изворите во регион на с. Мислодежда над с. Поум, со можност по природен пат да се снабдуваат со неопходните количини на вода населбите во регионот на с. Делогожда	Општина Струга и МЗ	финансиски средства и тим за имплементација, дозвола за изградба	среднорочно
	41	Изработка на проектна документација за дотур на вода во с. Лабуништа и проект за хлорна станица	И	5	По изготвена градежно-техничка документација	Алтернативен извор за дотур на вода поради недостаток од местото викано ЛОКВИ , Џупани Изработка на документација за поставување на хлорирачка станица на резервоарите во населбата Лабуништа	Општината - Сектор за урбанизам, централната власт	финансиски средства и тим за имплементација, дозвола за изградба	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на води	42	Изградба на водоводна мрежа во мини сервисна зона 2	И	5	€ 33,000	Изградба на водоводната мрежа во мини сервисна зона 2	Општината и МЈП Проаква	финансиски средства и тим за имплементација, дозвола за изградба	среднорочно
	43	Изградба на водоводна мрежа во населбите УЕ 7, 8 и 9	И	5	€ 16,000	Изградба на водоводната мрежа во населбите УЕ 7, 8, и 9	Општината и МЈП Проаква	финансиски средства и тим за имплементација, дозвола за изградба	среднорочно
	44	Изградба на водоводна мрежа во населбата Езерски Лозја	И	5	€ 16,000	Изградба на водоводната мрежа во населбата Езерски Лозја	Општината и МЈП Проаква	финансиски средства и тим за имплементација, дозвола за реконструкција	среднорочно
	45	Изградба на водоводна мрежа во населбата Теферич	И	5	€ 8,000	Изградба на водоводната мрежа во населбата Теферич	Општината и МЈП Проаква	финансиски средства и тим за имплементација, дозвола за реконструкција	среднорочно
		Изградба на водоводна линија Белица–Октиси	И	5					
	46	Реконструкција на пристапен пат до пумпната станица и резервоарот во с. Татеши	И	5	€ 4,000	Реконструкција на пристапен пат до пумпната станица и резервоарот во с. Татеши	Општината и МЗ	финансиски средства и тим за имплементација, дозвола за реконструкција	среднорочно
	47	Реконструкција на водоводни мрежи во населените места Д. Белица, Враништа, Велешта и Радолишта	И	5	€ 66,000	Реконструкција на старата водоводна мрежа од азбестни цевки и замена со нови, како и отворање на нови линии во населбата	Општината - Сектор за урбанизам, централната власт	градежно-техничка документација, тим, финасии	долгорочно
	48	Реконструкција на постојните цевовод од пумпна станица Шум	И	5	€ 33,000	Реконструкција на постојниот цевовод од пумпната станица Шум	Општина Струга – МЈП Проаква	градежно-техничка документација, тим, финасии	долгорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на води	49	Ревитализација на водоводната мрежа во с. Делогожда, Корошишта, Ливада	И	5	€ 100,000	Ревитализација на водоводната мрежа и резервоарите во с. Делогожда, Корошишта, Ливада (поради загуба на вода)	Општина Струга и МЗ	градежно-техничка документација, тим, финасии	долгорочно
	50	Реконструкција на водоводната мрежа во населбата Октиси - 3 фаза	И	5	€ 30,000	Реконструкција на водоводната мрежа и замена на азбестните со нови цевки	Општината, Сектор за урбанизам, ПП Водовод Октиси	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
	51	Изградба на каптажа за прифаќање на вода во населбата Лабуништа	И	5	€ 10,000	Изградба на каптажа од 5 м³, ископ на ров и поставување на цевки ф 160 во должина од 300 м	Општината, Сектор за урбанизам, ЈКП Хигиена	формирање на Комисија за проценка	краткорочно
Програма за развој на системите на фекална канализација и подобрување на јавната хигиена	52	План за јавни тоалети	И	6	Работа на комисија и на соодветните служби од јавната администрација	План за јавни тоалети, дефинирање на локации, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи – соодветни решенија за различни региони (покрај плажи, покрај фреквентни јавни места и сл.)	Општината – Сектор за урбанизам и ЈП Комунално	градежно-техничка документација, дозвола за градба, тим, финансии	долгорочно
	53	Изградба на колекторски крак Ложани–Велешта (приклучување во пречистителна станица)	И	6	€ 700,000	Изградба на колекторски крак Ложани–Велешта (приклучување во пречистителна станица), дефинирање на локација, регулирање на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината и МЈП Проаква	градежно-техничка документација, дозвола за градба, тим, финансии	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на системите на фекална канализација и подобрување на јавната хигиена	54	Изработка на проект за секундарна канализациона мрежа и приклучување на с. Радожда и Елен Камен во примарната колекторска мрежа	И	6	€ 20,000	Приклучување на с. Радожда и Елен Камен во колекторската мрежа или изработка на мали пречистителни станици, дефинирање на локацијата, регулирање на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината и МЈП Проаква	градежно-техничка документација, дозвола за градба, тим, финансии	среднорочно
	55	Изработка на проектна документација за канализации во населените места (Враништа, Драслајца, Ложани)	И	6	€ 10,000	Изработка на проектна документација за канализации во населените места (Враништа, Драслајца, Ложани, Подгорци, Бороец...), дефинирање на локацијата и сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината и МЈП Проаква	градежно-техничка документација, дозвола за градба, тим, финансии	среднорочно
	56	Изработка на проектна документација за приклучување на канализационите ситеми Лабуништа и Вевчани во колекторскиот крак Велешта	И	6	€ 5,000	Изработка на проектна документација за приклучување на канализационите ситеми Лабуништа и Вевчани во колекторскиот крак Велешта, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината и МЈП Проаква	градежно-техничка документација, дозвола за градба, тим, финансии	среднорочно
	57	Изработка на проектна документација за канализационен систем за населби во регион на с. Делогожда, Корошишта, Ливада и Биџево и Ново Село, со одвод до пречистителната станица	И	6	€ 10,000	Изработка на проектна документација за изградба на канализационен систем во с. Делогожда, Корошишта, Ливада, Биџево, Ново Село	Општината, МЗ	градежно-техничка документација, дозвола за градба, тим, финансии	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на системите на фекална канализација и подобрување на јавната хигиена	58	Изградба на канализација и приклучување во колекторскиот систем во мини сервисната зона		6	€ 30,000	Изградба на канализација и приклучување во колекторскиот систем во мини сервисната зона	Општината и МЈП Проаква	градежно-техничка документација, дозвола за градба, тим, финансии	среднорочно
	59	Идентификација на населби и изградба на мали пречистителни станици	И	6	€ 400,000	Изградба на мали пречистителни станици, дефинирање на локација, регулирање на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината и МЈП Проаква, НВО	градежно-техничка документација, дозвола за градба, тим, финансии	среднорочно
	60	Изградба на канализација во населбата Лабуништа во последна фаза	И	6	€ 30,000	Изградба за канализација во заостанатите делови на населбата (Автобуска–Подгорци, Мост Алковци, Мост Илковци, Беќировци)	Општината - Сектор за урбанизам, ЈКП Хигиена	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	долгорочно
	61	Изградба на канализација во населбата Октиси	И	6	€ 35,000	Изградба на канализација низ населбата и поврзување во станицата Ложани	Општината - Сектор за урбанизам, ПП Водовод Октиси	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно
	62	Изработка на документација за пречистителна станица за населбите Лабуништа, Подгорци	И	6	зависно од предвидената варијанта	Пречистителна станица на влезот во Глобочичко Езеро	Општината, МЈП, ЈКП	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	63	Изградба на фекална канализација на ул. Елпида Караманди	И	6	€ 32,000	Изработка на техничка документација, добивање на потребни дозволи, изградба на фекална канализација на ул. Елпида Караманди	Општината, МЈП, ЈКП	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно
	64	Изградба на фекална канализација во: УЕ 1, УЕ 2, УЕ 4, УЕ 5, УЕ 6, УЕ 7, УЕ 8, УЕ 9	И	6	€ 145,000	Изработка на техничка документација, добивање на потребните дозволи, изградба на фекална канализација во: УЕ 1, УЕ 2, УЕ 4, УЕ 5, УЕ 6, УЕ 7, УЕ 8, УЕ 9	Општината, МЈП, ЈКП	локации, градежно-техничка документација, тим, финансии	долгорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на системите на фекална канализација и подобрување на јавната хигиена	65	Изградба на фекална канализација во нас. Езерски Лозја	И	6	€ 16,000	Изработка на техничка документација, добивање на потребните дозволи, изградба на фекална канализација во нас. Езерски Лозја	Општината, МЈП, ЈКП	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
	66	Изградба на секундарна фекална канализација во с. Радолишта и с. Калишта	И	6	€ 50,000	Изработка на техничка документација, добивање на потребните дозволи, изградба на секундарна фекална канализација во с. Радолишта и с. Калишта	Општината, МЈП, ЈКП	тим за имплементација, финансиски извори	долгорочно
	67	Доизградба на секундарна фекална канализација во с. Мислешево	И	6	€ 32,000	Изработка на техничка документација, добивање на потребните дозволи, изградба на секундарна фекална канализација во с. Мислешево	Општината, МЈП, ЈКП	тим за имплементација,	краткорочно
Програма за развој на систем на атмосферски води	68	Чистење на каналите во поголемите рурални места	И	7	€ 5,000	Чистење на каналите и нивна изградба, управување, наплата, користење и др.	Општината, Министерство за земјо-делство, Агенцијата за унапредување на земјоделст-вото.	план за активности, тим за имплементација, финансии	краткорочно
	69	Чистење на мелиоративниот систем Струшко Поле	И		€ 100,000	Чистење на мелиоративниот систем Струшко Поле – дефинирање на организација која ќе управува, начин на управување, наплата, користење и сл.	Општината, Мин. за земјоделство, Агенцијата за унапредување на земјоделст-вото.	план за активности, тим за имплементација, финансии	краткорочно
		Изградба на систем за наводнување во селата Татеши, Делогожда–Ложани, Ливада, со изградба на вештачка акумулација или приклучување на изворите во Малесијата	И	7					

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на систем на атмосферски води	70	Чистење и одржување на речните корита на сливот на реката Црн Дрим	И	7	€ 5,000	Чистење и одржување на речното корито на р. Црн Дрим, за да се заштити Глобочичкото Езеро од цврст отпад (план, активности и друго)	Општината, Министерство за земјоделство, Агенцијата за унапредување на земјоделст-вото.	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
Програма за управување на цврст отпад	71	План и организација за собирање на комунален отпад во руралните населби со над 500 жители	И	8	/	План и организација за собирање на комунален отпад во руралните населби со над 500 жители. Време на собирање, висина на надомест, начин на плаќање, локации за подигање на отпадот, одредување точка на исплатливост.	Општината – админис-трацијата и Советот, ЈП Комунално	тим за имплементација, систем на управување	среднорочно
	72	Уредување на локација за привремена депонија за цврст отпад	И	8	€ 40,000	Уредување на локација за привремена депонија за цврст отпад – предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор урбанизам и Оддел за ЛЕР и ЈП Комунално	тим за имплементација, финансиски извори	долгорочно
	73	Одредување на легислатива и локација за депонија за градежен шут	И	8	Работа на комисија и на соодветните служби – Општината и Советот	Одредување на легислатива и локација за депонија за градежен шут – постапки при рушење на објект од аспект каде ќе го депонира отпадот во градот Струга и во поголемите населени места	Општината – админис-трацијата и Советот, ЈП Комунално	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно
	74	Организација и имплементација на процесот за селекција на отпад	И	8	зависно од опфатот на планирање	определување видови отпад за селектирање, локации за подигање, откуп на селектиран отпад	Општината и ЈП Комунално, НВО	тим за имплементација, локација, дозволи (одлуки на Советот)	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за управување на цврст отпад	75	Иницијатива за привлекување на инвеститори за изградба на депонија и фабрика за рециклажа на цврст отпад	И	8	Работа на комисија и на соодветните служби – Општината и ЈП	Иницирање на реализација на фабрика за третман на цврст отпад – комуникација со потенцијални инвеститори, дефинирање на локација и олеснувања, услови за инвестирање, обезбедување на дозволи	Општината, ЈП Комунално	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно
Развојна програма за комуникации и јавни информативни услуги	76	Проект за обезбедување подобар информативен систем и Интернет пристап во јавните претпријатија, локалната самоуправа, бизнисите, училиштата и домаќинствата	И	9	зависно од варијантата	Процена на состојбата во наведените институции, процена на трошоци, идентификување на компании/донатори кои би го изведувале проектот	Општината – Сектор за образование	листа на корисници со број на бенефициенти, пристапност до мрежа, тим за имплементација	среднорочно
Развојна програма за цивилна одбрана	78	Анализа на постојниот систем за цивилна одбрана и процена на потребите за модернизација	И	10	Работа на комисија	Извештај за состојбата со скривниците во општина Струга (локација, површина, состојба: функционалност, кој управува, надлежност, пристапност) и изработка на програма за управување, користење	Општината, Центар за кризи	тим за имплементација	среднорочно
Програма за подобрување на јавни сервиси	79	Изработка на проект за Пазар на големо за земјоделски производи	И	11	€ 3,000	Изработка на проект за Пазар на големо за земјоделски производи, дефинирање на локацијата, регулирање на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР и ЈП Комунално	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за подобрување на јавни сервиси	80	Изградба на Пазар за земјоделски производи на големо	И	11	€ 120,000	Изградба на Пазар за земјоделски производи на големо со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР, ЛП Комунално	локации, градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно
	81	Изработка на проект и изградба на Зелен пазар во источниот дел на градот	И	11	€ 100,000	Изработка на проект за нов Зелен пазар во источниот дел на Струга – дефинирање на локацијата, сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам, ЛП Комунално	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	краткорочно
	82	Предавање во употреба на Градската капела	И	11	€ 10,000	Предавање во употреба на Градската капела – уредување на начинот на употреба	Општината, ЛП Комунално, верски организации	формирање на тело за управување	краткорочно
Програма за подобрување на инфраструктура на атрактивни локации	83	Ревитализација на стариот дел од градот	И	12	€ 20,000	Ревитализација на стариот дел од градот – предмер-пресметка, градежно-технички проект	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	краткорочно
	84	Уредување на Деловно-трговска (пешачка) зона – левиот кеј на р. Црн Дрим	И	12	€ 300,000	Уредување на Деловно-трговска (пешачка) зона – левиот кеј на р. Црн Дрим – предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи и на сообраќајно решение	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	краткорочно
	85	Уредување на градскиот плоштад во Струга	И	12	По изготвена градежно-техничка документација	Изградба на подземен паркинг, уредување на плоштадот во форма на полуамфитеатар за изведба на летни културни манифестации, изградба на објекти за јавна администрација	Општината – Сектор за урбанизам	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
	86	Доврршување на патеката Струга–Калишта	И	12	€ 30,000	Доврршување на патеката Струга–Калишта	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за подобрување на инфраструктура на атрактивни локации	87	Уредување на плажата на потегот Калишта–х. Бисер	И	12	€ 35,000	Уредување на плажата на потегот Калишта–х. Бисер, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно
	88	Изработка на проект за уредување на плажите Струга–р. Сатеска	И	12	€ 2,000	Изработка на проект за уредување на плажите Струга–р. Сатеска, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	89	Уредување на плажите на потегот Еуротел–р. Сатеска	И	12	€ 100,000	Уредување на плажите на потегот Еуротел–р. Сатеска, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	90	Изработка на техничка документација и уредување пешачко-велосипедска патека покрај р. Црн Дрим, на потегот Струга–с. Ташмаруништа од двете страни	И	12	€ 100,000	Пешачко-велосипедска патека покрај р. Црн Дрим, на потегот Струга–с. Ташмаруништа, од двете страни, дефинирање на локацијата, регулирање на сопственоста на земјиштето, предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	долгорочно
		План за создавање на нови елитни урбанизирани населби во околните ридови	И	12		Одредување локации, одлука на Советот, урбанистички планови	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР		долгорочно
	91	Изработка на техничка документација и уредување пешачка велосипедска патека Струга–Заграчани–Вишни–Франгово–Радожда–Струга	И	12	€ 20,000	Пешачко-велосипедска патека Струга–Заграчани–Вишни–Франгово–Радожда–Струга, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Сектор за урбанизам и Оддел за ЛЕР и туризам	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за подобрување на инфраструктура на атрактивни локации	92	Проект за уредување на Ловен дом во село Вишни	И	12	По изготвена градежно-техничка документација	Изработка на предмер-пресметка, реновирање на постојниот објект	НВО, деловни субјекти	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	93	Уредување на крајбрежјето на езерото во с. Шум	И	12	€ 15,000	Уредување на брегот на езерото во с. Шум, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Оддел за ЛЕР и туризам, НВО	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	94	Уредување и промоција на излетнички места во регионот на с. Делогожда	И		€ 25,000	Изработка на пороектна документација, утврдување на локации и уредување на излетнички места во регион на с. Делогожда (уредување на рампи за параглајдинг)	Општина Струга и МЗ	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	долгорочно
	95	Уредување на локацијата Бачила над с. Лабуништа	И	12	€ 15,000	Уредување на локацијата Бачила над с. Лабуништа, со предмер-пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината – Оддел за ЛЕР и туризам, НВО	финансии	долгорочно

* краткорочно – до 1 година
* среднорочно – од 1 до 3 години
* долгорочно – од 3 до 5 години

Квалитет на живот

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за основање и развивање на заедниците во рурална и урбана средина	1	Формирање советодавни групи во повеќе сфери на општествено живеење		1	Работа на комисија	Формирање советодавни групи во сите сфери: животна средина, семејна и социјална заштита, спорт и рекреација, култура и културно наследство, безбедност и заштита на потрошувачите	Општината, НВО, развојни агенции, јавни институции, подрачни министерства,	Иницијативен одбор	краткорочно
	2	Програма за развивање-организирање на месните заедници	КЖ	1	Работа на комисија	Обновување на активностите на месните заедници преку преструктуирање на постоечките и формирање на партнерства меѓу деловни субјекти и НВО`а, донесување програма за работа, обезбедување простории, и реновирање на постојните	Општината, МЗ, НВО, деловни субјекти	Активности на Советот на општина, зајакнување на човечките капацитети, изборни активности во МЗ,	среднорочно
	3	Реконструкција на салите на месните заедници во поголемите населби	КЖ	1	По изготвена градежно-техничка документација	Регонструкција на салите и нивно оспособување за одржување на културни и деловни активности	Општината, МЗ, НВО, деловни субјекти	Регулирање на сопственоста, градежно-техничка документација, дозволи,	среднорочно
Програма за развој на културата и уметноста	4	Изработка на Стратешки план за развој на културата и уметноста	КЖ	2	€ 3,000	Изработка на Стратешки план за развој на културата и уметноста - визија за развој, програми, проекти, СВОТ.	Општина, Мин. за Култура, институции за култура, НВОи	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно
	5	Воспоставување на Мултифункционална Градска Библиотека	КЖ	2	€ 10,000	Ентериерно уредување на Градската Бибилотека, опремување, воведување ИТ и нов принцип на издавање книги	Центар за Култура,	градежно-техничка документација, тим за имплементација	краткорочно
	6	Основање Градски аматерски театар	КЖ	2	€ 15,000	Формирање на градски аматерски театар преку ангажирање на професионално-волонтерски групи, изработка на годишна програма за работа, соработка со слични институции во земјата	Центар за Култура, Општина, Министерство за Култура	Локација, тим, финансии, определување носител на активноста	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на културата и уметноста	7	Програма за дислокација/изградба на Природонаучниот Музеј	КЖ	2	€ 60,000	Програма за дислокација на Природонаучниот Музеј дефинирање на локација,регулирање на сопственост на земјиштето, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општина и Мин.за култура	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	8	Изградба на Отворена Летна Сцена	КЖ	2	€ 10,000	Изградба на Отворена Летна Сцена дефинирање на локација,регулирање на сопственост на земјиштето, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општина, Мин. за Култура, НВО	градежно-техничка документација, тим, финансии	среднорочно
	9	Уредување на Амамот во Струга	КЖ	2	€ 20,000	Ревитализација на Амамот во Струга за културни и туристички содржини	Општината - оддел ЛЕР и туризам, НВО	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно
	10	Уредување на локација наколно живеалиште Врбник	КЖ	2	€ 30,000	Уредување локација - наколно живеалиште Врбник дефинирање на локација,регулирање на сопственост на земјиштето,	Општината - оддел ЛЕР и туризам, Музеј, Министерство за Култура, НВО	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно
	11	Уредување на Базилика во с.Радолишта	КЖ	2	€ 30,000	Уредување на Базилика во с.Радолишта, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината - оддел ЛЕР и туризам, Музеј, Министерство за Култура, НВО	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно
	12	Уредување на базилика во с.Октиси	КЖ	2	€ 20,000	Ревитализација - уредување на базилика во с.Октиси	Општината - оддел ЛЕР и туризам, Музеј, Министерство за Култура, НВО	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
	13	Формирање на центар за промоција и продажба на уметнички дела,ракотворби и сувенири	КЖ	3	€ 5,000	Формирање на центар за промоција и продажба на уметнички дела,ракотворби и сувенири,изработка на традиционални предмети	Општината - оддел за туризам, НВО	локација-објект, тим, финансии, обуки	среднорочно
Програма за развој на спорт	14	Реконструкција на постојните отворени спортски игралишта	КЖ	4	По изготвена градежно-техничка документација	Утврдување на состојбата на постојните отворени спортски игралишта и изработка на план за нивна реконструкција	Општина, Агенција за спорт и млади, НВО,	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	долгорочно
	15	Изградба на детски игралишта во централна градска зона	КЖ	4	€ 20,000	Утврдување на локации, градежно-техничка документација,обезбедување на потребните дозволи	Општина, Агенција за спорт и млади, НВО, донатори, амбасади	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	16	Изградба на Спортска сала во градската зона	КЖ	4	По изготвена градежно-техничка документација	Изградба на Спортска сала дефинирање на локација,регулирање на сопственост на земјиштето, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општина Струга, Агенција за спорт и млади	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	17	Реконструкција на пинг-понгарска сала	КЖ	4	По изготвена градежно-техничка документација	Утврдување на состојбата на постојната градба и изработка на план за реконструкција	Општина Струга, Агенција за спорт и млади	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	среднорочно
	18	Реконструкција на Градско пливалиште	КЖ	4	По изготвена градежно-техничка документација	Реконструкција на Градско пливалиште со предмер пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општина и РЈП за спортски објекти	градежно-техничка документација, тим, финасии,	среднорочно
	19	Ревитализација на покриениот пливачкиот базен	КЖ	4	По изготвена градежно-техничка документација	Ревитализација на покриениот пливачкиот базен предмер пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината, РЈП за спортски објекти, НВО	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на спорт	20	Изработка на проектна документација за балон сали во Општина Струга	КЖ	4	По изготвена градежно-техничка документација	Изработка на проектна документација за балон сали во Општина Струга	Општина, училишта, Мин.за Образование, Агенција за спорт и млади	тим за имплементација, дефинирање на локација, финансиски средства	среднорочно
	21	Довршување на спортски терени во с. Шум и с.Заграчани	КЖ	4	По изготвена градежно-техничка документација	Довршување на спортските терени,асфалтирање и опремување со спортска и урбана опрема, осветлување, оградување	Општина, Агенција за спорт и млади	градежно-техничка документација, тим, финасии	среднорочно
	22	Презентација на алтернативни спортови	КЖ	4	€ 7,000	Презентација на алтернативни спортови кои се практицираат во светските туристички центри - формирање на клубови,едукација , промоција пред хотелиерите и спортските клубови и работници	Општината - оддел ЛЕР и туризам, НВО, спортски клубови	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	24	Програма за организација на регати за спортови на вода	КЖ	4	€ 5,000	Програма за организација на регати за спортови на вода	Општина и спортски клубови	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	25	Организација на забавни игри (Игри без граници)	КЖ	4	€ 10,000	Организација на забавни игри (Игри без граници), формирање тимови по месните заедници и дефинирање на серија натпревари од ревијално забавен карактер со можност за медиумска покриеност со цел збогатување на туристичката понуда	Општината - Сектор за култура и образование, оддел ЛЕР и туризам, НВО, деловни субјекти, спортски клубови	тим за имплементација, финансиски извори	долгорочно
	26	Иницирање Воден забавен парк	КЖ	4		Иницирање за изградба на Воден забавен парк, дефинирање на локација,регулирање на сопственост на земјиштето,	Општината - сектор урбанизам и оддел ЛЕР, приватни инвеститори	локации, градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	долгорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
	27	Презентација на студија-Cost benefit анализа на голф терен	КЖ	4	€ 1,000	иницирање на терени за голф - презентација на студија	Општината - оддел ЛЕР и туризам, НВО	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
Програма за евалуација на примарна и секундарна здравствена заштита	28	Проценка на состојбата во здравството во Општина Струга	КЖ	5	Работа на комисија	Проценка на состојбата со капацитети, заболувања,потреби , проблеми во здравството во Општина Струга	Здравствен Дом, Општината	фомирање комисија	среднорочно
	29	Програма за воведување на редовни прегледи за рано откривање на болести	КЖ	5	€ 20,000	Иницирање на активност за воведување на редовни прегледи за рано откривање на болести кои се евидентни во заедницата (систематски прегледи, едукација за младите, задолжителни прегледи за вработените во самите фирми идр.)	Здравствен Дом, Општината, НВО, деловни субјекти,	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	31	Програма за справување со епидемии	КЖ	5	Работа на комисија	Изработка на програма за справување со различни видови на епидемии (ХИВ,птичји грип и др.)	Здравствен Дом, Општината	фомирање комисија	среднорочно
	32	Иницијатива за набавка на медицински апарати и возила	КЖ	5	Работа на комисија	Дефинирање на потребите и уредување на програма со мерки за набавка на потребните опрема и матерјали	Здравствен Дом, Општината, НВО	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	32	ХИВ Тестирање -едукација и промотивни ктивности	КЖ	5	€ 10,000	Активности за доброволни тестирања во повеќе населени места во општината и училиштата	Здравствен Дом, Општината, Центар за социјални работи, НВО	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
	33	Иницијатива за измени во законите за задолжителни прегледи за рано откривање на болести	КЖ	5	Работа на комисија	Иницијативи (консензус) на локално ниво до централните власти и институции за за измени во законите за задолжителни прегледи за рано откривање на болести	Здравствен Дом, Општината,	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за евалуација на примарна и секундарна здравствена заштита	34	Изработка на проект за санација на просториите во Болницата во Струга	КЖ	5	€ 80,000	Изработка на проект за санација на објектите и изработка на АП за нивна ревитализација)	Здравствен Дом, Општината,	градежно-техничка документација, тим, финасии	краткорочно
	35	Формирање Мобилна екипа за здравствени услуги во домашни услови	КЖ	5	€ 20,000	Служба за давање на услуги на стари лица- хигиена, здравство, (неподвижни болни, рехабилитација и сл.)	Здравствен Дом, Општината, Центар за социјални работи , НВО	тим, одредување локација (просторија), план за уредување, лица и опрема, обука, обезбедување финасии	краткорочно
	36	Проект за собраќајно решение за Градската Болница	КЖ	5	€ 4,000	Изработка на проект за собраќајно решение за влезот и паркинзите на Градската Болница предмер пресметка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Здравствен Дом, Општината- сектор урбанизам	локации, градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	краткорочно
Програма за евалуација и подобрување на социјалната заштита	37	Формирање локална СОС линија за жртви од семејно насилство	КЖ	6	€ 10,000	Давање информации и СОС линија за жртви од семејно насилство, обуки на лица кои ќе работата во СОС центарот,	Полиција, Општината, Центар за социјални работи , НВО	формирање на комисија, одредување локација (просторија) или во рамки на постојна организација, уредување, одредување лица,опрема, обука, обезбедување финасии	
	38	Програма за апстиненција, рехабилитација и ресоцијализација на зависници	КЖ	6	€ 15,000	Програми за апстиненција на зависници , рехабилитација и ресоијализација со нивно времено ангажирање за работи од полесен карактер,	Здравствен Дом, Општината, Центар за социјални работи, НВО	тим за имплементација, дефиниран носител на активности, финасиски извори	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за евалуација и подобрување на социјалната заштита	39	Превентивни активности (трибини, предавања, промотивни материјали) за болестите на зависност	КЖ	6	€ 5,000	Дефинирање на програма со трибини, предавања и издавање на промотивни матерјали за проблемите со болестите на зависност	Здравствен Дом, Општината, Центар за социјални работи , НВО	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
	40	Едукација и промотивни активности за спречување на семејното насилство	КЖ	6	€ 10,000	Дефинирање на програма со трибини, предавања и издавање на промотивни матерјали за проблемите со семејното насилство	Полиција, Општината, Центар за социјални работи , НВО	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
	41	Формирање Центар за прифаќање и лечење на зависници	КЖ	6	€ 50,000	Опфаќање на зависниците од општина Струга во Локален/ РегионаленЦентар за лечење, секојдневен третман, ресоцијализација на зависници	Здравствен Дом, Општината, Центар за социјални работи	формирање на комисија, одредување локација (просторија), план за уредување, лица и опрема, обука, обезбедување финасии	краткорочно
	42	Отворање на Шелтер Центри за жртви на семејно насилство	КЖ	6	€ 20,000	Уредување на центар за прифаќање на жртви од семејно насилство, Обезбедување на привремен престој (објект, кадар, опрема , финасии)	Полиција, Општината, Центар за социјални работи , НВО	формирање на комисија, одредување локација (просторија), план за уредување, лица и опрема, обука, обезбедување финасии	долгорочно
	43	Формирање Дневен Центар - клуб за стари лица	КЖ	6	€ 25,000	Уредување на Клуб за Стари лица-дружење, здравствено-хигиенски услуги, кулурен живот	Општината, Центар за социјални работи , НВО	формирање на комисија, одредување локација (просторија), план за уредување, лица и опрема, обука, обезбедување финасии	долгорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за евалуација и подобрување на социјалната заштита	44	Организирање медиумски кампањи за проблеми на стари лица	КЖ	6	€ 5,000	Иницирање на кампањи за запознавање на населението со проблемите на старите лица, начини за нивно решавање,	Општината, Центар за социјални работи	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
	45	Формирање центри за дружење и дневен престој на лица со посебни потреби	КЖ	6	€ 10,000	Уредување на центар за дружење, едукација и социјализација на лица со посебни потреби	Општината, Центар за социјални работи , НВО	формирање на комисија, одредување локација (просторија), план за уредување, лица и опрема, обука, обезбедување финасии	долгорочно
	46	Програма за олеснување на комуникација и движење на лица со посебни потреби во населбите	КЖ	6	Работа на комисија	Изготвување на програма за олеснување на движењето на лицата со посебни потреби (рампи, светлосна сигнализација)	Општината, Центар за социјални работи , НВО	тим за имплементација, финасиски извори	долгорочно
	47	Програма за справување со проблемот на малолетничките бракови	КЖ	6	Работа на комисија	Програма за справување со проблемот на малолетничките бракови - дефинирање на мерки и методи, активности и одговорни субјекти во временска рамка	Општината и НВО	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	48	Програма за справување со миграцијата и имиграцијата	КЖ	6	Работа на комисија	Изработка на Програма за справување од миграцијата и имиграцијата со дефинирање на адекватни мерки	Општина ,Советот, институции на централна власт, НВО	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
Развојна програма за млади	49	Изработка на годишни програми за млади	КЖ	7	Работа на комисија	Формирање комисија за млади, Изработка на годишни програми за млади - одговорни субјекти, потребни финансиски средства и временска рамка и локации на активностите	Општина и НВО	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на служби за заштита и спасување	50	Организирање на Спасувачка служба (давење, топлотни удари и сл.)	КЖ	8	€ 15,000	Организирање на Спасувачка служба (давење, топлотни удари и сл.), локации, обуки, дефинирање механизни на работа, финасирање	Општина и НВО,	тим за имплементација, локации, обука на лица, финасиски извори	среднорочно
	51	Обуки за припадниците на полицијата, противпожарна заштита за информатички технологии	КЖ	8	€ 10,000	Обуки за припадниците на полицијата, противпожарна заштита за информатички технологии	Општина. Полиција, Единица за ППЗ	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
	52	Програма за справување со шумски пожари - промотивно едукациски кампањи	КЖ	8	€ 5,000	Програма за справување со шумски пожари- дефинирање на на механизми за брза реакција во случаи на шумски пожари, формирање на локални доброволни тимови,	Општина. Полиција, Единица за ППЗ	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	53	Програма за набавка на дополнителни и нови возила за ППЗ и опрема за шумски пожари	КЖ	8		Иницирање на програма за потребите за набавка на дополнителни и нови возила	Општина, Единица за ППЗ	тим за имплементација, финасиски извори	долгорочно
	54	Формирање на рурални ПП единици	КЖ	8	€ 20,000	Формирање на рурални ПП единици - доброволни во рамките на месната заедница	Општина, Единица за ППЗ	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
Програма за поврзување и соработка помешу обезбедувачи на социјална , здравствена и цивилна заштита	55	Формирање на Комисија за координација и соработка помеѓу службите за социјална, здравствена и цивилна заштита	КЖ	9	/	Изработка на план за координација, редовни месечни средби, утврдување на заеднички активности	Центар за Социјални Грижи, Полиција, Здравствен Дом	Комисија за координација	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за добро управување со животна средина	56	Проценка на состојбата на животната средина во Општина Струга	КЖ	10	€ 15,000	Проценка на состојбата животната средина во Општина Струга - профил на животната средина	Општината , ЈП , МЈП, НВО, регионални институции од областа на ЖС	формирање на комисија за проценка	краткорочно
	57	Воведување на процедури за селекција на отпад во градот	КЖ	10	€ 25,000	Иницирање на пилот регион за селективно собирање на отпад, дефинирање на програма за откуп на одредени видови отпад, контакт со откупувачи	Општината - админис-трација и Совет, ЈП Комунално	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
	58	Изработка на студија за заштита на р.Црн Дрим и Глобочичко езеро	КЖ	10	€ 30,000	Изработка на студија за заштита на р.Црн Дрим - мултидисциплинарен аспект - треман на отпад фекалии и цврст отпад, растителен и животински свет, управување со сливно подрачје и др.	Општина и Мин за Екологија, Развојни Агенции,	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
	59	Едукација за селекција на отпад	КЖ	10	€ 10,000	Едукација за селекција на отпад-селектирање и компостирање за домаќинствата, учениците и др.	Општината и ЈП Комунално, НВО	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно
	60	Промотивни кампањи за јавна хигиена	КЖ	10	€ 2,000	Промотивни кампањеи за јавна хигиена - медиуми, едукација , легислатива, одговорни субјекти	Општината и ЈП Комунално	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
	61	Набавка на возен парк и останата опрема за ЈП Комунално (возила за собирање, метачи, подигачи, контејнери, канти и корпи)	КЖ	10	€ 300,000	Набавка на возен парк и останата опрема за ЈП Комунално (возила за собирање, метачи, подигачи, контејнери, канти и корпи)	Општината , ЈП Комунално и НВО	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
	62	Хортикултурно Уредување (паркови, плажи, влез на градот, централни делови на поголеми рурални населби)	КЖ	10	€ 80,000	Хортикултурно Уредување (паркови, плажи, влез на градот , централни делови на поголеми рурални населби) предмер пресметка и градежно техничко решение	Општината - сектор урбанизам и ЈП Комунално	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за добро управување со животна средина	63	Чистење на Глобочичко езеро и р.Црн Дрим од отпад (пластичен)	КЖ	10	€ 100,000	Чистење на Глобочичко езеро и р.Црн Дрим од отпад (пластичен)-јавни работи за чистење на постојниот отпад, утврдување на постапки за намалување на количлините (организиран откуп, поставување на пунктови за собирање, решетки и каскади на помалите реки кои се вливаат)	ЕЛЕМ, Општината , ЈП Комунално и НВО	тим за имплементација, ЕЛЕМ, финасиски извори	среднорочно
	64	Поставување на корпи за ѓубре и контејнери на излетничките места	КЖ	10	€ 15,000	Поставување на корпи за ѓубре и контејнери на излетничките места -дефинирање на локации	Општината , ЈП Комунално и НВО	локации, градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно
	65	Поставување и обележување на јавни тоалети	КЖ	10	€ 10,000	Поставување и обележување на јавни тоалети	Општината - сектор урбанизам и ЈП Комунално	градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	краткорочно
Програмза за подобрување на природно наследство во општина Струга	66	Отпочнување на постапка за прогласување на планината Јабланица за национален парк	КЖ	11	Работа на комисија	Отпочнување на постапка за прогласување на планината Јабланица за национален парк	Општината - администра-ција и Совет, ЈП Комунално	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
Програма за заштита на животна средина во руралните средини	67	Кампања за чистење на диви депонии (со локалното население)	КЖ	12	€ 20,000	Кампања за чистење на диви депонии (со локалното население)	Општината и ЈП Комунално, НВО	локации, градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно
	68	Култивирање на времени депонии	КЖ	12	€ 50,000	Култивирање на времени депонии -предмер пресметка, градежно-технички проект	Општината и ЈП Комунално	локација, градежно-техничка документација, тим, финасии, дозволи	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма	ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за заштита на животна средина во руралните средини	69	Иницијатива за организирано собирање на отпад во поголеми населени места	КЖ	12	€ 80,000	Формирање на одбори на ниво на месни заедници за иницирање на собирање на отпадот и дефинирање на механизми за работа	Општината - администрација и Совет, ЈП Комунално	тим за имплементација,	долгорочно

* краткорочно – до 1 година
* среднорочно – од 1 до 3 години
* долгорочно – од 3 до 5 години

Социо-економски развој

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма		ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за воспоставување на служби за поддршка на бизниси	1	Формирање на стопанска комора на Струга (заштита на интересите на бизнисите, заеднички настап, делување против нелојална конкуренција и третман од инспекциски служби)	СЕР	1	ПБ 4	€ 15,000	Формирање на Стопнаск акомора на општината и комисии за определени сектори на волонтерска база (членарина) со цел застапување на интересите , заеднички настап посети на саеми, заеднички штандови и справување	Општината - оддел за локален економски развој и туризам	формирање на комисија, просторија, уредување, лица и опрема, обука, обезбедување финасии	среднорочно
	2	Формирање Тренинг центар за бизниси	СЕР	1	ПБ 6	€ 20,000	Тренинг центар - настава за претприемачи на деловна и субвенционирана основа	Општината - оддел за локален економски развој	формирање на комисија, локација, лица, опрема, обука, обезбедување финансии	среднорочно
	3	Основање на Револвинг фонд	СЕР	1	ПБ 1	€ 30,000	Формирање на фонд за иницирање на нови бизниси или за проширување на старите со повластена каматна стапка на кратки периоди врз основа на адекватен бизнис план презентиран пред бордот на фондот	Општината - оддел за локален економски развој	обезбедување на финансии, дефинирање на механизми и тим за имплементација	долгорочно
	4	Програма за Организирано учество на саеми	СЕР	1	ПБ 2		Програма на саеми за кои има интерес во бизнис заедницата да се посетатт во организација на општината и стопанската комора (општината субвенционира дел со цел развој на стопанството)	Општината - оддел за локален економски развој и туризам	тим за имплементација, финасиски с-ва	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма		ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за воспоставување на служби за поддршка на бизниси	5	Локална промоција на проекти, програми и кредитни линии	СЕР	1	ПБ 5	Редовна работа на развојни канцеларии	Дефинирање на механизам за презентација на програми и проекти, изработка на база на податоци со контакт организации кои работат на проекти за унапредување на бизнис климата , листи на кредитни организации со услови на кредитирање,	Општината - оддел за локален економски развој	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно
	6	Организација на локални саеми	СЕР	1	ПБ 3	€ 5,000	Организација на саеми посебно во летниот период со цел проемоција и продажба на локални производители	Општината - оддел за локален еко-номски развој и туризам	тим за имплементација, финансиски с-ва	краткорочно
	7	Изготвување на програма за Уредување на постојните индустриски зони (дефинирање на потребите)	СЕР	1	ПБ 12	Работа на комисија	Дефинирање на потребите за заокружување на инфраструктурата за работа на постојните ИЗ како и формирање на бордови за менаџирање и дефинирање на нови активности со заедничко управување (собирање на отпад, освет-лување, безбедност и др.)	Општината - сектор за урбанизам и оддел за локален економски развој	тим за имплементација, финансиски извори	краткорочно
	8	Дефинирање на објект за работа на НВО во Струга	СЕР	1	СС 3	Работа на комисија	Дефинирање на објект за работа на НВО во Струга дефинирање на локација,регулирање на сопственост , предмер прес-метка, градежно-технички проект и обезбедување на потребните дозволи	Општината и НВО	градежно-техничка документација, тим, финансии, дозволи	краткорочно
	9	Формирање Едношалтерски систем за регулирање на деловни процедури	СЕР	2	ПБ 13	€ 5,000	Во рамките на Општината изработка на база со процедури кои се потребни за бизнисите и определување на механизми за олеснување на процедурите	Општината - оддел за локален економски развој	тим за имплементација,	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма		ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за нефинансиска поддршка за развој на мали и средни претпријатија	10	Обуки за самовработување и отварање на нов бизнис	СЕР	2	ПБ 8	€ 10,000	Обуки за нови бизниси (како да се отвори фирма, кој се процедурите, кои се давачките, предусловите) како и поддршка финансиска за нови вработувања (користење на адекватни програми и проекти)	Општината - оддел за локален економски развој	тим за имплементација, финансиски извори	среднорочно
Програма за воспоставување Агенција за Регионален Развој	11	Проект пакет за соодветно опремување со човечки ресурси, опрема, обука за управување и развој вклучувајќи локална, регионална и меѓугранична соработка.	СЕР	3		€ 30,000	Канцеларија за регионална и меѓугранична соработка во сферата на одржлив развој	Општина, донатори	Изработка на план за работа и план за одржливост, финансии	краткорочно
Програма за развој на туризам	12	Формирање на сектор туризам	СЕР	4	Т/П 1		Формирање на сектор туризам во рамките на општината со поплнување на редовни и сезонски ангажмани	Општина Струга	простор, обездебени обуки,тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
	13	Формирање на здружение на туристички бизниси од Струга	СЕР	4	Т/П 4		Формирање на здружение на туристички бизниси од Струга	Општина Струга, комисија за туризам, деловни субјекти од секторот	тим за имплементација, финасиски извори, јасно дефинирани критериуми и придобивки од работата	краткорочно
	14	Евиденција на туристички капацитети	СЕР	4	Т/П 2	€ 5,000	Евиденација на туристички капацитети во регистар со детална спецификација на локација и услови	Општина Струга	тим за имплементација, финасиски извори, софтвер за евиденција	краткорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма		ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на туризам	15	Категоризација на туристички капацитети	СЕР	4	Т/П 3	€ 5,000	Категоризација на туристички капацитети според местоположба и условите кои ги нудат	Општина Струга	тим за имплементација, финасиски извори, дефинирани критериуми за категоризација и др. Потребна легислатива	краткорочно
	16	Стратегија за развој на туризмот и Маркетинг План за Општина Струга	СЕР	4	Т 4	€ 10,000	Стратешки план и Маркетинг План за туризмот во Општина Струга- профил, ресурси, погодности, проблеми, приоритети , активности - формирање на тим, изработка и промовирање на планот во пошироката заедница,. Дефинирање на одговорни субјекти за имплементација	Општината , туристичките бизниси и НВО	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	17	Изработка и промоција на веб за туризам за Струга	СЕР	4	Т/П 5	€ 3,000	Изработка и промоција на веб за туризам за Струга	Општина Струга, НВО, асоциации, развојни агенции	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
	18	Иницирање на Центар за резервација на туристичките капацитети во Струга	СЕР	4	Т/И 6	€ 10,000	Иницирање на Центар за резервација на туристичките капацитети во Струга - он лине центар за резервација на слободни соби во туристичките капацитети во Општина Струга	Општината - оддел ЛЕР и туризам, НВО, деловен субјект	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	20	Едукација на приватни пансиони (уредување и нудење на доручек)	СЕР	4	Т/И 7	€ 10,000	Едукација на приватни пансиони (уредување и нудење на доручек)	Општината - оддел ЛЕР и туризам, НВО	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма		ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на туризам	21	Едукација на туристички водичи	СЕР	4	Т 2	€ 15,000	Едукација на туристички водичи - едукација за начините на работа, презентација, дефинирање на локални атракции - изработка на база на локални водичи сао познавање на специфичен јазик и сл.	Општината, НВО, деловен субјект, асоциии, равојни агенции	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	22	Изработка на промотивен матерјал за повеќе аспекти (природа, култура, историја)	СЕР	4	Т 3	€ 20,000	Израбитка на промотивен матерјал за повеќе аспекти (природа, култура, историја) - формирање на тело за дизајнирање и изработка на неколку видови на промотивен матерјал	Општината и НВО	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
	23	Промовирање на атрактивни локалитети во руралниот дел на општината	СЕР	4	Т/И 8	€ 10,000	Промовирање на атрактивни локалитети во руралниот дел на општината - дефинирање на локалитети, издавање на заеднички промотивни матерјали, флаери, мапи, електронски медиуми	Општината - оддел ЛЕР и туризам, НВО	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	24	Иницирање партнерство помеѓу КУД и бизниси	СЕР	4	Т/ К 1		Организација на КУД и бизниси -поврзување заради анимација во текот на туристичката сезона, изработка на механизам за соработка, база на контакти на КУД и хотели, туристички организации	Општината - Сектор за култура и образование, оддел ЛЕР и туризам, НВО	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
	25	Иницирање на активности за развој ловен туризам	СЕР	4	АГР 3		Проценка на можности за развој на ловен туризам, можни заинтересирани субјекти- соработка помеѓу туристички организации, хотели, капацитети за одгледување на дивеч и риби	Општина, Мин за Земјоделие, Агенција за унапредување на зем., туристички асоциации и развојни агенции, НВО	тим за имплементација, увид во легислатива, изнаоѓање проектен партнер и финанс. с-ва	долгорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма		ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на туризам	26	Студиски посети на туристички центри во странство	СЕР	4	Т 7	€ 15,000	Студиски посети на туристички центри во странство - користење на изуства во уредување, управување и воспоставување на механизми за работа во туристичките центри, промовирање на локално, регионално и интернационално ниво и сл	Општината , туристичките бизниси и НВО	тим за имплементација, финасиски извори	среднорочно
	27	Изработка на студија за производство на здрава (органска) храна	СЕР	6		€ 5,000	Истражување и проценка на можностите за одгледување, преработка и пласман на различни видови органска храна (растителна и животинска),			среднорочно
Развојна програма за органска храна	28	Обуки за земјоделците (култури, програми)	СЕР	6	АГР 4	€ 12,000	Обуки за земјоделците (култури, програми), дефинирање на области за обуки, начини на реализација и финансирање, промоција на програми и проекти од национално на локално ниво	Општина, Мин за Земјоделие, Агенција за унапредување на зем.	тим за имплементација, изнаоѓање проектен партнер и финанс. с-ва	среднорочно
	29	Изработка на база на податоци за ресури на шуми				Работа на комисија	дефинирање на региони во рамки на општината со шуми (површина , вид ,старост) и региони-голини со можност за пошумување	НВО, Општина, Мин за ЖС, ЈП Македонски Шуми и приватни одгледувачи	формирање на локален тим за имплементација	краткорочно
Развојна програма за шумарство	30	Изработка на програма за пошумување и редовни годишни активности за пошумување				Работа на комисија	Изработка на програма за пошумување и определувањена распоред на термини за пошумување на конкретни локации	НВО, Општина, Мин за ЖС, ЈП Македонски Шуми и приватни одгедувачи	тим за имплементација, изнаоѓање проектен партнер и финанс. с-ва	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма		ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Развојна програма за шумарство	31	Иницирање на обуки и проекти за одгледување на шуми	СЕР	7	АГР 5	€ 10,000	Обуки за одгледување на шуми, предуслови, видови, начин на одгледување, извори на с-ва и расад, исплатливост и др.	НВО, Општина, Мин за ЖС, ЈП Македонски Шуми и приватни одгледувачи	попис на одгледувачи, потенцијални развојни агенции, формирање на локален тим за имплементација	среднорочно
		Иницирање на спелеолошки испитувања								
	32	Иницирање на модернизација на Рибник село Шум	СЕР	8		€ 20,000	Проценка на состојбите во рибникот, определување на можни и приоритетни подобрувања	Општина, Мин за Земјоделие, Агенција за унапредување на зем. Развојни Агенции, деловни субјекти	тим за имплементација, фин.с-ва, експертиза	среднорочно
Развојна програма за алтернативни претпријатија	33	Иницирање на капацитети за одгледување на дивеч	СЕР	8	АГР 2	€ 24,000	Иницирање на капацитети за одгледување на дивеч - видови на дивеч, локации, начини на работа, кнонь-хонь, можности за концесионирање	Општина, Мин за Земјоделие, Агенција за унапредување на зем.	тим за имплементација, увид во легислатива, изнаоѓање проектен партнер и финанс. с-ва	среднорочно
	34	Изработка на програма за меѓугранична соработка	СЕР	9		работа на комисии	Определување на полиња на соработка, расположливи ресурси и национални програми, извори на финансирање и временска рамка	Општините, јвни институции и претпријатија, НВО, деловни субјекти, надлежни министерства,	заеднички тимови за имплементација, локални тимови	среднорочно

Програма	Бр.	Наслов на проектот	Подпрограма		ID	Предвидени трошоци	Краток опис	Одговорен субјект	Предуслови за почеток на проектот	Временска рамка за имплементација
Програма за развој на меѓугранична соработка	35	Иницирање на активности за воспоставување меѓуграничен езерски транспорт	СЕР	9		работа на комисии	Воведување на заедничка регулатива за езерски меѓуграничен сообраќај,	Владите на Р.М и Р.А. , општините, надлежни министерства,	комисии за изработка на законска рамка на двете страни, заеднички тим за имплементација	среднорочно
	36	Програма за привлекување на инвеститори	СЕР	10	ПБ 14	работа на комисија	Изработка на програма за привлекувањ на инвеститори, (список на слободни локации, олеснувања за инвеситиорите во фискалната политика на општината, поцедури за отварање на деловен објект, процедурални олеснувања и сл.)	Општината - оддел за локален економски развој	тим за имплементација, финасиски извори	краткорочно
Програма за привлекување дирекни странски инвестиции	37	Привлекување на инвеститор за уредување на инфраструктура за зимски туризам во с.Горна Белица	СЕР	10	И 2	работа на комисија	Привлекување на инвеститор за уредување на инфраструктура за зимски туризам во с.Горна Белица дефинирање на локација,регулирање на сопственост на земјиштето, помош при добивање на потребните дозволи	Општина - сектор за урбанизам , оддел за ЛЕР	тим за имплементација, дефинирање на олеснувања и локација, финанс. с-ва	среднорочно

* краткорочно – до 1 година
* среднорочно – од 1 до 3 години
* долгорочно – од 3 до 5 години